Aachen czyli **Aken** (van) Jan

rytownik urodzony r. 1556 w Kolonij, ćwiczył się we Wło-
szech, a po powrocie swoim do Niemiec pracował w Mün-
chen, Augsburgu, Pradze gdzie umarł. Zwał się tak po
ojcu który był rodem z miasta Achen. Między jego ry-
cinami jest także S. Wojciech in 4º rytowany J. Sadelera
podług jego rysunku.

Sadeler

Dictionaire I 25.

Izidor lub Affeita
Affati czyli Affata architekt pewnie z Włoch, zrobił r. 1686 w Warszawie w Warszawie plan na wielką skalę ~~na~~ klasztoru i kościoła Kapucynów, który jednakże przez budowniczego królewskiego Augustyna Locci zmieniony został. był szlachcicem mediolańskim kapitanem inżynierem służył wojskowo w Polsce za co 1673 indygenat otrzymał. Jest sztych: Delineatio obsidionis Cracoviae 1657 fol. Izidor Affeita delin. (w bibl. Ossolin. Teka V Nr. 1088)

Mich. Balińskiego: Fundacya Zakonu i Kościoła XX. Kapucynów w Warszawie Warszawa 1840. 8º. str. 23 wyjątek z rocznika religijnego Alleluja

43.
3

Affaita Isidor: Obsidio Toruniensis armis et auspiciis Joannis Casimiri Pol. ac Suec. regis 1658. [illegible] (Dantisci sumpt. Försteri) fol. sztych

wysok. 39 centimetr.
szerok. 52 "

Isidori Affaita: Ichnographia obsidionis Thorun. 1659 (Georg Förster Dantisci) fol. patent.

~~768~~
4

Agrelewski Adam modelował i odlewał w Poznaniu 1842 popiersie Kościuszki.

5

Karol Aigner Polak od r. 1786 bawił w Rzymie gdzie się uczył rysunku r. 1788 otrzymał w Rzymie nagrodę. brat jego Piotr Aigner Architekt wybudował nową fasadę do Kościoła Bernardynow w Warszawie 1788.

[illegible]

Aigner Piotr budowniczy, brat malarza Ka=
rola, Kawaler kilku orderów. Ćwiczył się lat kilka
w Rzymie gdzie był mianowany członkiem Akade=
mij S. Łukasza, należał do kilku uczonych towarzystw
na początku we Florencyi
mianowicie Warszawskiego przyjaciół nauk był exarchi=
tektem Królestwa polskiego, umarł (r. 1841) jako były
budowniczy przy radzie stanu. Między jego dziełami
budowniczemi celują Kościół w Szwałkach (wojewódz=
twie augustowskiem) w Warszawie Mennica Królewska
ostatnia budowa
Kościół S. Alexandra w Warszawie (wybudowany za rządów
Alexandra w kształcie Rotondy z oknem u wierzchu na
wzór Panteonu rzymskiego ma średnicy 25 łokci a od jed=
nej kolumny do drugiej 27½ łok. Dwa w niej sklepienia dolne
dla grobu bożego, wierzchne zaś wsparte na ośmiu skle=
pieniach mniejszych nad niszami, Kopuła zaleca się sztucz=
nością i pięknem wyrobieniem kazetonów i rzeźbą. Porty=
ki mają po 8 kolumn korynckich kapitele i gzymsy oz=
dobione bogatem snycerstwem ołtarze z marmuru krajo=
wego) Obserwatoryum astronomiczne gmach ładny z
słupami i galeryją rysunek litografowany jego w szkolnym
litogr. instytucie przez J. S. architektoniczny jest w dziele
Gołębiowskiego Warszawa) biblioteka publiczna w Warsza--

R. 1828 otrzymał we Wło=
szech order złotej ostrogi.
R. 1828 bawił w Neapolu
gdzie pod jego dozorem
budowano kościół nowy
na wzór Panteonu rzym=
skiego.

wie, fasyjata i przyboczne zabudowania pałacu Radzi-
wiłłowskiego a teraz xięcia namiestnika, wielkie sklepy pod ko-
lumnami w Warszawie (~~della fiera~~) fabryka (W Puławach kościół piękny Wniebowzięcia Ma-
ryi Panny nakształt rzymskiego Panteonu, w ogrodzie
tamże piękna świątynia Sybilli, domek gotycki (nakładem
Izabelli Xiężny Czartoryskiej) (Ciampi Notizie str. 111-112)
Pałac w Rudnikach w Galicyi i temuż podobny drugi w
Ponikwie w ~~[illegible]~~ włosko gotyckim smaku z rotondą. Za Sta-
nisława Augusta wzniesiono według jego rysunku fronton fasyjatę
Kościoła Bernardynów, ~~[illegible]~~ w Warszawie, którego upięk-
szeniem Aigner i później się zatrudniał, przykrywszy nie-
foremną ścianę klasztorną galeryją jońskiego porządku
z Teatru Marcella naśladowaną, nadawszy oraz dzwonni-
cy kształt architektury XV wieku (Gołęb. Warsz. 91)

Cegielnia nowa wynalazku Aignera architekta warszawsk. Łowicz 1788. 8o. i Połock 1791. 8o.

Budowy kościołów parafialnych różnej wielkości w 9 tabl. wydane Warszawa 1825 fol. 13 zł. 10 gr.

Zrobił plan do restauracyi sukiennic w Warszawie. W Gali-
cyi budował ładną oranżeryją i stajnię w Łańcucie, pałac
w Zarzeczu hr. Morskiej. — Wybudował w Warszawie kościół S. Andrze-
ja (dziś Kanoniczek); pałac namiestnikowski (dawniej radzi-
wiłłowski) officyna prawa wielkiego teatru (dawniej Lo-
ciejów, zniesiona już wieża Marywilska. z budów pry-
watnych: dom Petyskusa (na placu ratuszowym)
R. 1808–1812 bawił w Galicyi. R. 1820 robił rys do kościoła
Katedralnego w Suwałkach. — Przedr. 1812 wydał dziełko o
stawianiu domów dla włościan — R. 1825 wydał pierwszą
część swego dzieła obejmującą budowę kościołów parafial-
nych. — Ogurcie o szczególności w budownictwie przez P. Aignera
członka towarz. warsz. przyjaciół nauk. Roczniki towarz. przyjaciół
nauk. T. IX. str. 429) — R. 1827 wyjechał do Włoch prze-
mieszkawszy 2 lat w Krakowie; we Włoszech miał wydać
Dzieło z rycinami opisujące gmachy przez niego stawiane
i Dzieło o budownictwie u Dawnych. — R. 1828 bawił w Rzymie
+ 1841 we Florencyi

i osobno: Warszawa 1812. 8o. str. 39.

7 ~~685~~

Aigner Piotr z bratem Karolem Aignerem
kształcił się przez 2 lat w Rzymie w budownictwie
wróciwszy do kraju 1788, odbudował wspaniałą
fasadę Bernardynów ~~[illegible]~~ w
Warszawie, Kościół i świątynię Sybilli w Puła:
wach, pałace w Zarzeczu, Rudnikach, Ponikwie.

770
8

Albani rzezbiarz z Rzymu

był najprzód w służbie Stanisława Augusta, potem udał się do Peterzburga gdzie został nadzorcą ~~pa~~ zbioru dawnych posągów w pałacu Taurida.

Ciampi Not: 160.

<u>Aliamet</u> <u>Jakób</u> rytownik Królewski uro=
rytownika
dzony w Abbeville r. 1728 pracował w Paryżu przy uczeń Le Bas
przyjęty r. 1760
akademij Królewskiej (najwięcej w rodzaju Krajowidoków wiejskich małych zwierząt i osób.
i przedstawień morskich. Między wieloma płodami jego
rylca jest także podług <u>Wouwermansa</u>. Przednia straż Wouwerman
Hułanów (Garde avancée des Hulans) podług obrazu z ga=
leryj hrab: Bruhla. Umarł r. 1788 w Paryżu.

Diction: I 147.

William Allan malarz Angielski + 1850 w
Szkocyi; sprowadzony od Szczęsnego Potockiego
do Tulczyna 10

Amadio Włoch sztukator robił w Polsce.

Ciampi Not. 87.

(albo Amigoni)

Amiconi Jakób malarz portretowy i
oraz sztychator [illegible]
historyczny (urodzony w Wenecyi r. 1675 pracował
w rożnych krainach Europy mianowicie w Münichu i
Londonie. Umarł r. 1758 w służbie Króla hiszpańs-
kiego w ~~[illegible]~~ Madrycie. Podług jego obrazu
rytował Wagner w Wenecyi: Rycinę S. Stanisława (Kost-
ki ?) któremu anioł daje S. Sakrament (w formie wysokiej)
z podpisem: Angelis suis mandavit etc.

Dict. I. 204.

Amling Karol Gustaw (ab) malarz rysownik, i rytownik urodzony w Nüerembergu r. 1651 ~~uczył Franciszka Poilly~~ żył na dworze elektora w München. Uczył się rytownictwa w Paryżu u Franciszka de Poilly. Umarł r. 1702. Między płodami jego rylca jest także kilka polskich n. p. Marek z Avianu (Marcus ab Aviano) Teolog Kapucyn Kapelan Króla Jana III w kształcie owalnym rytowany 1680. — Te-ris duża (oblong) poświęcona cesarzowi Leopoldowi i synowi jego Józefowi. R. P. Antonius Lublinsky Can. Regul. Lat. S. Aug. delin. Olom. C. G. ab Amling fec. Monachii.

Dict. I str. 212-215.

14

Stephanus Bathorius Weiwoden aus Siebenbürgen 1576. i monogram I. A wys 6" 7''' szer. 4" 9'''
w całej figurze w stroju węgierskim, napis w górze – aqua forte.

Jost Amman rytownik norymberski ur. 1539 † 1591

Popiers do poł ciała w szubie i czapce węgierskiej: Stephanus Bathorius Waywode auss Siebenbürgen Anno 1567. Bey Jost Amman.
Wys 12" szer. 9" 2''' drzeworyt

Rueff Jacob: Hebammen=Buch Frankfort a. M. 1580 1581. 1587. 1600

15 130.

Stefan Batory stojący w całej figurze, lewą ręką oparta na kordzie; u górze napis na tabliczce: Stephanus Bathorius Weiwoden aus Siebnbürgen 1576 – IA/€ – Wysok. 6" 7'''; Szerok. 4" 9''' – (ryt. igiełką przez Jost Amman)

Stefan Batory w 3/4 ciała, prawą opartą o bok, lewą na kordzie. Monogram w środku: IA – Wys. 12"; Szer. 9" 2''' drzeworyt (Jost Amman)

aczy celem wydobycia ewent: zabezpieczenia su

. a. z 6% od

emi, o których przyznanie się uprasza, zezwoli

czne zajęcie, oszacowanie, opieczętowanie i przen

16

Stephanus Rex Poloniae drzeworyt in fol papier ³/₄ całe

na dole monogram I. A. (Josse Amman w Norymberdze 1577) —

/: kontrafaktura przez Zielińskiego w Wilczyńskiego Muzeum Wileńskie :/

Zurich
1797

…urieux et des
l'art.

Forma	
Armarium	
Forulus	
Series	

<u>Anders</u> <u>Sebestyjan</u> czyli Aders

Polak z Mazowsza rodem biegły rysownik i ziemiomierca, zostawał w służbie hetmana Stanisława Koniecpolskiego który go wysłał do tajemnego wymierzenia kraju Tatarskiego. Wykonał to bardzo rostropnie w ubiorze kupca. Zdejmował plany Oczakowa Białogrodu. w rok przed śmiercią Koniecpolskiego Potym był pułkownikiem artyllerii polskiej. On pierwszy wymyślił sposób rzucania z moździerzy kamiennych koszów. Walczył pod Zbarazem za Jana Kazmierza, zginął z muszkietu wyspapiwszy na przedpiersie dla rekognoskowania nieprzyjaciół. 1649

(musfry) O. Rzepeckiego: Rys dziejów Artylleryi Polskiej. w Przegląd Naukowy Warszawa 1842. Nr 18. str 689.

18 79

Andrea Nicolas rytownik rodem Niemiec sztychował w Wiedniu, Gdańsku, Królewcu r. 1580–1585, z monogramem E NA podług niektórych sztychował portrety Philipp Galle podług jego rysunku.

1) Portret Konstantyna Ferbera rady gdańsk. (Ob. W. Seidel: Ueber Danziger Kupferstecher" Neue Prov. Bl. Königsberg 1847. III p. 162 – „Preussische Bildniss-sammlung" Prov. Bl. and. Folge. Königsberg 1854. V. p. 4.)

(1588

2) Joachim Cimdarsus Professor w Królewcu (Ob. „Hagen A.: Königsbergs Kupferstecher und Formschneider im 16 und 17 Jahrhundert." Altpreussische Monatschrift 1879. XVI Bd. p. 514 – 552.)

~~Godefridus de Peschwitz Consul Gedanensis. Zeemann inv. (Isaac Seemann) Gottfried Bartsch sculp.~~

Nicolas <u>Andrea</u> : portret rajcy gdańskiego Konstantyna Ferber (około 1585) FNA 19

/: podług: ~~[illegible]~~ „Ueber Dänziger Kupferstiche:" Neue Prov. Bl. Königsberg. III p.162 – i „Preussische Bildniss Sammlung." Prov.-Bl. and. Folge. Königsberg 1854. V. p.4. rysował Nicolas Andrea – a sztychował Philipp Galle. :/

Andriolli Elwiro Michał syn rzeźbiarza z Tyrolu włoskiego i Petroneli z Gośniewskich ur. 1837 w Wilnie kształcił się w Petersburgu, Paryżu Rzymie, wróciwszy 1868 do kraju posłany na Sybir, od r. 1871 w Warszawie, sławny illustrator. + 1893.

Antoni z Włoch (Italus) kamieniarz sprowadzony od króla Zygmunta I do budowy kaplicy zygmuntowskiej na zamku krakowskim. Żył w Krakowie jeszcze r. 1526.

Antonio Fiorentino w bóżnicy Krak.

Ambr. Grabowskiego: Starożytności I 444.

22 ~~118~~

Antonio z Włoch Italus

Kamieniarz sprowadzony od

Zygmunta I do budowy

Kaplicy Zygmuntow: zył 1526

Grab. Star. 1526.

über den Handel Österreichs
1443 [illegible]
[illegible]

Ardeusz (czyli Aders Sebastyjan) in=zynier w służbie hetmana Koniecpolskiego, wy=słany dla zrobienia mappy Krymu – r. 1649 zgi=nął przy oblężeniu Zbaraża od Kozaków i Tata=rów.

Arkusinski Ant. bronzownik

Krakowski r. 1823 odlewał z mieszaniny ołowiu i cyny kosztem Sebastyana Sierakowskiego kanonika krak: ładny pomnik Mikołaja Kopernika, znajdujący się w kościele ś. Anny w Krakowie. Nieznając nawet początków sztuki odlewania praca ta jednak wybornie mu się udała. (Grabowski Kraków Wyd. IV p. 240)

Arleri Piotr sławny budowniczy Polak, trudnił się w Pradze w Czechach różnemi budowy. Pod jego dozorem i kierunkiem rozpoczęto się r. 1357 stawianie sławnego mostu praskiego kamiennego. Przy budowie kościoła katedralnego S. Wita w Pradze miał urząd drugiego zarządcy budowy, dla tego mu też na galeryj tegoż kościoła w chórze jego popiersie z kamienia wykute z napisem: „Petri Arleri de Polonia" położono. (Ca podług Zapa zaś) Johannes Arleri de Polonia Podług Tschischka był z Bononii (Bologna) żył od 1356–1386 w Pradze. 1357.

Balbin Miscellan Cap 10 § 1. p. 129 – Pubitschka: Chronolog: Geschichte Böhmens 5 Thl. 1 Bd str 479 – Schaller: Beschreib. der Stadt Prag I Bd str 186 i II Bd str 340 – Gottfr. Johann Dlabacz: Allgemeines historisches Künstlerlexikon für Böhmen Prag 1815. 4o. I Bd str 53.

Aubert Michał rytownik w Paryżu zmar:
ły r. 17~~40~~57, rytował podług Watteau: Polkę (in long) Watteau
(La Polonaise)

Dict. I str. 495.

Polka La Polonaise A. Watteau

p. M. Aubert sc. for.

27

Aubry Piotr rytownik mierny i handlownik rycinami urodzony w Oppenheim, mieszkał w Strazburgu w XVII wieku około 1650. Wydał swoim nakładem znaczny zbiór portretów sztychowanych, pomiędzy któremi się znajdują: Aloisius Contarenus Legatus - Mathias a Cracow Legatus - Robert Duglas jenerał szwedzki - J. M. Moscherosch Juris Consultus - Herman Mylius Juris Consultus - Ernst Odowaldski zwany Streitberg półkownik - Gustaw Horn jenerał szwedzki

Dict I 515 - 519 - 517.

60 29

Matthias a Cracow
Vladislai IV reg Pol
Consiliarius atque ad tractat.
pacis univers. Legatus
P. Aubry excud.

fol. oval (w Czapce futrzanej z brodą popiers.)

Mathias de Crackau
plenipotentiaire de Po-
logne. 4º oval.

Ossolińska Teressa z
Lanckorońskich starości-
na nursk. + 1801.

Aureli Karol rzezbiarz z Rzymu uczeń
sławnego Kanowy robił rzezby do pałacu hrab. Łaca
w Dospudowie w wojew. Augustowskiem wezwany r. 1823 do
Polski skąd r. 1826 wrócił do Rzymu. Do Kościoła w
miasteczku Raczkach koło Dospudowa robił 5 statuí świę-
tych i gruppę do wielkiego ołtarza: P. Jezus na Krzyżu
S. Magdalena i S. Jan.

Ciampi Viag. 146.

Azeld czyli Atzveld Jan rytował w Nürembergu na początku XVIII wieku między innemi portret L. Marka d'Aviano Kapucyna nadwornego Kapelana Króla Jana III.

Diction. I. 636.

Baan Jan (van der) malarz portret jego własny przez niego malowany na płótnie jest w Galeryi król. drezdeńskiej; urodzony w Harlem r. 1633 pracował czas niejaki w Anglij umarł w swej ojczyznie r. 1702.

Houbraken Arnold: De groote Schouburg der Nederlantsche Konstschilders en Schilderessen. (nowa edycyja) à la Haye 1753 3. Vol. in 8.

~~268~~ 33

Rustem Jean (w całej figurze siedzący przy lampie) (podług własnego rysunku lit. C. Bachmatowicz w Wilnie w litogr. Oziębłowskiego 4to)
dessiné par C. Bachmatowicz.
Lith. J. Oziębłowski.

Bakałowicz Jan inżynier Królewski Stan. Aug. i major w wojsku koronnym i przysięgły jeometra wydał: 1) Zdanie o pożytku i potrzebie fortec w Królestwie Polskim i państwach jego. W Warszawie 1777-1778. 8. str. 164. 2) Czynności wojenne. W Warszawie 8. 1778. Cena zł p. 2. 3) Essai sur la fortification ou application de la fortification au terrain. Varsovie 1769. 8. str. 249 (3) Traité du Nivellement 4) Manuel de l'attaque et defense des places. Varsovie 1769. 8.

R. 1772 kierował jako wojskowy inżynier przy boku hetmana Franc. X. Branickiego dobywaniem zamku krakowskiego przez Rossyą.

Jest sztych przez brata jego Ludwika: Bloquade de Chocim 1788 à l'armée russienne, dessiné par Louis Bakałowiz l'ainé.

<u>Baldner</u> <u>Oswald</u> odlewacz żyjący w Krakowie r. 1561. W Berlinie znajduje się Łokieć długa ośmiołuto=wego ładunku przez niego odlewana darowana od Krola Zygmunta Augusta, księciu pruskiemu Albertowi I

~~B.~~ 36

Joan. Amos Comenius. – J. Kleinhard del. 1772 – J. Balzer sc. Pragae. 8vo (oval-popiers) w Pelzel Fr. M. Abbildungen böhmischer und mährischer Gelehrten. Prag 1773. 8o I Theil pag 89.

Paulus Zidek. – Balzer sc. 8o (oval-popiers) w Pelzel. III Th. p 6.

~~62.~~
37

Vera effigies S. Josaphat Archiepiscopi Polocensis et Martyris ex Ordine Monachorum S. Basilii Magni. Aloisius Banzo sculpsit.

4to sztych w Rzymie r. 1867 do kolan (podobny do Kalwaryjsk.)

/przy dziele Contieri Nicola: Vita di S. Giosafat. Roma 1867. 4o :/

Barbier Wilhelm inżynier francus-
ki służył wojskowo przeciw Szwedom za
Zygmunta III. i r. 1607. Za dzielnie odznaczenie
się w wojnie inflantskiej na zalecenie Jana
Karola Chodkiewicza otrzymał na sejmie
warszawskim szlachectwo polskie. (Volum.
leg. T. II p. 1622.)

39 ~~215~~

Bardou Jan (czyli Bardow) malarz i sztycharz w Berlinie i w Warszawie 1763-1796 podług jego rysunku:
1) Ludwika Radziwiłł (Księżniczka Ferdynand pruska)
J. Collyer sculp. fol.

40 ~~15.~~

Joannes Chrysost. Proszowski
delineavit 1620 Dominicus
Barrierus sculps. 1665 Romae
Widok Kalwarji ded. Janowi
Zebrzydowskiemu miecznikowi
Kor.

Barrigioni Filipp budowniczy uro=
dzony w Rzymie r. 1690 gdzie został mianowany budow=
niczym kościoła S. Piotra w Watykanie. Pracował w
różnych stronach Włoch. Umarł 1753 d. 23. Grudnia.
Podług niego rytowany: Katafalk Augusta II króla
polskiego, 4 kawałki rytowane przez Karola Mar=
chioni. Wykuł grobowiec Maryj Klementyny wnuczki Sobieskiego

Marchioni

Dict. I. 167. – Ciampi
Viag. 150 – Guarienti

A. D[o]. 1482 Ultima mensis Februarii, Honorabilis dominus Jacobus de Bystriczia Sacrorum Canonum Baccalarius citatus ad instantiam honorabilis Bartholomei Altaristae ad Sanctam Mariam in Cracovia, talem inter se fecerunt amicabilem concordiam super informationem illuminandi libros cum auro et cum floribus, quoniam idem Bartholomeus illuminator post festa Pascae alias feria quarta infra Octavas Pascae debet informare et docere praefatam illuminaturam praefatum dominum Jacobum. Et idem Jacobus debet qualibet die a feria quarta Pascae usque ad festum Philippi singulis diebus visitare prefatum dominum Bartholomeum, quem benigne venientem debet tractare informando eundem dictam illuminaturam sine omni dolo et fictione omnia quae sunt illius artis demonstrando ad oculum. Et post festum Philippi Apostolorum praetactus Jacobus debet dare tres florenos eidem Bartholomeo pro suo labore sub Censuris. Praesentibus venerabili domino Johanne Professore Theologiae de Osswaczim et servitoribus Universitatis.

139.

Sub Rectoratu Magistri Stanislai de Brzeziny S. Theol. Prof. et Canonici S. Floriani, Commutatione hiemali.

(Ex libro manuscripto Acta actorum coram egregiis et magnificis dominis Rectoribus Almae Universitatis Studii Cracovien=sis generalis, in 4to pag. 295.)

1528 (Szelng miał kilka kamienic i kilkanaście domków na Kazimierzu i Stradomiu.)

" " Margaretha (filia ol. Petri Schelang consulis Crac. et Ursulae) consors Bartholomaei Itali lapicidae S. R. M. haeres lapideae circulis in platea cracoviensi ~~ex~~

1542 Anna filia ol. Bartholomaei Itali Florentini lapicidae et architectoris S. R. M.
2) consors fam. Johannis Poludnie consulis sandecensis vendit domum paternam in platea vislicensis rass. 1541

1) Catherina altera filia consors Jacobi Zyszka civis casimir 2º voto 1549 Nicolai Valkier consulis Casimir

Dorothea tertia filia

Sebastianus filius + 1546

1536 d. 23 Januar Testamentum Bartholomei consors Dorothea filia Czarnowoiski
niezyta 1546

1528 Bartholomeus Florentinus lapicida regius ex patre Luca de Beszeczy et matre Catherina jus civile suscepit Sabbato ante Laetare 1528.

1546 olim Dorothea (filia Ursulae ex 1º matrimonio qua 2º voto nupsit Stanislao Czarnowoiski

~~1546~~

1561 Mikołaj syn nieboszczyka Sebastyana Włochowicza zabitego.

1537 olim Bartholomaeus lapicida S. R. M.

Z

1527 fer. 3a post fest. S. Martini Bartholomaeus Italus lapicida reformat consorti suae Dorotheae Czarnowojszczanka (później zwana Włochowa umarła 1542)

1[illegible]

Bartholomaeus Italus lapicida scabinus Casimiri ab a. 1533 – 1537 (umarł)

1535 Sabbato die S. Agathae – Coram judicio scabinali Dorothea Czarnowojszczanka marito suo Bartholomaeo Italo omnia bona in auro argento post mortem suam donat

Nr 16 (~~1469~~ – 1536)
~~17 (1536 – 1580)~~
18 ~~1580~~ – ~~1618~~
19 – ~~1642~~ – ~~1662~~

45 ~~318~~

Bartolini w Florencyi robił popiersie marmurowe Xcia Adama Czartoryskiego (u Władysł. Zamojskiego w Londynie)

Baruzzi Cyncynat z Imoli rzeźbiarz uczeń Kanowy żyjący w Rzymie robił dla hrab. Paca kopię Heby z marmuru z Kanowy (jest ten posąg w Warszawie w pałacu Paców)

Ciampi Viagg. 148

Baumann Fryderyk (sztukator)

~~516~~. 47

Rodzice moi byli Oyciec z Bawaryi a Matka z Berlina Miey-
sce urodzenia mego Mitawa w Curlandii a do nauki pobie-
rałem początki w Berlinie poźniey w Warszawie za Kró-
la Stanisława Augusta u Sztukatora Nadwornego Pana
Graffa a co do Architektury ieżdem wdzięczność winien JW
Panu Eignerowi Architekcie, po skończoney Woynie pod
Macieiowicamy dostałem się do Puławo gdzie pracowałem
przez lat 4 u Dworu JOXcia Jenerała Czartoryiskiego
ztamtąd 1801 dostałem się do Dworu JOX Marszałkowy
do Łańcuta gdzie przez lat 14 pracowałem, głównieysze
tam moiey pracy są Oranżerya w porządku Koryntc-
kim Glorietel na 8 Kolumn porządek z Antyków z
Kościołka Sibilli wzięty, Sala bawialna, mozaikowa-
na i w Sztukkaleryę ubrana, Sala iadalna biała w
porządku rzymskim, obok tey Kaplica z Kopułą
całkowita ozdobiona prócz tego Pokóy Bawialny
Sala Bilarowa w porządku Gotyckim iako też i Facia-
ty tamże porobione: w Zameczku pokóy Sypialny

i Sala okrągła z Kopułą, te są główne kawałki w
Łańcucie robot Sztukaterskich moich w Przeworsku Sala
bawialna biała w Arabeski ozdobiona w Zarzyczu 4 Pokoie
i Sala okrągła biało mozaikowana z Kopułą suto ozdobioną
w Rudnikach u W. Szamb. Strachockiego Salka okrągła z
kopułką i pokóy w guście Gotyckim. W Lwowie u Pani Wo-
iewodziny Potockiey Sala biała ozdobna i Mozaikowana ia-
ko też pokój ieden Czerwony a Gabinet żółto mozay-
kowany i na Facyacie Sztukaterye. W Hrabiego Cho-
łoniewskiego Sala bawialna i Pokoie 3 w Sztukaterye
ozdobne w Tyołomii za Krakowem Sala Mozaykowa-
na i w Sztukaterye ozdobna, w Czyżkach u W. Brze-
ściańskiego Sala okrągła z Kopułą i gzymsem Korynts-
kim, Kopuła maiąca 8 rzędów Kasatonów a w każdym
rzędzie po 44 Rożety a każdy rząd ma po 2 gatunki Ro-
żet Sala druga bawialna gzyms ieden w Arabeski drugi w Liś-
ci di Acanto w Lwowie u Hrabiego Lewickiego i u Pana
Depow na Szerokiey Ulicy. (W bibliotece Ossolińskiego)

† 1845 w Przeworsku

Bausmann sztukator żyjący i odlewacz gipsowy. W bibliotece Ossolińskich jest odlane przez niego popiersie Króla Jana III podług bronzowego wzoru w Przeworsku. Był on nadwornym sztukatorem Stanisława Augusta; z synami swemi około r. 1838 wykonał do Kaplicy Potockich w Katedrze Krak. całe mozaikowanie i na niem utwierdził rozety i inne ozdoby wyrobione przez włochów pp. Joba Giobbe i Giovano Axerio sztukatorów z Münich

Baumann młodszy;
[illegible] sztukator syn sławnego sztuka=
tora żyjącego Fryderyka Baumanna robił
mozaikowanie do kaplicy Potockich w katedrze
krakowskiej.

50 246

Orzeł polski z wizerunkami królów polskich w medalionach do Zygmunta III (1587) fol. max. podług Heineken sztychował Beatrizet Mikołaj ur. około 1515, żył do r. 1570, sztychował w Rzymie r. 1540-1565, (więc nie mógł Orła Treterowskiego sztychować dla tego też (T. II p. 238 Naglers Künstler-lexikon II Auflage herausgegeben von Dr. J. Meyer. ~~[illegible]~~ Leipzig 1885. r.)

Lafreri drukarz i handlarz rycin we Rzymie 1548-1571.

Beaulien (de) Henryk służył przez lat 14 w wojsku polskiem, fortyfikował wiele zamków będąc obersztersleitnantem na Podolu i w Prusiech, za co r. 1662 indygienat polski otrzymał. Napisał ciekawy opis Ukrainy i krain jej przyległych. Umarł we Francyi.

Niesiecki (Lipsk) II 87. – Constit. 1662 f. 36. – Krasicki dopisy do Niesieck.

Beauplan indżynier w służbie hetmana Koniecpolskiego Stanisława oraz królów polskich Zygmunta III, Władysława IV i Jana Kazmierza; mieszkał na Podolu w Barze; r. 1635 zrobił plan do wybudowania twierdzy Krzemieńszczuka nad rzeką Pszczoł, oraz warowni Kudak 1635 nad Dnieprem dla poskromienia Kozaków – twierdzy w miasteczku Nowogród r. 1646 – twierdzy Brocze czyli Koniecpole r. 1634 gdzie czworogran królewski wybudował. Zostawił on drukowany Opis Ukrainy polskiej i Dnieprú z mapą po francuzku który J. U. Niemcewicz. (Zbiór pamiętników historycznych o dawnej Polsce. W Warszawie 1822 T. III str 336–407) przełożył.

Jest mappa in 4o min: Nova totius regni Poloniae magnique Ducatus Lithuaniae cum suis palatinatibus et confiniis exacta delineatio per G. le Vasseur de Beauplan S. R. Mtis architectum militarem et Capitaneum – Gs. Hondius S. R. M. Chalcographus sculpst. cum privilegio S. R. M. in triginta annos Gedani 1652.

53 ~~279~~

Athanase Nałęcz Comte Raczyński
d'après un portrait de Madrazzo
Madrid, 1850. – F. Madrazzo
pinx. C. Becker sc. (Paris 1880)
8vo oval (aquatinta raczej Schwarzkunst)
popiers – na dole herb Nałęcz z dewizą:
„Vitam impendere vero.")
(: przy dziele: d'Antioche Adhémar le
Comte: Deux diplomates le Comte Ra:
czyński et Donoso Cortès.:)

Atanazy Raczyński ur. 1788 d. 2
maja w Poznaniu

d'Antioche Adhémar le comte

<u>Behem</u> (czyli Bohemus) <u>Jan</u> ludwisarz i odlewacz sławny z Norymbergu osiadły w Krakowie R. 1518 akta radzieckie ~~[illegible]~~ krakowskie wspominają: Hannes Behem Böxe Mgr. Odlewał on r. 1520 sławny dzwon zygmuntowski do Katedry krakowskiej, na którym prócz innych herbów wizerunków ~~[illegible]~~ także są napisy odlane.

Belloto (czyli Beloto) Jan budowniczy w Warszawie za czasów Jana Sobieskiego. R. 1682 zajął się budową wspaniałego Kościoła S. Krzyża (w ~~na miodowej ulicy~~ Warszawie r. 1696 dokończona (Kosztowała ta budowa z górą 800000 złł. p.) Kosztem Króla Jana III budował 1674 on także Kościół Kapucynów w Warszawie na miodowej ulicy, wybudował on także w Warszawie wspaniałą swą kamienicę z kamienia. Miał tenże syna Lorenzo który trudnił się malowaniem widoków i który wcześniej przed ojcem umarł. Był tenże Jan Belloto z Wenecyj. może i on kierował budową pałacyku Willanowskiego i może trudnił się wystawieniem pałacu Krasińskich we Warszawie (Ciampi Viag. 45) Budował on pałac posłów Moskiewskich (Marymont) w Warszawie

Belloto

Ciampi Notizie 68-69 - Gotęb. 94.
Erndtel Christ: Henricus: Varsavia physicè illustrata. Dresdae 1730 str. 5.

56

Bellotti Piotr malarz włoch urodzony w Volzano 1626 uczeń michała Forabosco pracował w różnych stronach r. 1668 był nadwornym malarzem w München. Wróciwszy do włoch † 1700 w Garignano. P. A. Pazzi rytował podług niego jego portret. —

Belotto Bernardo (Canaletto) malarz architekto-
niczny i sztycharz aquaforte ur. 30 Styczn. 1720 w Wenecyi
+ 17 Octobr. 1780 w Warszawie, uczeń sławnego Antonio Canaletto
który był jego wujem, r. 1746 przybył do Drezdna, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ od r. 1767 zamieszkał w Warszawie. Rytował:
1) Widoki Drezdna, Pirny, Königsteinu. 2) Vue de la
Place des Bernardins à Varsovie 1771. fol. max. popr.
3) ~~Vue de~~ Varsovie prise depuis le Palais Sapieha
1770, sculp. 1772. fol. max. popr. 3) Vue de
la Ville de Varsovie, prise depuis le Palais de l'
Ordinat.

57

~~563~~ 58

Lwów
wjazd Jerzego Ossolińskiego do
Rzymu 1633 malowany przez
Bernarda Belloto 1779 dla
Józefa Ossolińskiego wojew. pod
lask. ~~[illegible]~~ pod dozorem Króla
~~Belotta~~
~~Wys. 62 cali~~ szer.
Wysoki
Wysoki 62 cali długi 102 cali:

Hesby

59

C. Bergquist
sc.

Jan Kazimierz

Jan III

Fryderyk August

Polonor. Rex.

C. B. sc.

Stanislaus Leszczynski

Vladislaus IV

Sigismundus III 44

1829 60.

Bem malarz odnawiał portrety biskupów Krakowskich będące w pałacu biskupów w Kielcach.

~~566~~.

Bem (czyli Beme) Jost (Just) kamieniarz (steinmetz) Krakowski r. 1490 wspomniany w aktach Krakowskich.

Ambr. Grabowskiego: Starożytności I 444.

62 ~~47~~

Widok wsi Dubowce pod Hali-
czem pr. Wsi Załęży przez
Józefa Bema kapit. art.
pol. podług natury rysowany
1827 r. [illegible]

18.

2 f Ch.

Opłata za przesyłkę dopeszy do wskazanego miej-
sca po za ostatnią stacyą telegraficzną, przez pocztę
lub przez umyślnego posłańca osobno się dolicza

Do Mysłowic z Krak...
Do Szczakowy z Krak...
Do Lwowa z Krakowa
37 wiecz. — z Czern...
Do Przemyśla z Krako...

63 ~~68~~

Popiers Króla Michała Wiśniowieckiego w dużej peruce, koronkowym kołnierzu i w zbroi z orderem Złotego Runa — w wieńcu z koroną pod spodem 2 wiersze łacin.: Ista Piaski Lector... i 4 wiersze niemieck.: Leser sih den Schatten... — Benszheimer sculpebat Gedani 1671. 4to maj przy dziele: Reinholdi Heidensteinii Rerum polonicarum ab excessu Sigismundi Augusti Libri XII. Francofurti ad Moenum, sumptibus Caspari Wächtleri, typis Johannis Andreae 1672. fol.

byli to internuncyusze (gońcy), później wyprawiono poselstwo

64 ~~154~~

Belager= und Eroberung der Hauptschantze
Anno 1659. – Benscheimer sculp. 4to
Żołnierz szwedzki i polski stoją koło mapki: Landtafel des Marienburgischen und Dantziger Werders nebenst angräntzenden Orten.

w dziele Voget Peter: Wahrhaftiger und gründlicher Bericht von Belager= und Eroberung der Haupt=Schantze in der Dantziger Nährung von den Schweden Anno 1656 befestiget, von den Dantzigern aber Anno 1659 erobert. Dantzig 1661 druckts David Friedrich Rhete. 4to
i tytuł sztych. K. niel J. str. 244 i i (na str. 227 rycina nedeln)

Boldoni : Grammaire italienne.

~~57~~ 65

portret
Jerzego Lubo
mirskiego
w górze mały
pod nim wielki
tego Lubomirskie
fol.
Joh. Benckei
mer sc. Gedani

__Berend__ medalier żyjący w
Warszawie, pracował tamże w mennicy r. 1823 na dziesię-
ciu złotówkach polskich jest jego roboty ładne popiersie
cara Alexandra podług wzoru Torwaldsena; robił on tak-
że medale na cześć Mokronowskiego, Czartoryskiego, Kopczyńs-
kiego, Lindego i Kurpińskiego. (Gołęb. Warsz. 138)

Berenz Jan inżynier, major (colonel) w służbie Króla Jana III na rozkaz Stanisława Jabłonowskiego Hetmana w. kor. robił plan fortecy Lwowa który sztychowany: (Plan de la forteresse de Leopol dressé par ordre de Son Altesse Msgr. le Castellan de Cracovie, grand General de la couronne par Jean Berenz colonel au service du Roy) jest w dziele: Jonsac: Histoire de Stanislas Jablonowski castellan de Cracovie etc. Leipsic 1774. 4°

<u>Berettini</u> <u>Piotr</u> zwykle Pietro da Corto=
~~[illegible]~~ na zwany malował we Florencyi, w
Rzymie, gdzie miał oddzielną szkołę malarską
Urodził się w Cortona r. 1596 ~~[illegible]~~ należy po Rafaelu
do najsławniejszych malarzy rzymskich celował
szczególniej w układzie obrazy jego zalecają się wiel=
ką pięknością i lekkością. R. 1637 powołany do
Florencyi. Zostawszy założycielem oddzielnej szkoły
toskańskiej umarł w Rzymie r. 1669. Piękny
jego obraz wystawiający cud uzdrowienia na oczy
S. Pawła zwanego Szawłem przez Ananiasza znaj=
duje się w ołtarzu w kaplicy S. Pawła w Kościele
katedralnym wileńskim. Dostał się tamże naj=
pewniej z daru Ignacego xięcia Massalskiego
biskupa wileńskiego. Jest i drugi jego obraz tamże

Baliński Opis. Wilna. str. 176.

Bernardoni (czyli Bennardoni) Jan Ma= czyli Bernardono
ryja (Bernardonus) sławny budowniczy z Como w Medyjo=
lańskiem xięstwa laik zakonu Jezuitów, którego jeszcze sam
Ignacy Lojola do tegoż towarzystwa przyjął. Będąc w
Polsce przybył r. 1599 w maju z Nieświeża do Krakowa
i objął zarząd budowy wspaniałego kościoła S. Piotra i Pawła
u Jezuitów w Krakowie, którą Józef Buccius rozpoczął i wielkie uchybienia po
i na którą Zygmunt III koszt łożył. Budował tenże Ber= pełniwszy do Niemiec się oddalił.
nardonus kollegia jezuickie w Kaliszu i Nieświeżu i
zrobił rysunek r. 1603 do budowy kościoła Bernardynów
na Kalwaryj Zebrzydowskiej. Budowę kościoła jezuickie=
go w Krakowie posunął aż pod dach większą częścią i
kopułę sklepioną wystawił. Według dzieła: Annuae litte=
rae Soc: Jesu Anni 1605. Duaci 1618 str. 887) umarł w
Krakowie r. 1605 i pochowany tamże w kościele Jezuitów,
mając lat 63 i przeżywszy przeszło 43 lat w zakonie.
Seb. Ciampi (Viaggio in Polonia. Firenze 1831 str. 135) zowie
go Bennardoni i mówi iż umarł około r. 1615 (może to błąd
drukarski, bo żadnego źródła nie przytacza)

Rękopism X. Jana Wielewickiego S.J. – X.
Mikołaj Skarbimierz: Kalwarya abo krót=
ka Historyja fundacyej miejsca i O.O.
Bernardynów na gruncie Zebrzydowskim
w Krakowie 1632. 8o. str. 28.

70 ~~191~~

Bernardoni Jan Maria z Como budowniczy jezuita laik ur. 1542 + w Krakowie 1605 robił plany do kościołów jezuickich w Kaliszu 1582 w Krakowie

~~538~~
71

Bernardonus Jan Maria budowniczy rodem z Xięstwa Mediolańskiego według Skarbimcer za jerzce S. Jgnacy przyjął go do zakonu był laikiem w Krakowie r. 1597 budował kościoł Jezuitów tamże r. 1605 miał lat 65 żył lat przeszło 80.

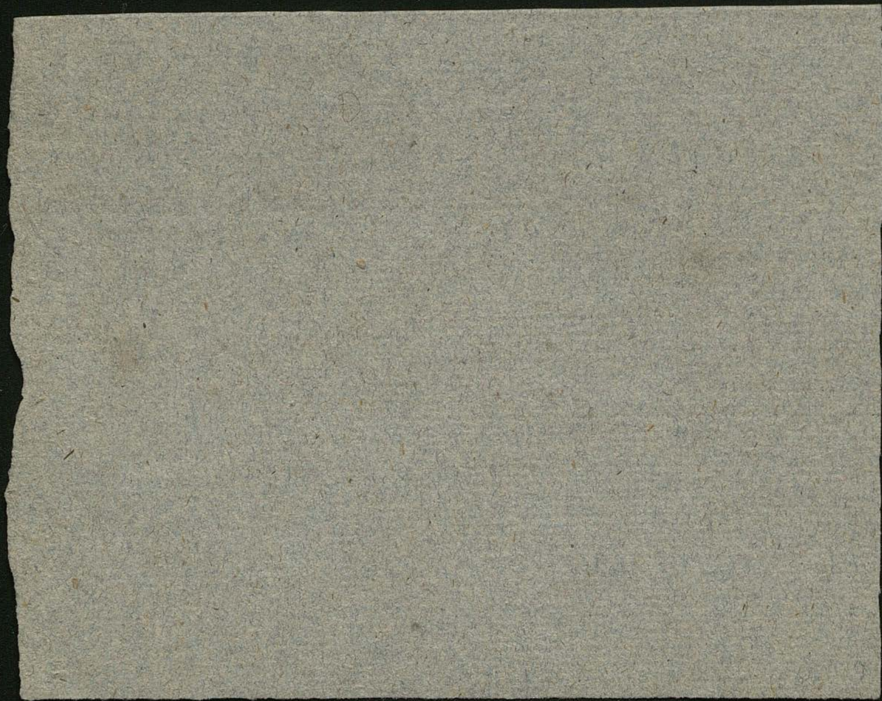
D

72 ~~127~~

Bernigeroth Jan Marcin rytownik ~~[illegible]~~ urodzony w Lipsku około r. 1713 rysował także

<u>Bertelli</u> <u>Piotr</u> wydał w trzech tomach: Diversarum nationum habitus iconibus in aere incisis diligenter expressi. Opera Petri Bertelli. Patavii 1594. Vol I rycin 104. - Vol II rycin 78 - Vol III 1596 rycin 72.

Diction. II. 647.

Bertogliati budowniczy urodzony w Szwajcaryi włoskiej żył za czasów Stanisława Augusta w Polsce

Ciampi Not. 88

~~207~~. 75

Berynda Pamwo mnich kijowskiej pieczars:
kiej Ławry, bawił za młodu na dworze władyki lwows:
kiego Gedeona Bałabana a po r. 1603 u Teodora
Jurjewicza Bałabana w Stratynie zatrudniony
przy drukarni, od r. 1625 w Kijowie wydał
1627 Słowar sławenskoruskij. Kijow. + 1632
d. 23 Lipca.

76 13

Berynda Pamwo urodził się w Moldawii; kształ:
cił się w Stauropigialnej szkole lwowskiej, za młodu
podrożował po świętych miejscach został mnichem w
Jeruzalimie. Gedeon Bałaban episkop lwowski wezwał
go na Korrektora drukarni w Stratynie i Kryłosie
które założył r. 1604 Teodor Jurjewicz Bałaban dzie:
dzic Stratyna, po którego śmierci w r. 1606 Berynda
udał się do Kijowa na wezwanie archimandryty Elizeu:
sza Pleteneckiego gdzie zarządzał drukarnią pieczarską
jako Architypograf i gdzie r. 1627 wydrukował swój
Leksykon sławenorosski, w którym są jego roboty drze:
woryty: herb Bałabanów, wizerunek Św. Michała Ma:
letejna i wizerunek Św. Pamwy. Umarł w Kijewsko-
Pieczarskiej Ławrze d. 13 Lipca 1632 v.s. Umiał język
grecki, łaciński, hebrajski, syryjski, znał pismo glagolickie

Bettini Rzymianin r. 1826
został Architektem w Królestwie polskiem.

78

Henryka z Minterów żona Wilhelma Beyer dyrektora loteryi na Pomorzu ur. 8 marca 1782 w Szczecinie, kształciła się w malowaniu w Berlinie u profesora Volckera. R. 1813 poszła za mąż w Warszawie owdowiawszy 1819 dawała lekcyje malarstwa. Od 1824 do 1833 otworzyła szkołę malarstwa dla panien. Malowała najwięcej kwiaty owoce i zwierzęta olejno i akwarelowe. Obrazy jéj na wystawie warszawskiej r. 1821, 1824 i 1826 otrzymały medale bronzowy i 2 złote. † 24 pazdz. 1856 w Warszawie. Jest wiele kwiatów przez nią litografowanych u Mintera.

agshandlung schliesslich an diejenigen Schulmänner
anden haben, die Bitte richtet, dem Kreise der Lese
mpfiehlt sich dieselbe

hochachtung

ember 1856.

Renger'sche
(Ott

Der Unterzeichnete subscribirt hiermit bei der Buchh

auf Exempl. **Mager's Pädagogische Revüe**, herausg
von **W. Langbein.** Jahrg. 1857.

und erwartet regelmässige Zusendung.

Ort: **Name:**

Druck von C. Striese & Comp. in Berlin.

79 ~~69.~~

Henry III. Roy de Fran. et de Pologne

(LXI) w górze: Manet ultima coelo.
popiers króla w czapeczce, z kulczykiem w uchu
z wyłożonym kołnierzem – w starszym wieku
piękny – w kole na dole ozdoby architekto
niczne. fol. sztychowany przez Jacques
de Bie. Nr ryciny 61 pag. 339 w dziele:
Les vrais Portraits des rois de France
par Jacques de Bie chalcographe.
Seconde édition enrichie par H. de
Coste. Paris chez Jean Camusat
1636. fol.

~~795~~
80

Bieczyński inżynier żyjący w Lublinie; podług jego planu założono r. 1837 publiczny ogród warszawski w Lublinie.

81 ~~572~~

Bielawski E. malarz malował obrazy święte do cerkwi wołoskiej i s. Piętnicy we Lwowie, z końcem XVIII wiek.

portret Jana Sandmanna podług obrazu prof Blanka lit w Warszawie
Felix Bałkiewicz 1840
zgorzeliną skledziony

802

Blaschke Jan rytownik punktowaną manierą urodzony w Preszburgu 12 grudnia 1763 umarł w Wiedniu 11 Kwietnia 1833

84 70.

Scipio Jan hr. dziekan
kapit. Krak. ur. 1801 †
1890. – Heliograwiura
J. Blechingera w Wiedniu
druk L. Pisani w Wiedniu
8vo popiers sztych

Blomaert Kornel sławny rytownik urodzony r. 1603 w Utrechcie, pracował w Paryżu i Rzymie. Umarł w podeszłym wieku

(Bloteling Abraham sztychow.) 86 ~~121~~

Curicke Reinhold (popiersie) fol. oval. z podpisem: Haec est Reinholdi facies (bez podpisu)

Keckermann Bartholomaeus (ur. 1573 + 1609) (popiers) fol. oval (bez imienia tylko z 2 wierszami: „Magnus eras scriptis ...

w dziele: Reinhold Curicken: Der Stadt Dantzig historische Beschreibung. Amsterdam 1688. fol.

~~16.~~
87

Emericus Comes Czapski.
Ad vivum del et fec. Victor Bobrow.
an. 1875. 4º (sztych piś Krn)

88 ~~313~~

Curioses Staats und Kriegs Theatrum in Polen durch unterschiedliche geographische, topographische und historische Land-Carten, Grundrisse und ~~B~~ Prospect erläutert. Verlegt und zu finden bey Gabriel Bodenehr Kupfferstecher in Augsburg fol. oblong
(z textem po bokurgach)

1. Geographische Vorstellung derer Königreiche Polen und Preussen. (mappa) Augsburg G. Bodenehr fec. et exc. (96.)
2. Könige in Polen ~~der Piastisch~~ von 1000 bis jetzo (genealog tabl. az po r. 1709)
2. Crackau die fürnehmbste Hauptstadt in Polen (38.) G. Bodenehr fec (widok)
3. Posen (plan) (145)
4. Warschau G. Bodenehr fec (widok) . . . . (187)
5. Warschau (plan) . . (290)
6. Brieschia (plan) G. Bodehr exc. (8)
7. Lublin (widok) Gabriel Bodenehr exc. A. V.
8. Petricow (widok) G. Bodenehr
9. Kamieneck ~~u~~ Podolsky (plan) Augsburg Gabriel Bodenehr fec. (84)
10 Wilna (widok) G. Bode~~nehr~~ fc. (191)
11. Grodno (widok) (79) (z Zundta ?)
12. Grodno (widok) 75 G. Bodenehr
13. Christophora (plan) Gab. Bodenehr exc. nazwa Baszt: Sieh dich für – Der Drach – Der graue Mönch – Die Kron
14. Zamosc (widok) G. Bodenehr
15. Czenstochau (widok oblężenia r. 1655) G. Bodenehr. (39.)
16. Preussen (mappa)
17. Elbing (widok) G. Bodenher (25)
18. Elbingen (plan) (20) G. Bodenehr exc
19. Marienburg (plan) (61) " "
20. Königsberg (widok) ~~Bod~~ (43) " "
21. Königsberg ~~(plan)~~ (44) " "
22. Thorunium (widok) (92) " "
23. Danzig (plan) (45) " "
24. Danzig (widok) (40) " "
25. Weichselstrom von Danzig bis zur Ostsee (plan) (47) " "
26. Danziger Werder 1657 (plan) (20) " "
27. Weichselmünde (widok) (99) " "
28. Dantziger Nehrung (76) " " (widok)

Fol. Kraków, dnia 1 Lipca 1857.

RACHUNEK

Z KSIĘGARNI D. E. FRIEDLEINA W KRAKOWIE

w rynku głównym Ner 237

dla

Wo Jmć P. Marszałkowicza

Fracht od książek . — . —	Złr	1	54	kr.
Oto . — . —		1	"	
Za przywiezienie z kolei . —		"	15	
	Złr.	3	9	kr.

Triginta et novem rivuli per quos singulos regiis sanguis Jagellonicus principibus regiis Augusti III Regis Polon. Magni Ducis Lithuan. El. Sax. et Mariae Josephae sanguine genitis influxit. – P. D. Lippert delineav.
Moritz Bodenehr. R. M. P. S. sculps. Dresd. 1739 – adornavit Josua a Coelln. –
~~Drzewo~~ rzeka genealog. na 2 dużych arkuszach.

89

<u>Bodt</u> (von) <u>Jan</u> sławny budowniczy i zręczny zie=
miomierca urodził się r. 1670 w Paryżu. Dla swej religij
będąc wyznania reformowanego zmuszony był udać się do
Hollandyj, gdzie jako kadet służył wojskowo. Z Księciem
Wilhelmem z Oranij udał się potem do Anglij, tam już jako
kapitan zażywany był do budów wojskowych, oraz przy sta=
wianiu zamku Whitehal. Po śmierci xięcia Wilhelma przy=
jął Bodt służbę pruską jako kapitan gardy, mianowany
oraz intendentem i budowniczym królewskich budynków.
R. 1701 wystawiono dla króla Fryderyka I wjeżdżającego po
Koronacyj do Berlina dwie ładne bramy tryumfalne podług
wynalazku Bodta, jednę z nich nawet Broeber na miedzi
rytował. Prócz tego wystawiono podług planu Bodta ładną
bramę królewską w Berlinie z posągiem króla. Po śmierci
Fryderyka I wystawił Bodt będąc już jenerał-majorem
bramę zamkową w Poczdamie, pomagał do wspaniałej
budowy berlińskiej zbrojowni, ufortyfikował Wesel któ=
rego był kommendantem. R. 1728 przeszedł w służbę
Augusta II króla polskiego od którego stopień jenerał-lejt=
nanta, kommendanta nad korpusem inżenierów i dyrektora
budów cywilnych i wojskowych w Dreznie otrzymał. Za
panowania Augusta III będąc już jenerałem i komendantem
w Neustadt używany był do różnych budów w Dreznie i for=

tecy Königstein. Umarł po długiej chorobie w Dreznie d. 2 Stycznia r. 1745 zostawiwszy trzy córki. Uczniem jego w budownictwie był sławny Zachariasz Longlune.

Nachrichten von Künstlern. Leipzig 1768 8º T. I str 16–19.

Joachimus Pastorius ab Hirtenberg
protonot. apost. Archipresbyter,
Dec. et Officialis Gedan. Histor.
S.R.M. Polon. Anno aetatis
suae 68 – J. A. Boener sc.
(na dole Symbolum . . . 1679 Gedani)
przy Florus

Rewolucya Szwedzka i Duńska
(około 1757 wcześniej) 8°

L. Annaeus Seneca H. Edel. sc.
Torun 1696. 8vo

92 65.

Georg Frantz Koltschitz=ky gewester Dollmetsch bey der Oriental Comp 1683. J. A. Baener fec.

(4to w całej figurze w stroju turec-kim - sztych - przy broszurze nie-mieckiej o nim druk. w Wiedniu i Norymberdze 1683.)

1600 – 300 fl.

596. W
607 Gm V. 439

281 fol.
893 fol. Sebastet Rah

1120 fol. Degest
topit. Schaler

Boetius Chrystyjan Fryderyk rytownik urodzony r. 1706 w Lipsku był uczniem Chrystyjana Albr. Wortmanna. Powołany do Drezna otrzymał tytuł nadwornego królewskiego polskiego i saskiego sztychatora. Pracował nad obiema przedmiotami. Umarł tamże r. 1783 jako professor akademij sztuk pięknych w Dreznie.

Nachr. I 218

Bogatko Ignacy miecznikowicz brac=
ławski wydał: Scientia artium militarium architecturam
pyrotechnicam, tacticam, polemicam, perspectivam
complectens, sive lectiones mathematicae in celsiss: prin=
cipis Janussii Sanguszku Lubartowicz Ensiferi M.
D. Lit. obsequium, nobilitatis polonae eruditionem
cura Ignatii Bogatko ensiferidae bractawiensis
pro corona cursus mathematici Leopoli auditi
sub R. P. Faustino Grodzicki S. J. Mathes. Profes.
editae 1747 Leopoli typo. S. J. 4o str 149 z portre=
tem Sanguszki Joannes Filipowicz del. sculp: et excud:
Leopoli.

95 ~~102~~

Tadeusz Kościuszko. Chwała wielkich...
8º. owal punkt J. C. Böhme sc. Lips.
(przy: Jullien Rys życia Tadeusza Kościuszki. 1819.)

Chron.

Bacedthe

96 573

Jan Bojarski geometra powiatu płoskirowskiego robił mappy powiatu Ussyckiego, Kamienieckiego Latyczewskiego Płoskirowskiego które Jan Fuss 1820 w Wilnie sztychował do Marczyńskiego Statystyczne opisanie Gubernii Podolskiej Wilno 1820 – 1823.

Giżicki Paulus Soc Jes inv et del. Popiersie Miaskowskiego Adriana ~~zeszłego 1723.~~ Sim Thad. Sondermayer sculp. Aug. Vindel.

~~798~~
97

Bola Chrystyjan z Brünu w Morawii około 1728 robił sztukateryje i posągi gipsowe w kościele Missionarzy w Krakowie.
Misjonarzy

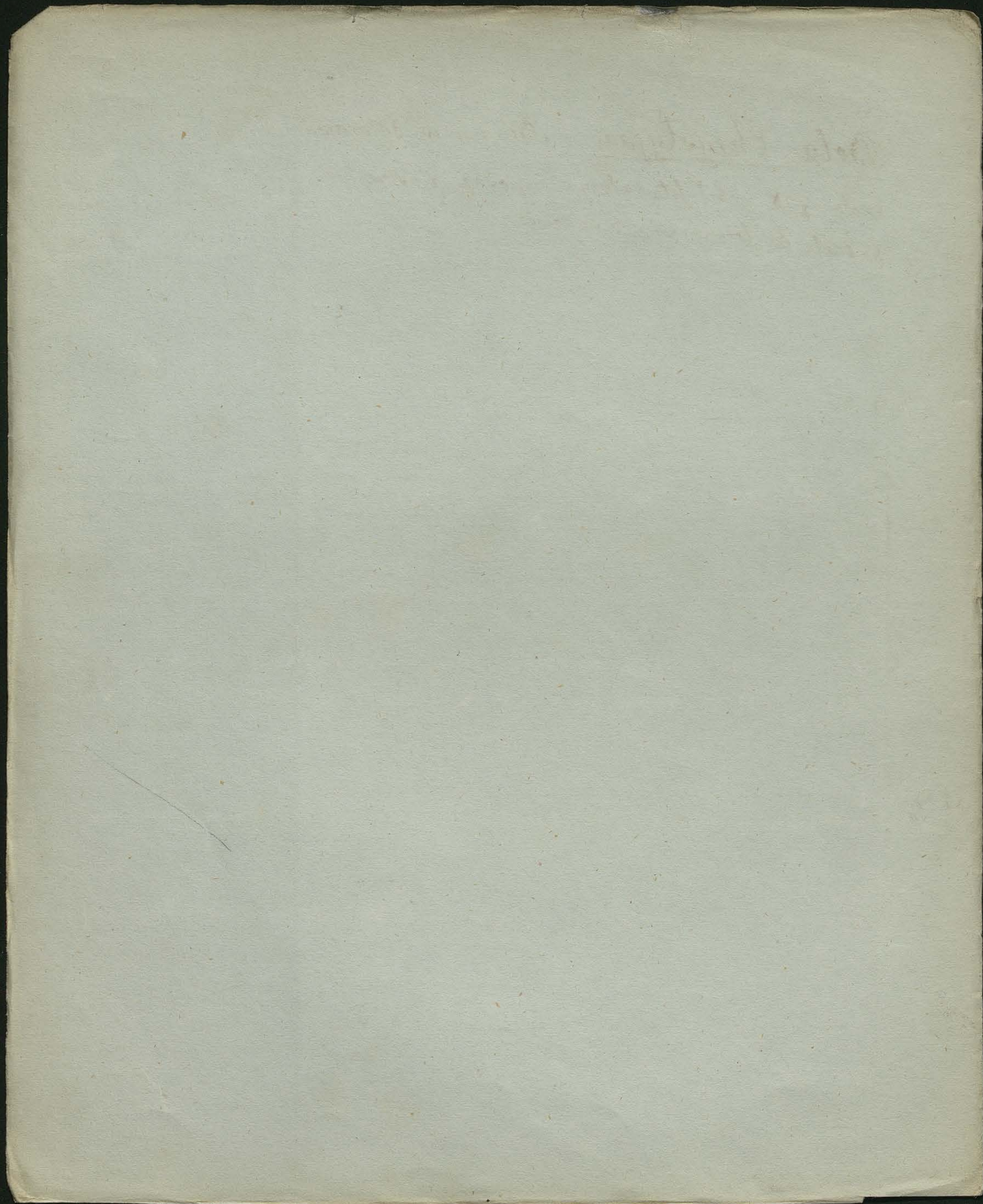

Bonella Jakób biegły Indżynier przy artyllerji polskiej wsławił się przy wielu oblężeniach za co szlachectwem polskim obdarzony r. 1656 i 1658.

O. Rzepeckiego: Rys dziejów Artyllerji Polskiej. (Przegląd nauk. 1842. Nr 18 str. 690

99

Ludwig Bonnet r. 1769 rylował portret jenerała Paoli w ubiorze korsykańskim

Boratini Titus Livius architekt przybył wraz z bratem swym Filipem do Polski i r. 1658 otrzymał indygienat i wziął w dzierżawę kopalnie olkuskie oraz mennicę którą kilka lat trzymał wybijając z niej liche miedziane szelągi. Tytus Livius był starostą oświęcimskim 1667 umarł przed 1685.
Już w XVII wieku długo przed uczonymi Francuzami wpadł na myśl wprowadzenia w używanie systematu ogólnego nowych miar na długości wahadła opartego.

Hr. Łabęcki: Górnictwo w Polsce. Warszawa 1841. T. I str. 253.
Niesiecki I

ukończył 1841

101 ~~574~~

Boretti Józef architekt 1822 trudnił się restauracyją Kościoła parafialnego N. Maryi w Warszawie

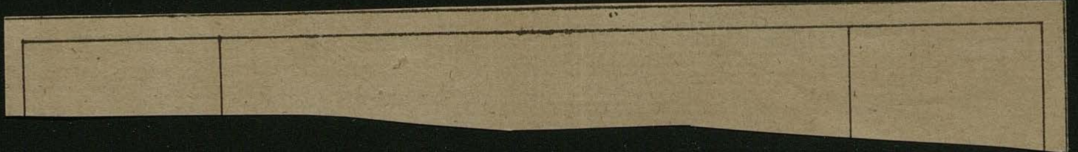

—

Zaręczenie Maryi Gonzagi Księżniczki
mantuan. z Władysławem IV w Fontaine-
bleau 1645. Abraham Bosse sc.
Le Blond ex. fol. (Ob: Duplessis George:
Catalogue raisonné de l'oeuvre de
Abraham Bosse. Paris 1859.

102

103

Joannes III D. G. Rex Poloniarum. — Philibert Bouttats sculp. - Ex Formis Nicolai Visscher
W ramach w których w okrągłym wieńcu popiersie króla w bogatej szubie z gołą głową; u spodu herb Janina z dewizą: Decus et tutamen. — fol.

104 64

Johannes III D. G. Polonorum Rex victorio-
sissimus et Christianitatis Defensor. —
J. Peeters ex. Ant. 4to na koniu w
polskim stroju w koronie.

w dziele: Sacr. Caes. Maj. Leopoldo haec
Turcis ereptas... Hongariae civitates.. d. d. c. q.
Jacobus Peeters. (Antverpen circa 1688)
4to obl. (zdaje się iż sztychował Gasper
Bouttats.

1

Forma

Brandt inżynier i major artylleryi polskiej za Jana III, r. 1687 jeometra.

(Gdańszczanin ?)

~~157~~
106

Braun Je.: Nowiejszeje osnowanije i praktyka artylleri. Moskwa 1710. fol. str. 196 i 23 kart sztychów rysunków.

~~802~~
107

Brenna Wincenty malarz rzymski sław-
ny przez swe arabeski które przerysował z Łazien Tytusa
i które ~~się~~ w rycinach wydał w Rzymie. Bawił przez
czas niejakiś w Warszawie; skąd od Katarzyny II carowej
w godności malarza nadwornego i budowniczego powołany
został do Petersburga, tam wybudował warownię S. Mi-
chała, oraz dał rysunek do pomnika (hrabiego księcia Rumianco-
wa wystawionego na placu marsowem. Był także w wielkich
łaskach u cara Pawła. Umarł w Dreznie około r. 1818.

Ciampi Not. 88 i 154.

Antoni Brodowski syn Józefa i Konstancyi Zebrzydowskiej urodz. w Warszawie sposobił się najprzód na geometrę i r. 1801 przykładał się do rysunków. Po śmierci ojca został nauczycielem do dzieci u hrab. Tadeusza Mostowskiego z którym do Paryża pojechał potem był sekretarzem w biurze ministerstwa sprawiedliwości przy Łubieńskim R. 1809 wysłany od Izby edukacyjnej do Paryża kształcił się pod Gerardem i Dawidem - po powrocie 1814 mianowany nauczycielem rysunków w Kielcach. R. 1819 dał na wystawę Gniew Saula na Dawida kupiony dla Uniwersytetu, roku 1820 został professorem w uniw. warszawskim

108

Grodzicki ~~Krysztof~~ Paweł generał artyllerji malował 2 piękne obrazy w Poznaniu w kościele poznańskim.

Słownik artystów Edw. Rastawieckiego
A – Ż. ma 126 napisów i 6 portretów
złp. 26 gr. 20. (4 Ruble)

Hauer w skarbcu Kraków 1693 pisze
że w Wilanowie były szkoły malarskie

~~Eleuter r. 1688 w Warszawie d. 31 Lipca
otrzymał godność Equitis aurati od Króla~~

109 ~~120~~

An. Bronatowsky. Diva Virgo
Carmelitana Cracoviae in Arenis mira=
culosa. Rycina in fol. grubo rytowana
na dole widok klasztoru druk w: Corona
gratitudinis cum thesibus philosophicis in Con=
ventu majori Cracoviensi Arenensi Ord. Fratr.
B. V. M. de Monte Carmelo. A. r. o. publico
certamini expositis per Eliam Samocki
defensis 1739 d. 22 Januarii. fol.
Philos. №. 720. (na odwrocie tytułu)

do rytowników   Cracoviae   43
110

Diva Virgo Carmelitana in Arenis mira:
culosa. An. Bronatowsky
fol. (w wieńcu okrągłym z owocami –
u spodu widoczek klasztoru)
w broszurze: Corona gratitudinis
Augustissimae Mariae in Throno
Arenensis Basilicae celeberrimae
una cum Thesibus philosophicis
per Eliam Samnocki Phil. Studentem
defensis dicata A. 1739. fol.
Philosoph. 720.

Broscius czyli Brożek Jan biegły miernik urodzony w Kurzelowie w wojew. sieradzkim r. 1581 wykształcił się w akademii krakowskiej gdzie r. 1609 stopień doktora filozofii i sztuk pięk: nych otrzymał. Przez 15 lat był professorem matematy: ki i astronomii w akademii krakowskiej r. 1620 zwie: dził włochy. Umarł 21 listopada 1652 jako proboszcz Międzyrzecza podlaskiego i Staszowa oraz doktor teo: logii i kanonik krakowski. Pisał kilka dzieł w języ: ku łacińskim prócz tego przez kilka lat trudnił się pomiarem kopalni solnych w Wieliczce i Bochni.

Nicolaus Copernicus Tornaeus Borus:
sus Mathemat. Nat. A° 1473. Ob. 1543
(Oval 4to z [redacted] Konwalią w ozdobnych ramach
Monogram B (Theodorus de Bry)
na dole 2 wiersze łaciń.: Non dotet.
w dziele Boissardus Jan Jac.: Icones
virorum illustrium ... in aere recens
scite facta et edita per haeredes
Theodori de Bry. Francofurti
ad Moenum 1598. 4to III Pars Nr 48.

trium mulierum
1586. 4to

182
113

Bryggierski Antoni xiądz proboszcz w Otfinowie; jego roboty ładny portret olejny (Załuskiego biskupa krakowskiego jest w Krakowie u Franciszka Jakubowskiego — Podług jego rysunku sztychował obrazek religijno-emblematyczny (Droga do nieba) J. B. Strachowski w Wrocławiu. —

Buccius Józef budowniczy rozpoczął r.
159~~7~~5 kosztem Zygmunta III budowę wspaniałego kos:
cioła jezuickiego S.S. Piotra i Pawła w Krakowie; lecz
popełniwszy wielkie w niej uchybienia r. 1599 do Nie:
miec się oddalił. Poprawił i pociągnął dalej budowę
Jan Maryja Bernardonus.

Rękopism X. Jana Wielewickiego
S.J. – Grabowski Ambr: Kraków Wyd.
III str. 354.

115 ~~bt.~~

Budziłowicz drzeworytownik w Paryżu około r. 1875, robił na drzewie piękne widoki Wersalu do dzieł opisujących.

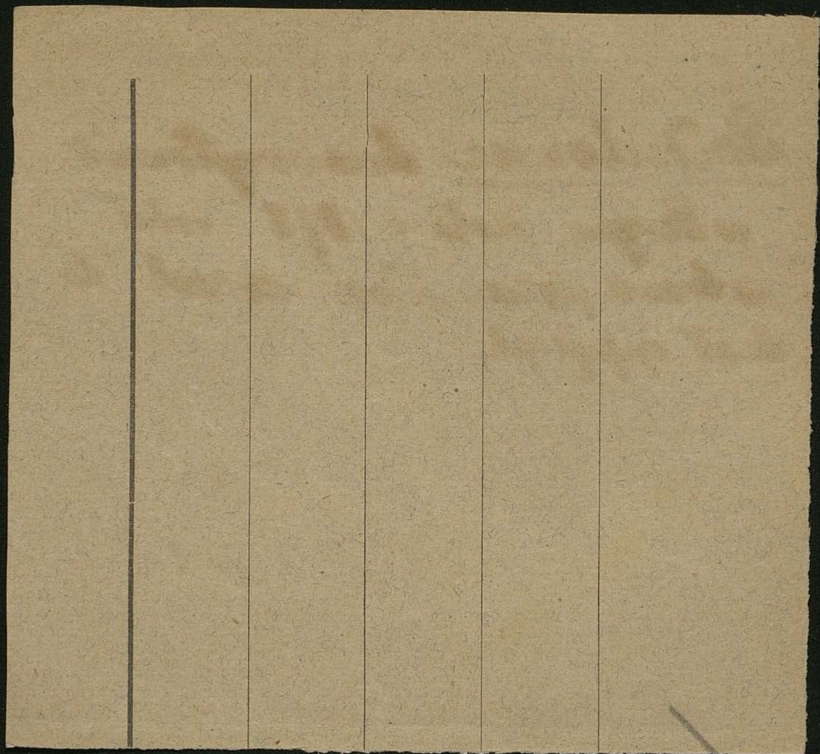

Budziłowicz zdatny drzeworytownik w Paryżu 1840–1860 Są jego drzeworyty w Féreal de M. V.: Mystères de l'Inquisition 1845 – Wyss J. R.: Der schweitzerische Robinson Zürich 1841. 8°

117 ~~13~~

Ber. Bukow. scul. herb Korczak

rytcem dość zgrabnie in fol. w panegir.
Kątcki Joannes:
~~Bełowski Paulus~~: Monomachia literaria
Cracoviae 1690 fol. ded. Victorino Weresz-
czyński eccl. Corp. Christi Casimiriae ad
Cracoviam Praeposito. Can. reg. Lateran.

118 ~~178~~

Bullart Isaac: Academie des sciences. Bruxelles 1682. fol. portr. Zamoyskiego i Kopernika I. 85. 97.

Wolski Thomas Stanislaus nobilis Polonus eques aureae Crucis 1736. 4to
ur. 1700 w Uniejowie podróżnik na Wschód † 1736 w Wiedniu

<u>Buongiovanni</u> professor wie=
deński wykuł do kaplicy Potockich w katedrze krak.
z srebra (w drzwiczkach cyboryjum) P. Jezusa w ogrojcu.
2) Jego roboty jeſt także tam kielich ſrebrny ozdobiony fi=
gurami Ewangieliſtów i Aniołków, roboty cudnej, r. 1840 daro=
wany przez Zofiję z Branickich hrabinę Potocką.

117
120

Burattini Tito Livio, Włoch rodem z okolic Pistoi, architekt Króla Jana Kazimierza podróżował po Egipcie zdejmując rysunki architektoniczne (Ob. Kircher: Theatrum hieroglyphicum Tom III str. 399) – zarządzał później mennicą w Warszawie, w której bił szelągi z podłego kruszcu. Wydał:

1) Misura universale overo trattato nel qual' si mostra come in tutti li luoghi del' mondo si può trovare una misura, et un peso universale senza che habbiano relazione con niun' altra misura, e niun altro peso, et ad ogni modo in tutti li luoghi saranno li medesimi, e saranno inalterabili e perpetui sin tanto che durerà il mondo, di Tito Livio Burattini. In Vilna nella stamperia de Padri Franciscani 1675. fol. 13 ark i 4 tabl. rytowanych.

2) List Burattiniego do p. des Noyers (Nucerius) pisany z Warszawy 1676 w którym wychwala rachunki Heweliusza (w Hevelius Joan. Annus climactericus. Gedani 1685 fol. pag. 93-94 – gdzie Heweliusz także zaszczytnie wspomina o pismach matematycznych niewydanych Stanisława Pudłowskiego profesora Akademii Krak.)

Boratyni Titus Livius otrzymał r. 1658 indygenat polski umarł jako starosta osiecki i dziedzic Sulgostowa. Z żony Teresy Opackiej zostawił 4 synów i 2 córki.

121 ~~80~~

Johannes Gottofredus Roesner Consil et p.t. Praeses civit. Thoruniensis.
4to oval. (Popiers) Dobbeler pinxit Thoruniensis 1725. Gravé par Busch.

Sztych Roesnera 4to z 6 wierszami na dole: Die Kinder schwartzer Nacht....

Exekucya w Toruniu na 5 osobach. fol.

~~766~~

122

Tanjé

<u>Buys</u> <u>Jakób</u> malarz urodzony w Amsterdamie r. 1724 uczeń Korneliusza Trost. Podług jego malowidła sztychował <u>Tanjé</u> portret Samuela Barovius (?)

Dict. III 474.

Bystrzycki (Marcin) jezuita napisał jeometryją dla mierników: Jeometrya gospodarska (dołączona do Ekonomiki gospodarskiej Haura w Warszawie 1757) wczém wyprzedził u nas Zaborowskiego.

S. Urszula i Kordula
Dzieci do pieca przytula

Caccia trzech braci z Florencyi (robili Jan Hieronim z Wawrzyniec z Bergamo.
Andrzej i Wawrzyniec sprowadzeni r. 1624 przez [Piotra Tylickiego bisk. krak.] Zygmunta III do kierowa=
nia fabryk żelaza w Kielcach i stali w których po nich pracowali 1662 Bernard
Servalli, Piotr Gianotti, Jan Ciboni który służył wojsko=
wo w Polsce 1658.
Kaciowie robili zbroje w kluczu Samsonowskim. Po Janie Hiero=
nimie objęli fabrykę żelaza i stali Wawrzyniec i Jan Andrzej Caccia
bracia odstąpili oni tej fabryki 1633 Bernardowi Servalli, Pio=
trowi Gianotti i Janowi Giboni który wprzódy pracowali
w fabryce Cacciów

Józ. Osiński: Opis fabryk żelaza w
Polsce. Warszaw. 1782. 4o. — Łabęcki I 321.

125 ~~56~~.

ur. 1623 w Nancy † 1687 w Wrocławiu
Callot Claudius malarz. – Rastawiecki
Słownik III. 152 – Anzeiger für Kunde
der deutschen Vorzeit 1876 N.r 1 –
Zeitschrift des Vereins für Geschichte und
Alterthum Schlesiens Bd. VIII. Heft II
pag. 396 – Zeitschrift für bildende Kunst
1881 Heft II – Czas (obrazie N. P. Marii
w Strzegomiu przez Callota) 1881 N.r 240
Schultz Albin: Untersuchungen zur Geschich
te der schlesischen Maler. Breslau 1882
p. 32 – Kłosy 1883 Nr 920 (artykuł
Bersohna – Album jego szkiców (rolepie)

…to.

…ydany.

Rodzaj oprawy	Otrzymano w roku 18	
	kupnem od	obowiązkowo
	zmianą z	darem

Wartość egzemplarza		za		Cena księgarska dzieła	
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.

<u>Canavesi</u> <u>Hieronim</u> Rzezbiarz z Medyjolanu umarł w Krakowie d. 11 listopada 1582. Żona Julia Buzetia postawiła mu nagrobek w Kościele S. Franciszka w Krakowie. (Stawiał 12 ~~apostołów~~ kolos. wielk apostołów (przed Kościołem Jezuitów w Krakowie nie on lecz jego syn może Hieronim Canavesi) Już r. 1578 był murarzem i kupcem w Krakowie.

Starowolski: Monum. str. 99.

127 ~~20~~

Canavesi Hieronim z Krakowa

sławny rzezbiarz; jego roboty są nagrobki marmurowe w Katedrze poznańskiej:
Adama Konarskiego bisk. pozn. + 1564
Uryela Górki biskupa poznań. + 1498
Łukasza Górki biskupa kujawsk. + 1542
nagrobki te robił 1574 nakładem
Andrzeja Górki kasztelana międzyrzeckiego
(może i w Krakowie kilku biskupów jego roboty są nagrobki) jako też piękny
nagrobek Andrzeja Górki kasztel. poznan.
+ 1553 i jego żony Barbary z Kurozwęk
+ 1545. w Katedrze poznańsk.

128 ~~590~~

Canawezy Hieronim Mediolańczyk za Zygmunta Augusta sprowadził się do Polski do dworzan Królews kich policzony, excelluit virtute et industria

Grabowski Starożytnicze wiadomości p. 264.

Canova Antoni jeden z najsławniejszych
rzeźbiarzy XIX wieku urodził się w Passagno w państwie
Weneckim r. 1757 ćwiczył się w szkole snycerskiej w Bas-
sano i w Wenecyi; kosztem Wenecyi posłany potem dla
wydoskonalenia się do Rzymu. R. 1802 mianował go pa=
piez Pius VII Kawalerem orderu rzymskiego a później Mar-
grabią. Dla Polski robił Kanowa: Posąg Xięcia Henryka
Lubomirskiego w młodocianym wieku w postaci gieniusza
miłości mierny utwór w Przeworsku, odlew gipsowy w
zbiorze publicznym był w Warszawie. Artysta chciawszy w
tej pracy połączyć naśladowanie natury z starożytne=
mi formami ani jednemu ani drugiemu niedogodził.
Senator Jan hrabia Tarnowski posiada jego dłuta:
wyborny Posąg Perseusza kopię tego, który dla Watykanu
zrobił, i Amora i Psyche. Prace Kanowy zbliżają się więcej do pięknego i
płynnego modnego stylu aniżeli do wzorów starożyt-
ności. Biust Heleny dla hrab. Paca. (w pałacu w Warszawie)

Gazeta literacka 1821. Nr 6.
str 74 i 75.

Caracciolo de Nicastro kapitan inży
nierów v. 1686 fortyfikował zamek w Memel.

130

557

Caraglio (czyli Caralio) (czyli Karalius) Jan Jakób rysownik i dobry rytownik

podpisywał się zwykle Jacobus Veronensis urodzony w Weronie (około 1500) jeden z najdawniejszych rytowników włoskich. Zaprawiał się najprzód na płodach rytownika z Bononii Marka Antonio. Pracował wiele w przedmiotach mitologicznych mianowicie podług rysunku malarza Rosso Rossi, Parmigiano, Tiziana [i t. p. Ryciny jego są pilnie robione i dla swej rzadkości i starożytności wysoko cenione. Porzucił później Caraglio rytownictwo na miedzi i jął się wyrzynania kryształów i kamieni drogich (intagliatore) w którym również wysoko postąpił. Umiał nietylko rytować na gruncie, ale także rozumiał się na budownictwie. Zygmunt I Król polski (1539) powołał go na swój dwór jako jubilera, gdzie hojnie od Króla płacony wiele uzbierał pieniędzy. † Opuścił (1568 ?) Polskę (zdaje się że po wyjeździe Królowej Bony) i wrócił do swej ojczyzny (Werony), gdzie spokojnie w zamożności żywota dokonał. Rytował igłą. Umarł r. 1557 w Weronie ?

Był sławnym rzeźbiarzem kamieni drogich na dworze Zygmunta Augusta. Był jeszcze w Polsce 1560. r. 1567 już nie był w Polsce tylko syn jego Ludwik

R. 1552 został mieszczanem krak. aurifex gemmarum incisor regius w Krakowie

podpisywał się CK

Podług niektórych urodził się w Parmie.

[Carraciów, Rafaela, Jul. Romano - le Primatice - Perino del Vaga. i t. d.

† Robił tam medale: Bony królowej i jej pokojowej Aleksandra Pesenti z Werony

Vasari — Nachrichten I 328-330.
F. Basan Dictionaire des Graveurs A Paris 1789. T I str. 116. — Ciampi Not. 88. — Ciampi Flosculi historiae Polonae Pulaviis 1830 — Giulianelli: Memorie degli Intagliatori Livorno 1753 p. 39.

Caraglio Jan Jakob ur. w Parmie około r. 1500. Bartsch (XV, 61) mówi o nim że jest jeden z celniejszych rytowników włoskich na początku XVI w. Opisuje on jego 65 rycin znaczone: Caralius, Caraio, Parmensis, Jacobus Veronensis (gdzie zamiast Kar) lub I. A lub monogram z liter I.A.V. Dwie ryciny noszą datę 1526. Zdaje się iż jego nauczycielem był Marc Antonio. Historia sztuki mało bardzo o nim podała szczegółów. Passavant (VI. 95) mówi że umarł w Parmie około r. 1570. Renouvier J. (Types XVIe siècle mówi że umarł 1551. Passavant oprócz rycin wymienionych u Bartscha wspomina jeszcze o 5.

1. Zwiastowanie podług Rafała i lior. 6 shil – r. 1854. 3 sterl. 15 szyl.
   1862 19 franc.
2. S. Familia podług Rafała r. 1859 56 fr. 1864 13 szyl.
3. Męczeństwo S. Piotra i Pawła 1817 27 fr. 50 cent.
4. Miłostki Bogów 25 sztuk bardzo rzadkie (przerabiane później)
   dwie ~~czwartki~~ z tego zbioru 1853 71 frcs
5. Bogowie starożytni 20 sztuk rytów 1526 podług Roux (Rossi) (Rubio?)
   wspomina o nich chwalebnie Vasari – Kontrafaktury przez Binck
   i Ducerceau – r. 1857 40 frc.
6. Bogowie starożytni (powtórzenie pod Nr. 5) – r. 1843 za 6 kawałk.
   37 frc.
7. Prace Herkulesa podług Rossi
8. Apollo z Muzami (podług Rossi) (1845) 14 frc. (oryginał przez Perin del Vaga)
9. Sejm Bogów podług Rafała – r. 1859 24 frc rycinę tę rylcem Eneo Vico retuszował i za swój udał
10. Bataille au bouclier. Sur la lance, au dessous du bouclier:
    RI. IACOBVS VER. F. ~~pod~~ podług Rafała – Wedle Bartscha
    jedna z celniejszych rycin – 1826 41 fr. 50 cent.
11. Le Fureur (wściekłość) Człowiek nagi – 1843 31 fr. 50 cent.
12. Le Carnage Kobieta z mieczem i ptakiem z boku lew – 52 frc.
13. Porwanie Sabinek podług Baccio Bandinelli – Vasari mówi że
    podług Rossi – Caraglio tę rycinę rozpoczął, kto inny dokonał. – 16 frc.

14 Eneasz unoszący swojego ojca Anchizesa podług Rafaela w Watykanie tiré del Incendio de Borgo – 18 frc.

15. Alexander i Roxolana podług Rafaela na dole wiersze Ecco Rossane bella etc – jest i kontrafaktura 6 szterl. 6 szyl. (r. 1854)

16 Piotr Aretin w formie owalnej z monogramem 6 franc (Aretin w Cortigiana mówi o Caraglio jako najlepszym rytowniku po Marc-Antonio)

17 Ixion ściskający un nuage w formie Junony z wierszami Tauinsk – podług Perin del Vaga. 85 frc.

18 Matka boska z dzieciątkiem Jezus S. Anna S. Sebastian i S. Roch: IO. JACOBVS VERONENSIS F. – rzadkie 17 szylingów

M. L. Défer: Catalogue general des ventes publiques de Tableaux et estampes depuis 1737 jusqu'à nos jours forment un Dictionnaire des Peintres et des Graveurs les plus célèbres. Paris, Aubry, 1866. 8. I Partie Estampes IVe Livraison. pag. 59–63.

Potocki M. le Comte de: Catalogue d'une nombreuse et très-belle collection de portraits en émail peints par le célèbre Petitot. Paris 1829: sprzed 28 grudn.

Catalogue des dessins et estampes, tableaux et curiosités livres et autographes, composant la collection de M. L. P. M. Norblin. Paris 1855. 8. str. 38. 11. sprzed 5 lut.

Catalogue des dessins anciens appartenant a M. E. Norblin Paris 1860. 8. str. 26. sprzed 16 marc.

Maestro Rossi uciekł z Rzymu podczas zajęcia przez Niemców

<u>Caraglio</u>, auch Caralio und Caralius Giovanni Jacopo vortrefflicher Kupferstecher, Zeichner, Stein und Medaillen-schneider von dem man glaubt er sei zu Parma um 1500 (nach Ticozzi zu Verona 1512) podpisywał się na rycinach Jacobus Veronensis a czasem Parmensis. ~~Jeden z lepszych uczniów~~ kształcił się na wzorach Marcantonio i Rossa (w Rzymie, głównie tego pierwszego starał się naśladować był jeden z najlepszych uczniów Raymondi, „stand unter den Kupferstechern Italiens im ersten Range". Trudnić się czas niejakiś sztukatorstwem poświęcił się, w końcu rytownictwu kamieni i medalów w czem sobie zjednał wielką sławę. Zygmunt I wezwał go do Polski i polecał mu różne roboty które on przezacnie wykonał. „Reichlich belohnt kehrte er nach Italien zurück und starb dort auf seinem Landgute im Parmesanischen um 1570. — Rycin jego 64 wylicza i opisuje Bartsch (XV. 61.) używał monogrammu I. A. V. Heinecke i Bryan mówią że też używał monogrammu: (K albo podług Malpe: (R. — Heller, Joubert
Rysunek korrekt, głowy pełne wyrazu — w traktowaniu światłocienia i fałdów mniej zgrabny
Rytował podług <u>Rafaela</u>: Wielką bitwę, Zwiastowanie, S. Rodzinę (Madame au berceau), Zesłanie Ducha św. Eneasz i Anchizes, Alexander i Roxana — podług Mazzuoli Parmesano: Męczeństwo S. Piotra i Pawła, Diogenes z beczką, Pastuszki przed Chrystusem, Szkoła filozofów —

282

– podług Tiziana: Zwiastowanie i wizerunek Piotra Aretino – podług Perin del Vaga 13 miłostek Bogów – podług Rosso 2 miłostki Bogów, Bogowie mitologiczni Prace Herkulesa.

Nagler G. K. Dr.: Neues allgemeines Künstler-Lexicon. München 1835. II Bd. pag 354–356

„Nachdem Caraglio eine Zeitlang die Kupferstecherei betrieben, widmete er sich ganz dem Stein- und Medaillenschneiden u. erlangte in dieser letzten Kunst einen grossen Ruhm. Sigmund I rief ihn desswegen nach Polen u. trug ihm verschiedene Arbeiten auf, die er auch zu seiner grössten Ehre ausführte. Reichlich belohnt kehrte er nach Italien zurück und starb dort auf seinem Landgute im Parmesanischen um 1570." (p. 354)

nach Parmesano, nach Parmegiano

Caraglio Giov. Zeichner und Kupferstecher, nach Einigen 1500 zu Parma, nach Andern 1512 zu Verona geboren, war einer der besten Schüler des Marc Anton, verlegte sich aber später mehr auf das Stein- u. Stempelschneiden, hielt sich auch 1539 am Hofe des polnischen Königs Sigismund I. auf u. starb auf seinem Landgut im Herzogthum Parma 1570 – Unter den 64 Blättern die Bartsch in seinem „Peintre graveur" von ihm verzeichnet, und die meist korrekt gezeichnet u. mit Fleiß behandelt sind, gehören zu den besten: die sogenannte Schlacht mit dem Schild auf der Lanze, nach Raphaels Zeichnung – Diogenes nach Parmesano – die Verkündigung nach Tizian – die Marter der hh. Petrus und Paulus nach Parmeggiano – die Musen und die Töchter des Pierus auf dem Parnaß nach Rosso's Bild in Paris – die Vermählung Maria mit Joseph nach Parmeggiano – die h. Familie nach Raphael – Bildniß des Peter Aretin. Er bezeichnete seine Blätter mit Jacobus Veronensis und Jacobus Parmensis oder auch mit Monogrammen

(Caraglio miasto w Piemonckiej prowincji Cuneo ma 5000 mieszk.)

(Band I p. 282. Die Künstler aller Zeiten und Völker nach den besten Quellen bearbeitet von Prof. Fr. Müller. Neue wohlfeile Ausgabe. Stuttgart Verlag von Ebner & Seubert 1857.)

(Raimondi Marcantonio oder Marcantonio del Francia malarz i sztycharz ur. 1475 żył w Wenecji, Rzymie 1510 + 1534 w Bononii uczeń Michała Anioła, Rafaela, Giulio Romano – po r. 1527 przestał pracować gdy Hiszpanie zdobyli Rzym)

Giovan. Giacomo Caraglio Veronese imitatore di Marc Antonio Raimondi; in Roma intaglio con molta lode varie opere del Rossi, del Mazzola, e di Tiziano: si diede poi all'intaglio dei camei, e dei cristalli. In Polonia fu gradito da quel Re, e ricava buona somma di danaro, il quale investi in diversi stabili nel Parmigiano, dove si fermò sino alla morte. (pag. 245) 245

Parte 3. lib. 1. fol. 309 (giorgio Vasari: Le vite dei pittori e degli scultori. Firenze 1568. Bologna 1647. 4º. et Firenze 1550. 8º.

L'Abecedario pittorico. Napoli 1733. 4º. pag. 245 (autor anon. Orlandi czyli ~~[illegible]~~ Guarienti)

Marc Antonio Raimondi zwany dei Francia urodził się w Bononii uczeń Francesco Francia Raibolini (ur. w Bononii 1450 intagliatore in argento, in oro, in gemme, e medaglie † 1530 Francia aurifex) podług niego sztychował w Wenecyj Albert Dürer † z Wenecyj udał się do Rzymu gdzie go lubił Rafael któremu sztychował i dla Giulio Romano. R. 1527 podczas zdobycia Rzymu obrabowany wyszedłszy na żebraka wrócił do Bononii gdzie wkrótce umarł (Ob: Vasari – Malvasia – Baldinucci: Cominciamento e progresso dell'arte dell'intagliare in rame, con le Vite dei più eccellenti intagliatori. Firenze 1686. 4º.)

Baldassare Peruzzi Sanese pittore ed Architetto di Siena, Firenze, Bologna, Roma + 1536 a Roma in eta di 55 anno

Maso Finiguerri Florentino 1460

136 ~~4~~

1549 Marc Antonius na dworze Zygmunta Aug.

Pomiędzy uczniami Marc-Antonio Raimondi
(ur. w Bolonii 1488 + tamże 1530) celował Jacopo
Caraglio z Werony (ur. około 1500 + 1570) — Piotr Are:
tino w swej Cortegiana mówi o nim iż po Marku
Antonio był najzdolniejszym rytownikiem. Najwięcej
sławę zjednał sobie rycinami: Miłostki Bogów
podług rysunków Perino del Vaga i Rosso szty:
chowanemi. Rylec jego celuje szczególniej w
Bóstwach pogańskich w niszach, gdzie równa się
prawie Marc Antonio — te kopiował z niego
francuski rytownik Jacques Androuet Ducer:
ceau. — Ceniona jest jego piękna rycina N. Panna i
S. Anna pomiędzy S. Sebastianem i Rochem. W
niektórych rycinach widać pobieżność i niedbałość
rylca, w ogóle rodzaj roboty jego jest tak roz:
maity i niestały, iż trudno dać zdanie pewne
(pag. 109) — Celniejsze jego ryciny: Adoracja
pasterzy — Bóstwa pogańskie (20 tablic) — Portret
Piotra Aretyna. (Ob. Bartsch: Peintre T. XV p. 59-100)
Ob. Duplessis George: Histoire de la gravure
en Italie, en Espagne, en Allemagne, dans les
Pays-bas, en Angleterre et en France. Paris,
Librairie Hachette et Comp. 1880. 8-o maj, str. 528
i 73 drzeworyt.

271

Rytownictwo na początku XVI było już znane w Niemczech, we Włoszech rozpowszechnili takowe Maso Finiguerra, Antonio del Pollajuolo, Mantegna, – do szczytu doprowadził Marcantonio Raimondi – sławni: Sandro Boticello
Najdawniejszy sztych w Niemczech jest 7 rycin męki Chrystusowej z datą r. 1446 (zakupione r. 1881 ze zbioru Renouvier w Montpellier dla gabinetu rycin Museum w Berlinie.) Lützow Geschichte des deutsch. Kupferstiches pag. 13. i facsimile na str. 15 (Geisselung Christi) – Vasari przypisuje wynalazek sztycharstwa florenckiemu złotnikowi Maso Finiguerra około r. 1460 —
Najdawniejszy drzeworyt jest S. Krzysztof z datą 1423 znaleziony w klasztorze Kartuzów w Buxheim koło Memmingen (dziś w zbiorach Lorda Spencer w Althorp w Anglii Lützow p. 65. – Drzeworyt Zaślubienie S. Katarzyny z datą 1418 (czyli jak niektórzy czytają 1458) w bibliotece bruxelskiej – jest flam. odpis (Lützow p. 66)

Caraglio Giov. Giacomo Veronese (Gandellini Giov. Gori Senese: Notizie istoriche degl' intagliatori. Siena 1831. 8vo Tomo I. pag. 245) „gran lode acquistò, e famoso si „rese per la diligenza, che usò ne' suoi intagli a bulino, e per „avere in essi con buona mano, e con tutta l'industria saputo „imitar la maniera del gran Marc' Antonio Raimondi."

Gian Jacopo del Caraglio z Werony, podług niektórych ur. około r. 1500 w Parma, a podług Ticozzi ur. 1512 w Weronie. (Ticozzi Stef. Dizionario degli architetti, scultori, pittori, intagliatori etc. Milano 1830 – 1833. 8vo 4 Vol.). Caraglio umarł r. 1551 podług Zani (Leben der ausgezeichnetsten Maler, Bildhauer und Baumeister bis zum J. 1567 beschrieben von Giorgio Vasari. Aus dem Italienischen von Ernst Förster. Stuttgart und Tübingen 1845. 8vo IIIter Band. II Abtheilung. pag. 335 w Nocie) podług innych umarł około 1570 (Förster ibid. w nocie). Bartsch wymienia 64 rycin które podpisane jego imieniem lub monogramem IAV. (Jacobus Veronensis) (Ob. Vite de' più eccelenti pittori, scultori ed architetti, da G. Vasari. Firenze 1568 4to 3 Vol. – w Tomie III. o Caraglio).

Podług Gandellini I pag. 245 Caraglio rytował 10 rycin podług rysunku Perino del Vaga przedstawiające miłostki bogów starożytnych i ich przeobrażenia, w których umiał zachować wdzięk rysunku swego mistrza. – Podług rysunku Rosso Gio. Battista Fiorentino rytował figury anatomii, prace Herkulesa, Pierydy (córki króla Pieres) z Emathii [illegible] premienienie ich w sroki, 20 bogów w niszach, i sceny mitologiczne; podczas rytowania blachy Perina na gabinetu zrabowali Francuzi Rzym, Caraglio musiał wtedy 1527 z Rzymu uciekać nie dokończywszy ryciny – co go pewnie spowodowało iż wywędrował do Polski i porzucił sztycharstwo.

Podług Parmigianino sztychował: Zaślubienie P. Maryi i Urodzenie P. Jezusa. – Podług Tiziano (Vecellio): Zwiastowanie N. P. Maryi i Boże Narodzenie. – Podług Rafaela d'Urbino: Batalia (r. 1527). – Rytował dużo blach – potem oddawał się wyrzynaniu Kamei, i kryształów. Zygmunt I wezwał go na nadwornego jubilera, wynagradzając hojnie. Oddawał się i architekturze. Znaczył swe wyroby: Giacomo Veronese intag.

Marcantonio Rajmondi z Bologni ur. około 1475 + 1518. (Materiali per servire alla storia dell' origine e de' progressi dell' incisione in rame da P. Zani 1802) Pietro Aretino w Komedji: Cortegiana 1534 mówi o zmarłym już.

Vaga (Bavieri) był drukarzem rycin

Zani: Enciel. metod. Parte II Tom. V.

Sztukę rytowania aqua forte – wynalazł Parmigianino ~~[illegible]~~ (Francesco Parmigiano) (: Sandrart przypisuje zaś Albertowi Dürerowi mylnie :) – Gian Jacopo del Caraglio pracował swe ryciny ~~[illegible]~~ rylcem. Ostatnią blachą Porwanie Sabinek robił dla malarza Rosso podług jego rysunku w Rzymie – niedokończony dla rabunku Francuzów, przed którymi Rosso i Caraglio z Rzymu musieli uciekać. „~~[illegible]~~ króla polskiego hojnie
„ obdarzony, zakupił obszerne grunta i posiadłości w Parmie aby
„ na starość w gronie przyjaciół i uznania, po tyloletnich mozołach
„ mógł swobodnie wypoczywać." (Vasari III 2. pag. 337 tłom. niemieck.)

Lafrery był kupcem rycin we Włoszech 1512, pochodził z Franche-Comté, i Tomaso Barlacchi

+) sztychował 1521–1574.

Marco Dente
++) zginął podczas rabunku Rzymu

+++) Beatrizet Nicolo ur. 1507 w Thionville w Lotaryngii – sztychował 1540–1562

Uczniami Marcantonio Raimondi byli: Agostino Musi (Veneziano, Dente Marco) da Ravenna (+1527 ++), Giulio Bonasone da Bologna (+), Jacopo Caraglio, Niccolo Beatricetto (+++), Enea Vico da Parma, Giorgio i Teodoro Ghisi da Mantua, Giambattista da Mantua, Bartholomaeus Beham, Georg Pencz.

Vasari pisze o Caraglio tylko pokrótce jako o sztycharzu.

Podczas rabunku Rzymu 1527 zginęło dużo artystów, zniszczono wiele dzieł sztuki i zrabowano – papież uciekł do Orvieto – wielu wymordowano.

Caraglio robił ryciny dla drukarza sztychów Baviera przed 1527

6.

139

Caraglio

„Itaque tanta copia optimorum opi-
„ficum atque artificum hoc rege fuit,
„ut Phidiae illi veteres, atque Policteti
„et Apelles revixisse in Polonia vide-
„rentur, qui pingendi, fingendi ac dolan-
„di arte illorum veterum artificum gloriam
„adaequarent quorum cum multa extent
„in hoc regno opera pulchra atque visen-
„da."

Orichovius Stanislaus: Funebris ora-
tio habita in funere Sigismundi
Jagellonis Poloniae regis. Cra-
coviae 1548. 8°.

Morawski Szczęsny

Materyały do konf. barskiej

Lwów 1851.

8vo

Plon Eugène: Benvenuto Cellini orfevre, medailleur, sculpteur. Recherches sur sa vie, sur son oeuvre et sur les pièces qui lui sont attribuées. Paris (E. Plon et Cie) 1883, fol.

pag. 236 Leone Leoni z Arezzo złotnik medalier i rzezbiarz skazany na galary za zamach przeciw osobie Benvenuto Celliniego, uwolniony przez Andrea Dorea za wstawieniem się Aretina, pisze d. 23 marca 1541 do swego protektora Jacopo Giustiniani aby mu dopomógł do opuszczenia Genui i przypomina mu, iż on także umieścił Jacopo da Verona za swem staraniem na dworze króla polskiego. — (Giovan Jacopo Caraglio medalier, grawer i architekt z Werony pracował na dworze króla Zygmunta polsk. jak świadczą listy Aretina) (Ob. Lettere pittoriche

Laberte: Histoire des arts industriels

Actum in Castro Cracoviensi, Die dominico ante festum S. Thomae Ap. A. D. 1547.

Nob. Joannes Jacobus Veronensis de Caralis Italus gemmarum sculptor, Servitor Serenissimi Principis et domini domini Sigismundi Augusti Dei gratia Regis Poloniae junioris, Magni Ducis Lithuaniae, Russiae, Prussiae ac Masoviae etc. domini et haeredis personaliter comparens coram Officio et Actis castrensibus capitanealibus Cracoviensibus, recedendo a terris, districtibus, regnis, ducatibus ac juribus quibuscunque et jurisdictioni praesenti se in omnibus bonis suis cuicumque juri subjectis tam mobilibus quam immobilibus ubilibet consistentibus incorporando, libere recognovit:

Quia eidem Serenissimo Principi et domino domi=
no Sigismundo Augusto Dei gratia Regi Poloniae,
Magno Duci Lithuaniae etc. et Suae Majesta=
tis posteris certi, veri, liquidi, mutuati debiti
Quingentos florenos pecuniae polonicalis mone=
tae et numeri, per mediam sexagenam computatos,
per eundem Joannem Jakobum de manibus mag=
nifici domini Severini Boner de Balicze Cas=
tellani Sandecensis, Zupparii, Burgrabii et Mag=
ni Procuratoris Cracoviensis, Byeczensis, Osswyę=
czimensis, Zatoriensis et Rapstinensis Capita=
nei etc. realiter et in effectu levatos tenetur.
Quos quidem quingentos florenos pecuniae prae=
fatae idem Joannes Jakobus Veronensis cum
suis successoribus obligat et inscribit se super
omnia bona sua haereditaria et obligatoria, mo=
bilia et immobilia per eum et ejus successo=
res intra et extra Regnum Poloniae in quibus=
cunque regnis, ducatibus, terris et districtibus
quomodolibet habita et habenda, pro festo Pente=
costes proxime venturo realiter et in effectu ex=
solvere ad thesaurum Regiae Majestatis praedictae

junioris vel Suae Majestatis successorum, ubi illi vel ejus posteris per praefatum magnificum Severinum Boner Castellanum Sandecensem, Zupparium, Burgrabium et Magnum Procuratorem Cracoviensem, vel eo absente tunc a Cracovia per Viceprocuratorem Cracoviensem generalem pro tempore existentem demonstratum fuerit, sub vadio aliorum quingentorum florenorum pecuniae polonicalis monetae et numeri per praefatum Joannem Jacobum Veronensem et per ipsius posteros praedictae Sacrae Majestati Regiae juniori vel Suae Majestatis Regiae successoribus ad solvendum succumbendo; Quod vadium in summam essentialem ~~ex~~ mille florenorum pecuniae polonicalis monetae et numeri cum summa principali converti debet. Pro qua summa essentiali mille florenorum pecuniae ex vadio cum summa principali simul juncta et conversa eadem Sacra Majestas Regia junior cum suis posteris habebit plenam et integram potestatem agendi, eamque repetendi juxta

suum arbitrium per procuratores, servitores seu plenipotentes suos ubique locorum ante alios omnes creditores ipsius Joannis Jacobi Veronensis et successorum ejus. Contra quam inscriptionem et contra contenta illius ipse Joannes Jacobus Veronensis nihil sibi in auxilium cum suis posteris recipere, nec illi dicto aut facto contradicere, nec aliquibus exceptionibus juridicis seu juris remediis contra eandem Sacram Majestatem Regiam et Suae Majestatis posteros uti poterit sub amissione suae et suorum successorum totius causae totiens quotiens id Suae Majestati Regiae et Suae Majestatis posteris necessarium seu oportunum fuerit.

(Liber inscriptionum castri Cracov. Tom 60 pag. 186–188.)

Anno Domini 1552 Feria secunda post Dominicam Laetare, Sub proconsulatu spectabilis domini Bartholomaei Habicht.

Personaliter coram nobis comparens spectabilis dominus Johannes Crocker confrater noster consularis palam recognovit, se hortum suum totum et eum quidem liberum atque ab omni obligatione immunem, in platea Nigra e regione coenobii Carmelitarum S. Mariae in Arena, inter domini Ectoris de Wath et Stanislai Philosz hortos jacentem, vero, justo, legittimo, haereditarioque venditionis titulo vendidisse nobili Jacobo de Karalis Veronensi atque S. Majestatis Regiae servitori, civique Cracoviensi; idque cum omni eo jure, proprietate et dominio, prout ejusmodi hortum et domum eidem annexam tam in longitudinem quam latitudinem idem dominus Johannes Crocker ex juridica resignatione hactenus habuit, tenuit et possedit; tum etiam cum omnibus oneribus

et censibus, qui ex eadem domo et horto pauperi=
bus hospitalis S. Spiritus, sive alteri cuicunque
provenire solet, et inde persolvi est solitum, nil
penitus exnunc juris et proprietatis idem do=
minus Johannes Crocker in tali horto ac do=
mo sibi, suisque posteris et haeredibus ampli=
us reservando, verum illud totum in praedictum
Jacobum de Karalis effectualiter transfunden=
do, jure perpetuo et haereditario eam ipsam do=
mum ac hortum cum omnibus ejus attinentiis
habendum, tenendum et pacifice possidendum.
Recognoscens idem dominus Johannes Crocker,
sibi pro tali domo et horto ~~esse~~ ab eodem Jacobo
Veronensi esse abunde et plenarie satisfactum
in florenis Sexingentis per mediam sexagenam
computatis: de quibus veluti effectualiter per=
ceptis et levatis, eundem expressis verbis solen=
niter quietavit in perfectissima forma. Consti=
tuit porro idem dominus Johannes Crocker
plenipotentem famatum Seniorem Scabinum
Judicii Cerdonici Suburbii Cracoviensis, cui
illae haereditates peculialiter subjacent, ad re=
signandum eandem domum et hortum in perso=
nam ejusdem Jacobi Aurificis, et quidem in Ju=
dicio exposito aut alias, quandocunque id ipsum
habere voluerit et ab eo expetiverit; tum et alia
omnia ad peragendum et praestandum, quae rei

gerendae necessitas et Judiciorum observatio exe=
gerit, in omni vigore, modo et forma, tanquam
idem dominus Johannes Crocker solus id ipsum
faceret vel facere posset, dum personaliter adesset.

1552 | 145 | 283

Kazmierz

In nomine Domini, Amen. Ut sempiterna sit eius, quod infra scriptum est, memoria, recte hoc in more, institutisque maiorum fuisse positum accepimus, ut singulorum hominum proborum virtus singularibus honoris praemiis remunerata ornaretur. Idque Nos Sigismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, nec non terrarum Cracoviae etc. ita imitamur, ut plebeiorum etiam et obscuro loco natorum hominum virtutem ea honoris habendi mercede fraudandam non arbitremur, multosque quorum egregia virtus ignorari se ac negligi non patitur, nobilium Regni nostri imaginibus ac libertate et praerogativis ornare et dotare solemus. Quoniam igitur Joannes Jacobus

Veronensis, quo Nos gemmarum incisore iam multos annos utimur, suam Nobis fidem ac observantiam, suamque industriam et probitatem ita probavit, ut nulli non sit satis conspicua, tametsi natus sit ex nobili et honesta Cavaliorum familia, ideoque et ipse generis splendor satis eum nobilitet, et singulare virtutis colendae studium tamen gratum ac faventem in homines virtutis amantes animum, precipue vero in hunc Joannem Jacobum volentes testari ac declarare, statuimus Nobilem eum Polonum atque adeo Equitem etiam Auratum creare, creamusque literis hisce nostris et esse volumus. Cuius autem nobilitationis et Aurati Equitis insignia atque imagines damus ei Leonem colore aureo, corona aurea conspicuum in rubentis campi spatio posterioribus pedibus insistentem; veteres autem eius familiae a maioribus acceptae imagines sunt hae: Phoenix purpurea pennas auro leniter conspersa, in campo coelestino truncis lignorum ardentibus innitens, atque aureos solis radios intuens. Quibus quidem duplicibus imaginibus, hoc est veteribus et a nobis datis, clypeum coloris ferrei, qui supremum utriusque campi spatium medium amplectatur, addidimus, ex quo deinde

clypeo anterior aurati leonis pars corona aurea redimiti prominet; ab utroque autem clypei latere quaedam maiorum pennarum facies deorsum leviter vergentes luxurient, quemadmodum solers artificis manus hic singula apertius depinxit. Quibus quidem imaginibus ad obsignandas suas literas, ad aedificia ac monumenta vel ornanda vel tanquam indicanda ut reliqua Regni nostri nobilitas plenam habebit utendi potestatem, neque in iis solum sed et in torneamentis, hastiludiis, aliisque omnibus armorum, sive ludorum, sive seriis exercitiis nobili homine et Equite Aurato dignis. Damus illi praeterea omnem eam libertatem, immunitatem et praerogativas, quibus dotati et ornati sunt Nobiles Regni nostri, atque eum ad omnes dignitates et honorum gradus, ad quos solis alioqui in Regno nostro Nobilibus aditus patet, admittimus. Quapropter universis id et singulis Regni, provinciarumque nostrarum hominibus, praecipue vero nobili sanguine natis, publicoque administrationis seu praefecturae et dignitatis cuiuscunque munere fungentibus denuntiamus et notum ac testatum esse volumus atque mandamus pro authoritate nostra, ut Joanni Jacobo de Caraliis Veronensi, tam iusta de causa honoris praemiis

decorato, non solum nemo sit, qui hac in parte iniquum se et parum faventem prebeat, sed etiam ut exemplo nostro virtuti et ei qui tam excellentis tamquam locu=pletis testimonii honore merito decoratur, plurimum se favere declaret: id quod Nos optimum quemque pro officio suo et favoris ac clementiae nostrae studio secus nec facturum, nec fieri debere putaturum pla=ne confidimus. Si quis vero obtrectare illi et de fama, virtute, nobilitate eius Equitis Aurati titulo, insigni=busve illis datis ausus fuerit contra hoc edictum et privilegium nostrum clam vel palam detrahere, ei Nos centum marcarum auri multctam irrogamus: cuius mulctae medium fisco nostro regio, reliquum autem ei cui fuerit obtrectatum, numerandum adiudicamus. Eorum omni=um ut tanta sit, quantam esse oportet authoritas, li=teras hasce nostras ipsi subscripsimus et sigillo nos=tro curavimus obsignari. Datum Piothrcoviae, feria sexta ante festum Sanctorum Philippi et Jacobi Apo=stolorum proxima, Anno Domini Millesimo Quin=gentesimo Quinquagesimo secundo, Regni nostri xxiij°.

d. 29 April 1552

Sigismundus Augustus Rex subscripsit.

(Ex Actis Metrices Regni Poloniae, Libro 82 pag. 222.)

Actum in Judicio oportune bannito Feria quarta post festum Sanctae Margarethae A. D. 1561.

Nos Scabini Civitatis Cracoviensis significa=
mus tenore praesentium, quorum interest uni=
versis: quia coram nobis et Judicio nostro opor=
tune ~~[illegible]~~ bannito, cui nobilis et honestus d.
Stanislaus Voith Advocatus noster una nobis=
cum praesidebat, personaliter comparens nobi=
lis Joannes Jacobus de Coragliis Veronensis, Se=
renissimi Regis Poloniae Domini nostri clemen=
tissimi servitor et concivis noster Cracoviensis,
ad instantiam nobilis Joachimi Tanneberger
servitoris Magnifici domini Alberti a Lasko
palatinidis Siradiensis, expetentis nomine Spec=
tabilis ac Magnifici domini Francisci Tursonis
de Bethleem Falva Liberi Baronis in Boniecz
et Arva, Sacratissimae Imperatoriae Majesta=
tis Aulicae Camerae Consiliarii, perhibendae

veritatis testimonii gratia citatus, sub juramento erectis duobus digitis ad Sacra de jure ac more praestito, expressis verbis fassus est et testificabatur: Quomodo ipse Anno Domini 1557 mense Februario venit in civitate Sandecz cum certis monilibus ac clenodiis, quae Magnifico d. Alberto a Lasko palatinidi Siradiensi jam ex Sandecz ad Kiezmark discedenti volens vendere monstraverat eidem Magnifico domino Laski; ex quibus clenodiis suprafatus Magnificus d. Laski, electis duobus, cruce et annulo, de praetio eorum cum praedicto Joanne Jacobo convenit, solutionemque clenodiorum ad Kiezmark distulit propter res ac pecunias jam ad Kiezmark praemissas. Recusabat Joannes Jacobus profectionem in Scepusium asserens esse periculosam, ac urgebat Magnificum d. Laski, ut illi satisfaceret in Sandecz. Quem tandem Magnificus d. Albertus Laski sub fidei suae assecuratione ad Kiezmark una secum deduxit, promittens se illum iterum ex Kiezmark indemnem ac in pace, quo ab omni periculo tutus esset dimissurum; quem postea Valentinus Merk Caesareae Majestatis tunc Tricesimator existens, observans in campo, clenodia, pecuniam ac omnes res suas ademit. Reversus est autem ad Kiezmark Joannes Jacobus, publice

conquerens de Magnifico d. Laski, tanquam ex commissione ipsius et mandato esset omnibus rebus suis per Valentinum Merk exutus, ac urgebat Magnificum d. Albertum Laski, ut res ademptas reddendas curaret ac mandaret, secundum fidei suae assecurationem in Sandecz factam. Volens tandem Magnificus dominus Albertus Laski evadere sinistram suspitionem apud Joannem Jacobum, acceptis omnibus rebus suis a Valentino Merk, Joanni Jacobo Italo restituendas curavit. Insuper fassus est, quod nunquam Magnificum d. Franciscum Tursonem oculis suis vidit, nec novit; tantum abest quod suae Magnificentiae debuisse donasse aut misisse quatuor millia florenorum, sed ne unum teruntium, neque ipse solus, neque alius quispiam misit. In cujus rei evidentius testimonium sigillum nostrum praesentibus est impressum. Actum et datum Cracoviae, feria quarta post festum Sanctae Margarethae, Anno Domini 1561.

1565

~~317~~
149

Testamentum Jacobi Caralis Veronensis.

In nomine Domini Amen. Universis et singulis praesens publicum Instrumentum visuris, lecturis pariter et audituris notum sit: Quomodo Nobilis D. Jacobus Caralis Veron. Serenissimi Principis et Domini Domini Sigismundi Augusti Dei gratia Regis Poloniarum etc. Gemmarum Incisor principalis, principaliter pro se ipso, licet eger corpore, animi tamen et rationis compos existens, considerans omnem hominem sub hac lege in hunc mundum miserum nasci, ut necessario mori debeat, qua quidem morte nihil certius, hora vero illius nihil prorsus incertius habetur; quare cupiens vitae suae extremum diem ordinatione testamentaria praevenire, animaeque suae, quae praetiosior est universo auro, subvenire, ac de bonis suis a Deo Optimo Maximo sibi collatis et propriis laboribus partis, ordinationem debitam relinquere, omnibus melioribus, modo, vice, jure, causa,

stylo et forma, quibus melius de jure potuit
et debuit, suum praesens Testamentum nuncu=
pativum seu ultimam suam voluntatem, in
hunc modum fecit et ordinavit.

Imprimis, Animam suam Deo omnipotenti,
creatori et redemptori suo Domino nostro Jhesu
Christo, in cujus gratia et misericordia pluri=
mum confidit, commendat, Et si ipsum in hac
infirmitate decedere contigerit, extunc corpus
suum in ecclesia Deiparae Virginis Mariae in
Arena inter duo Altaria ante Chorum vel in
Capella Beatae Mariae Virginis in eadem Ec=
clesia sita sepeliendum vult et optat. Deinde,
Recognovit se infrascripta debita teneri et de=
bere, videlicet Nobili Domino Joanni Bap=
tistae Gardano de Viedano Mantuanensi Cen=
tum octuaginta floren. peccuniae in moneta
numeri et monetae polon. Item, Scipioni
Italo sutori Quinquaginta vel circa floren.
peccuniae similis monetae. Item, Domino Jo=
anni Mariae Italo Lapicidae Octuginta floren.
numeri et monetae polon. Quas quidem sum=
mas peccuniae Dominus Testator, suis infra
scriptis Executoribus mandavit et commisit,
ut praedictis Creditoribus persolverent, vendita

domo sua propria una cum horto, in qua habitat, excepto Joanne Maria, cui tunc primum Octuaginta floreni peccuniae Domini Executores persolvent, postquam Sepulchrum Domini olim Bonaventurae Gardiani memorati Serenissimi D. Regis Poloniae Physici, perfecerit. Quibus quidem Dominis Executoribus infrascriptis Dominus Testator committit, ut post suum obitum, dictam Domum suam una cum horto alicui personae pro summa quanta poterint meliori, venderent. Persolutis autem praedictis debitis ex summa residua, quae superit, Catherinae filiae suae illegitimae pro dote Centum floren. peccuniae in moneta, et pro expeditione seu emptione rerum necessariarum, dum alicui bono viro in matrimonium locabitur, Quinquaginta floren. peccuniae dat et legat. Dominae autem Catherinae uxori suae Trecentos floren. peccuniae in moneta ratione dotis seu dotalicii, et omnem supellectilem domesticam domus in qua habitat, dat et donat. Filio vero suo legitimo Ludovico omnes res ad corpus ipsius testatoris pertinentes, utpote vestes, arma, indusia et alia bona mobilia hic Cracoviae existentia legat eidem etiam filio

Ludovico omnes lapides praetiosos sive gemmas, qui erunt in quadam scatula occlusi et sigillati dat et legat. Religioso quoque viro Hyeronimo Senen=si Monasterii Sancti Marci Cracoviae fratri decem thaleros donat et legat, ut in missis et aliis orationibus Domino Deo pro salute animae suae oraret, illum obsecrat. Expeditis autem om=nibus et singulis suprascriptis debitis et legatis, siquid adhuc peccuniae, vendita domo et horto, superfuerit, residuam peccuniam praedicto Lu=dovico filio suo donavit et dedit. Exposuit etiam et dixit ipse Testator, quod Sacra Majestas Rex Poloniae dominus suus clementissimus pro la=bore gemmarum et lapidum praetiosorum Quad=ringentos florenos peccuniae in moneta sibi tenetur; quos, dum per suos Executores exacti fuerint, Ludovico filio suo dedit et legavit. In=super ipse testator dixit se habere medietatem domus in Verona in platea Sancti Pauli: quam medietatem domus una cum rebus mo=bilibus in eadem medietate domus existenti=bus dat et legat nobili Elyzabethae nepti suae ex Margaretha Caralia sorore germana ipsi=us Testatoris progenitae. Cui quidem nepti ipse Testator fecit et constituit Tutorem filium suum

Ludovicum praedictum. Praeterea ipse Testator dixit se habere in Agro Parmensi in villa nominata Sancti Buseti domum cum possessionibus, agris, vineis etcaet. Quae omnia legavit et donavit memorato Ludovico filio suo. Ut autem omnia et singula suprascripta suum debitum sortirentur effectum praedictus D. Jacobus Cavalis Testator omnibus melioribus modo, via, jure, stylo et forma, quibus melius et efficatius de jure potuit et debuit, sui praesentis testamenti executores seu procuratores, famatum et nobilem Dominos Paulum fon Wath Hector civem et mercatorem Cracoviensem absentem, et Hyeronimum Mazza Venetum Regiae Postae Administratorem praesentem, ambos et quemlibet illorum in solidum, fecit, constituit et ordinavit, ita tamen, quod non sit melior conditio primitus occupantis, nec deterior subsequentis; sedquod unus illorum inceperit, alter eorum id prosequi, terminare et ad effectum perducere valeat et possit specialiter et cum effectu. Quos quidem Executores ipse Dominus Testator sub scrupulo conscientiae et damnatione animarum suarum obstrinxit, quatenus omnia et singula superius descripta juxta praesentem voluntatem ipsius testatoris exequantur et ad finem debitum perducerent. Quodsi etiam opus

fuerit, pro praemissis omnibus et singulis coram quibuscunque Judicibus, tam ecclesiasticis quam saecularibus, in civitatibus Cracoviensi, Veronensi et Parmensi quacunque auctoritate fungendi, agendi, defendendi, quoscunque terminos necessarios observandi, litem seu lites contestandi, quaecunque decreta et sententias, tam interlocutorias quam diffinitivas ferri petendi, et ab illis ac a quibuscunque gravaminibus apellandi, causamque appellationis et appellationum prosequendi, et generaliter omnia alia et singula circa praemissa necessaria faciendi et procurandi et quae ipsemet Dominus Testator faceret et exerceret, si praemissis omnibus et singulis praesens et personaliter interesset, etiamsi talia forent, quae mandatum exigerent magis speciale quam praesentibus est expressum, unum quoque vel plures procuratorem seu procuratores loco sui et cujuslibet illorum substituendi, eumque vel eos revocandi et onus in se hujusmodi reassumendi totiens quotiens opus fuerit, praesenti procuratorio in suo robore nihilominus duraturo, Promittens ipse Dominus Testator se ratum atque gratum perpetuo habiturum, totum id et quicquid per dictos suos executores seu eorum alterum, actum, gestum et procuratum fuerit in praemissis seu aliquo praemissorum,

Relevans eosdem suos Executores ab omni onere satisdandi, Judicio sisti et judicatum solui, sub hypotheca et obligatione omnium bonorum suorum mobilium et immobilium, praesentium et futurorum, ac sub omni juris et facti renuntiatione pariter et cautela. Hanc siquidem dictus Testator asseruit esse suam ultimam voluntatem et ultimum Testamentum, quam et quod valere voluit jure Testamenti. Et si ex quacunque causa non possit valere jure Testamenti voluit tamen et vult hanc suam ultimam voluntatem valere jure Codicillorum seu Donationis causa mortis aut inter vivos et tanquam jure ultimae voluntatis, quo melius valere poterit, Cassans et annulans idem testator omne Testamentum per eum hactenus quomodolibet factum. Super quibus omnibus singulis et praemissis dictus Dominus Testator sibi a me Notario publico infrascripto unum vel plura, publicum seu publica pecit dari atque confici instrumentum et instrumenta. Acta sunt haec in Suburbio Cracoviensi, in platea nuncupata Czarna Wieś, in domo ipsius Testatoris retro Ecclesiam Sanctae Mariae in Arena sitam, in stubella superiori, Sub Anno a Nativitate Domini Millesimo Quingentesimo Sexagesimo quinto, Indictione octava, Die vero Sabbati, quarta Mensis Augusti,

Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris et Domi=
ni nostri Domini Pij divina providentia Papae
quarti Anno sexto. Praesentibus ibidem famatis
viris Mathia Koteczkij pellione et Matheo
Czernij sutore civibus Cracoviensibus, testibus
ad praemissa vocatis specialiter atque rogatis.

Et ego Petrus de Nova Civitate Sacra
auctoritate Apostolica Notarius publi=
cus, Quia suprascripti Testamenti fac=
tioni, exequutorum deputationi, potes=
tatis dationi, omnibusque aliis et singu=
lis, una cum testibus suprascriptis prae=
sens interfui, eaque omnia et singula
praemissa sic fieri vidi et audivi: ideo
praesens publicum Instrumentum sub=
scripsi et Signo solito communivi, in
fidem praemissorum rogatus et requi=
situs.

(Ex Actis scabinalibus Cerdoniae sub=
urbii Cracov. Tom 1149 pag. 654-659
lectum et apertum post obitum ol. nob.
Jacobi Caralis feria 4ta post S. Bartho=
lomaei 1565)

Caraglio

1552 fer. 2ª post dom. Laetare. – Johannes Krocker consul crac. hortum suum in platea Nigra e regione coenobii Carmelitarum in Arena, inter hortos Hectoris de Wath et Stanislai Philosz, vendit nob. Jacobo de Karalis Veronensi S. R. M. servitori, civi Crac., aurifici pro 600 flor. (Acta inscriptionum officii consularis Crac. A. 1552–1556 Tom antiq. Nº 19 – nov. Tom 20, pag. 31)

1561 fer. 4ª post festum S. Margarethae. – Scabini cracov. testimonium praebent, quod nob. Joannes Jacobus de Caragliis Veronensis servitor S. R. M. Polon. civis cracov. ad instantiam nob. Joachimi Tanneberger servitoris magn. Alberti a Lasko palatini sirad., ex parte sua nomine magn. Francisci Tursonis de Bethleemfalva, Liberi Baronis in Boniecz et Arva, consiliarii Camerae S. Imperat. Maj. recognovit sub juramento: quomodo a. 1557 mense Februario venit in civitate Sandecz cum certis monilibus ac clenodiis, quae Alberto a Lasko palatino sirad. ex Sandecz ad Kezmark discedenti, volens vendere monstraverat; ex his clenodiis elegit sibi Albertus a Lasko crucem et annulum, et quia pecuniam penes se non habuit, deduxit idem Albertus a Lasko secum in Kezmark eundem Johannem Jacobum de Caragliis. Dum pecuniam accepisset et revertebatur, agressus eum est observans in campo Valentinus Merk tricesimator Caesareae Majestatis et ademit ipsi pecuniam, clenodia et res suas. Reversus ad Kezmark, questus est coram d. Alberto a Lasko, qui omnes res, clenodia et pecuniam a Valentino Merk eidem Johanni Jacobo de Caragliis reddendas curavit. (Miano w podejrzeniu Turzona, iż to na jego rozkaz zagrabił Merk rzeczy – czemu jednak Caraglio zaprzeczył.) – (Acta scabinalia civitatis Cracov. – Inscriptiones scabinales A. 1548–1552. Tom vet. 2. Tom nov. Nr 1144 pag 328.)

1565 d. 4 Augusti – Nob. Jacobus Caralis Veronensis S. A. gemmarum incisor testamentum condit, uxori Catharinae legat 300 flp. ratione dotalitii, filio suo legitimo Ludovico gemmas et domum in agro Parmensi in villa Sancti Buseti, Elisabethae nepti suae ex Margaretha Caralia sorore germana medietatem domus in Verona, Catharinae filiae suae illegitimae 150 flp. (Acta scabinalia Cracov. ab a. 1562–1568. Tom vet. 7 Tom nov. 1149 pag. 654.)

1565 fer. 5ª ipso die S. Francisci (d. 4 Octobr.) – Ludovicus filius ol. Jacobi de Caralis Veronensis habens annos discretionis, matri suae Catharinae donat 100 flp. super domo paterna. (ibid.)

1565 feria 3a post S. Bartholomei. (po 24 sierp.) Apertio testamenti olim nob. Jacobi Caralis (ibid)

1565 d. 15 Novembr. fam. Scipio de Grandis de Lecce sutor civis Crac. reformat conforti suae Catharinae (viduae post ol. Jacob. Caralis :/ 600 flp. (ibid. pag. 737.)

Ludwik Caralio sprzedał mu dom na Czarnej wsi ojcowski za ~~33~~ 63 flp.

1573

Actum feria quinta post dominica Laetare proxima A. D. 1573 coram Officio Consulari Kasimiriensi.

Ad Officium nostrum Consulare comparentes personaliter famati Joannes Warpeska sartor et Thomas Bem cives Cracovienses, testes ad optata et instantiam nobilis d. Andreae Sharota Senatus Urbisque Cracoviensis notarii, veluti jus abscessum ab honesta Regina honestae olim Catherinae quondam Scipionis De Grandis de Lecze sutoris Itali uxoris legittimae sorore germana habentis ad omnia bona mobilia et immobilia post obitum praetactae Catherinae Scipionowa derelicta ubivis locorum consistentia et jure naturalis successionis ad eandem Reginam devoluta, officiose vocati sub juramento corporali singulatim et seorsim examinati, erectis binis ad Sacra digitis per eos praestito, unanimiter ac concorditer recognoverunt atque testificati sunt justa sui testimonii cedulam per eos coram Officio reproductam polonice

conscriptam et praesentibus illis lectam. Cujus tenor de verbo ad verbum talis est ut infra sequitur:

Wiznawami, zesmi znali dobrze nieboszczika Jakuba Karalis Veronensem Włocha, ktori bil incisor gemmarum olim Sacrae Regiae Majestatis, ktori miał małzonkę slubną imieniem Katharzinę, s ktorą w małzenstwie swiethem mieskaiącz mieli s sobą sina imieniem Lodwika. Ktori Jakub Karalis Włoch zmarł w roku 1565. Pothem tha tho Katherzina wdowa pozostała przerzeczonego Jakuba, sla bila w małzenstwo swiąthe podług Koszcioła Krzesczyanskiego rzimskiego za nieiakiego Scipiona de Grandis de Lecze Lewcza Włocha, ktori tho Scipio thei tho Katharzinie małzoncze swiei przi sliubie Dwiesczie złotich monethi i liczbi polskiei, kazdi złothi po trzidziesczy grossi licząc, wianował za wiano. Pothem then Lodwig przerzeczoni sin Jakuba wissei mianowanego i Katharzini zoni iego ode dwu lath po smierczy oicza swego w kilka liath zmarł. A then Scipio Włoch małzonek thei tho Katharzini w ten przimorek przesli, roku przesłego 1572 tez zmarł. Pothem tha tho Katharzina małzonka przerzeczonego Scipiona Włocha a mathka wissei mianowanego Lodwika, po smierczy tego Scipiona małzonka swego w thidzien albo mało czo więczei w tenze przimorek przesli thu w Krakowie zmarła. Tho wszistko thak iesth a nieinaczei i to pod przisięgą nasszą zeznawami.

(Ex Actis consularibus Civitatis Kasimiriensis Tom 762 pag. 973–974.)

156 44

Alexander i Roxana podług rysunku Rafała Jac. Caraglio fec. fol. poprzecz. (B. No 62)

Batalia rzymskiej Konnicy (zwana puklerz i włognia) podług rysunku Rafała Jacobo Caraglio sen. fec. fol. poprz (B. No 59 celniejsza rycina rytownika)

Incendio del borgo (Eneasz i Anchizes ucie-kają z zapalonej Troi) Jac Caraglio fec: 4o. (podług rysunku Rafała B. No 60)

Meister mit dem Würfel (Caraglio?)

157 2.

Caraglio.

Diogenes przed beczką; sztych podług rysunku F. Parmeggiano wys. 10 cali 8 lin.; szer. 8 cali. Chociaż Bartsch przypisuje to Caragliowi; wszelako monogram FP wskazuje iż jest innego rylca.

Batalia podług rysunku Rafaela (Bartsch XV. 59) ma monogram: Jo. Jac. Veronese f.

S. Anna. P. Maria Św. Roch i Św Sebastian z podpisem Stella celi extirpavit wys 12 cal. 8 lin.; szer. 8 cal. 4 lin. ma monogram Jo. Jacobus Veronensis fe.

158 X.

Caraglio J. (1500 - 1570)

Miłostki, Marsa i Wenery (Bartsch 51)
podług rysunku Rosso dla Aretina
Diogenes, podług Parmesano (Bartsch 61)
Alexander i Roxana, podług Raphaela
(Bartsch 62)

pittoresques,

Sal

Caralius Johannes
Jacobus

Ś. Maria z dzieciątkiem Jezus
siedząca pod drzewem
pomarańczowym
Jacobus Veronensis F.

Ś. Anna siedząca z Ś. Maria
która jest agenouillée
która trzyma dzieciątko
Jezus i inni święci
Jo Jacobus Veronensis

III p. 578 : 579
Pogrzebanie Chrystusa
Joano Jacopo Caralio sz-
tychował podług Carraches,
Rafaela, Tycyana, Parmesana
Giulio Romano, le Primatice, [illegible]

Martinus V
Roma
VIIIj Kal. Maii
Anno quinto.
(1422) 1422

1417 - d 11 Nov

Władysław IV
Kr[illegible] +
30 [illegible] 1690
w Lucernie
[illegible]
[illegible]

1422

[illegible]
[illegible]
martwica
[illegible]
[illegible]
[illegible]

276

Vasa
Dictionnaire des artistes dont nous avons des estam
pes Leipzig 1789 8° Tom
III

Vasari Giorgio:
Vite de piu eccellenti
Pittori, Scultori
ed Architetti

4 — 26, 27 Bruch. 28 29 31.32 Krak
~~5~~ — ~~34~~ Jugowice
~~6~~ — ~~51 52~~ Sandom
~~11~~ — ~~81.82~~ Sandec 87 88
~~12~~ ~~89~~
~~13~~ ~~98.99 100~~ 101
17 134.135.136
~~137~~.138 139.140 Brizjan
~~18~~
~~157~~.158 159.160
~~20~~
~~161.162~~.163 Mstow
~~21~~
~~226.227~~ Krakow
~~29~~
~~33~~
~~34~~
~~35~~ Leczechow
~~36~~
~~37~~
~~38.~~ 298.299 Staniatk
~~45~~ ~~354~~ Sandez : 356 357 358 359 360 Sand
15 16.17 18 19 Notabilia
Index

160 X.

Caraglio J. J. (Ob: Bartsch Peintre-grav. T. XV. 59 – Passavant: Peintr.-graveur VI. 95)

jego ryciny sprzedawał handlarz rycin Lafreri Ant. w Rzymie 1540, Lucchesi Michael w Rzymie 1600, Rossi Giov. Bapt. 1700 (de Rubeis w Rzymie), Salamanca Anton. w Rzymie 1562.

<u>Caraglio</u> Giovanni Jacopo (Caralio, Cara-
lius, Jacobus Veronensis). |: Obacz: Nagler G. K. Dr.
Neues allgemeines Künstler-Lexicon. Zweiter Band.
München 1835. 8vo str. 354-356; - Nagler G. K. Dr.: Die
Monogrammisten. I Band. München 1858. 8o str. 679-682.
- Bartsch Adam: Le peintre graveur. Nouvelle édition.
Leipzig 1867. 8. XV Volume. Jacques Caraglio pag. 61-100)
urodził się z końcem ~~[illegible]~~ XV wieku w Weronie (a nie zaś
r. 1512 jak Malpé i Ticozzi twierdzą). Bartsch (T. XV p. 61)
utrzymuje mylnie, iż pochodził z Parmy i że wskutek dłuższego
pobytu w Weronie przybrał także przymiotnik Veronensis;
wszelakoż Pietro Aretino (La Cortigiana. Venezia 1534) pisze, iż
nie sam jako mistrz rytownictwa celuje Mart Antonio, lecz
iż go nawet w niektórym względzie jego ~~[illegible]~~ uczeń Gian Giacobo
Caraglio Veronese przewyższa. Vasari pisze wyraźnie iż ~~[illegible]~~
pochodził z Werony; z resztą sam Caraglio na pierwszej rycinie
Zbioru mitologicznych Bóstw (B. 24-43) wyraźnie się podpisał
„Jacobus Caralius Veronensis fecit 1526." - Na rycinie przedstawia-
jącej ~~[illegible]~~ Świętą Rodzinę podług Rafaela, stoi podpis Jacobus
Veronensis F.; na innych: Jacobus Ver. F. lub monogram: [monogram] 1526
Rznięte w agacie popiersie Bony, oprawne w złoto emaliowane
znajdowało się swego czasu w Paryżu (Ob. Sobieszczański: Wiad.
hist. o sztukach piękn. w dawnej Polsce. II. 329) - Caraglio r. 1552 wy-
konał dla króla tarczę złotą za summę 1271 czerw. zł. to jest za
samą robotę ~~[illegible]~~ czerw. zł. węg. 100; złota wyszło za 898 czerw. zł. węg;
na koszta powrotu do swego kraju 273 zł 3 gr. Razem 1271 czer. zł.
węg. 3 gr. Pod jego dozorem trzech innych złotników: 2 Polaków
Kasper z Stradomia i Łukasz Suski, a jeden Włoch Casper de Castillione
ozdobili srebrem 3 inne tarcze: na jedną wyszło 19 grzyw. 111 3/4 skojców;

na drugą 20 grzyw. 20 skojc.; za trzecią 22 grzyw. 2 skojc. Ogółem 62 grzyw. 12 3/4 skojc. a na pozłotę 42 czerw. zł. węgier. Od roboty zaś za każdą grzywnę po 2 zł. 15 gr. (Rachunki Decyusza Justa Ludwika wydatków Króla Zygmunta Augusta = Ratio perceptarum pecuniarum in varios usus S. R. Majest. Regiae per Justum Ludovicum Decium ab initio a. 1552 usque ad finem 1562. Mspt. in fol. przełożony w skróceniu przez x. Adama Prażmowskiego, w Pamiętnik Warszawski 1815 Tom II. Czerwiec str. 150). Pracowali wtedy dla Króla: Marcin Sibenburger nadworny złotnik (?) r. 1552 ozdabiał szyszaki złotem – Wincenty Palumba Włoch ozdabiał złotem ostrogi, oraz przerabiał czerwono biało i zielono szmelcowany łańcuch złoty; Jakob Caraglio jubiler umyślnie sprowadzony z Włoch przyozdabiał tarcze srebrem i złotem; r. 1553 dwóch jubilerów Jan Stoer i Gottard von Hessen robili łańcuch z róż dyamentowych, umyślnie sprowadzeni; r. 1558 jubiler Jerzy Braun w Wrocławiu wyrznął dla Króla 5 szafirów, 2 szmaragdy i 1 rubin, za co wziął 100 talarów czyli 110 zł. – Podług Mar. Sokołowskiego Die italien. Künstler der Renaissance in Krakau – w Repertorium für Kunstwissenschaft 1885. VIII. 419. 420 – i w Gazette des Beaux Arts T. XXXII. 1885) bawił Caraglio w Polsce od r. 1539 – 1560 jako złotnik nadworny Zygmunta Augusta. – Złotnikami byli też Casper de Castello 1546–8, Cesar de Seronis Mediolańczyk 1552–27. – Jędrzej Moskwa czyli Mosqua 1545–1575 uczeń Jana Cymermana (może syn sławnego Gian Maria Padovano) (lub może Gian Mastygot de Rore ?) – Andrzej Marstella złotnik wr. 1500 + 1568 – Piotr Remy francuz 1565 robił roboty szmelcowane (emalie) francuskim sposobem – Lanier i inni – Gregor Blanc 1576 – Benjamin Lanier Gallus de civitate Vitry + 1617 Cracoviae – Jakob Lanier – Dominik Brykiet – Cornelius Bryo – Jan Dukiet – Daniel Ledouble, Kilian Perisin, Abraham i Jan Zuport, Franciszek i Noe Rabi za Zygmunta III.

Jolman architekt Piotra Kmity w Wiśniczu r. 1553 (str. 153)

Caraglio

(Ciampius Sebestianus): Flosculi historiae Polonae sparsi Pulaviis inter concelebrantes Idus Augusti a. 1830. Typis Bibliothecae Pulaviensis 1830. 8vo.
Parte d'una Relazione del regno di Polonia d'un Ambasciatore Veneto dell'Anno 1560

(pag. 6) „Ha il re 20 armature per la persona sua, delle quali quattro sono mirabilissime, et una particolarmente, nella quale gl'intagli sono sottilissimi con figure commesse d'argento de tutte le vittorie che hanno havute li suoi maggiori contro li Moscoviti, la quale è costata 6 millia scudi. Nell'altre sono l'altre vittorie."

(pag. 7) „Di gioie si diletta grandemente, et un dì (niemand sagend) secretamente me le fece vedere; perchè non gli piace, che Polacchi sappiano che v'habbia speso tanto. (daß er soviel Geld auf solche Juwelen ausgegeben hat). In camera sua haveva una tavola grande quanto la camera, sopra la quale erano sedici casette di due palmi lunghe l'una, et uno et mezzo larghe, tutte piene di gioie. Quattro di queste sono quelle di 200 millia scudi della Madre, che sono venute da Napoli. Quattro con quelle che ha comprate (gekauft) sua Maestà 500 millia d'oro; tra l'altre la spinella di Carlo V. 30 millia scudi d'oro; et la medaglia sua quanto un Agnus Dei grande di diamante, da una parte l'aquila con l'arma di Spagna, et dall'altra due colonne con lettere <u>Plus ultra</u>. Molti rubini poi, et smeraldi in quadro et punta. L'otto altre cassette erano l'antiche, tra le quali in una beretta piena di smeraldi, rubini et diamanti carica era la valuta di 300 millia scudi d'oro. Et in somma io ho vedute tante gioie, che non harei pensato se ne trovasse si fatte, et quelle di Venetia ch'ho vedute, e del regno di N. S. non hanno comparatione."

zawieszenie

(papieża)

(pag. 9) „Perchè in ogni arte sua Maestà ha persone rare, come: per le gioie, et intagliare, Mess. Giovanni Giacomo da Verona;

(Caraglio)

(Bacfarc) per l'artiglieria certi Francesi; un Veneziano per scultura; l'Ungaro unico di Leuto; il Sig. Prospero Anadono Napolitano per calvacare; et cosi in tutte l'arti."

(pag. 10) „Sua Maestà è stata più presto prodiga, che liberale" pel danaro. Ha speso grandissimo danaro in Gioje et altre cose sopradette, talmente ch'io faccio conjettura, che non possa haver danari."

(Copia del Codice esistente nella publica Libreria Magliabechiana in Firenze segnato di N. 190 Classe XXX. Varior.)

(Toż str. 346–351 umieszczone w Niemcewicza Zbiór pamiętników historycznych o dawnej Polszcze. Tom V. Puławy 1830. 8°.)

J. U.

~~385~~
163

Caravacca (Caravaque) Ludwik rodem Gaskończyk z Francyi, malarz nadworny Piotra Wielkiego cesarza rossyjskiego. Umarł w Petersburgu r. 1752. Jest wiele portretów Rossyjan podług jego oryginałów sztychowanych.

D. Cardelli 1793 Roma sculpsit popiersie z marmoru Karrara hrabiny Worcellowej w bibl. Ossolińskiego

~~551~~

164

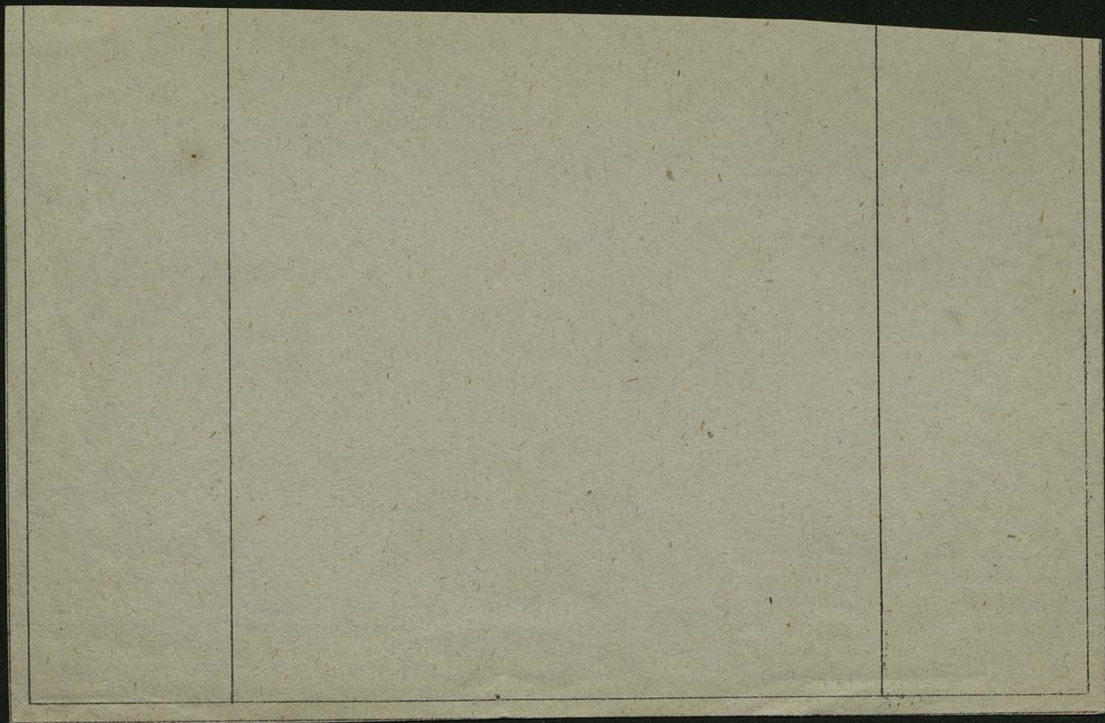

165

Sanctus Johannes Cantius Polonus Presbyter Secularis et in Alma Universitate Cracoviensi S. Theologiae Doctor et Professor a Clemente XIII Canonizatus Anno 1767. m Carloni fecit S. Jan przed obrazem Matki bozej Sadzy fitych in 4º. w dziele. Vita di S. Giovanni Canzio Roma 1768.

Prosperowi [illegible]

Panu na Dębowcu, Skołyszynie i. t. d.

miłośnikowi dziejów ojczystych i sztuk pięknych

~~124~~
166

Cars ~~Wt~~ Wawrzyniec rysownik i jeden z najcelniejszych francuzkich rytowników urodzony podług Heineken r. 1699 (podług Basan ur. w Paryżu r. 1703, a podług Füsslego r. 1690) pracował w Paryżu około r. 1730.

<u>Casanova</u> Jan <u>Franciszek</u> malarz bitew i krajowidoków Weneckiej rodziny urodzony w Londonie ~~r. 1732~~ r. 1727, żył czas niejakiś w Dreznie, osiadł potem w Paryżu gdzie był przyjęty za członka akademij sztuk pięknych r. 1763. Rytował także (aqua forte) malował bitwy, wiejskie sceny. W zamku warszawskim jest jego obraz przedstawiający Xięcia de Nassau-Siegen w Ameryce walczącego z Tygrysem. Obraz ten rytował czarną manierą J. Jacobé r. 1787. malował batalie
Umarł w Brühl koło Wiednia 8 lipca 1805

54. 168

Casanova Jan malarz (brat Franciszka) urodzony w Weneżyj r. 1730 uczeń sławnego Mengsa w Rzymie został na koniec w Dreznie professorem i dyrektorem akademij sztuk pięknych w Dreznie. Podług jego malowidła rytował Pd. Follin: Portrety: 1) hrabiego Brühla jenerała artylleryj polskiej r. 1774 i 2) J. Winkelmana (8°) (Düt II 686) Od r. 1778 był dyrektorem Galleryj sztuk pięknych w Dreznie.

Follin

55

Castellione (de) Mikołaj z Florencyi (czyli Nicolaus Florentinus lapicida) rzezbiarz nadworny króla Zygmunta, był już w Krakowie 1522 używany przy odbudowaniu zamku królewskiego tamże. R. 1535 nadał mu król Zygmunt I kawał gruntu w Dębnikach na wystawienie cegielni. Grabowski (Kraków wyd. IV str. 506) mniema że także do budowy kaplicy jagiellońskiej był użytym. Sprowadzony z Włoch od króla; r. 1522 był już mieszczaninem krakowskim.

170 ~~175~~

Joannes Čehowic sculp. S. Stanisław Kazimierczyk in fol. (U spodu umierający z widokiem klasztoru Bożego Ciała, w górze w obłokach Klęczący przed N. Marią i S. Stanisławem bisk., w środku herb.)

w ~~dziele~~ broszur: Gorczyński Aquilinus Michael: Via caelestis philosophi B. Stanislai Casimiritani per propositiones aeternae veritatis demonstrata. Cracoviae typ. Universit. 1693. fol.

Joannes
Cekowic sculp. Bł. Stanisław Kazimierczyk klęczący przed Matką Boską – u spodu umierający tenże i klasztor Bożego ciała fol. rytow. 1693 w Gorczyński Aquilin Michael: Via coelesti philosophi B. Stanislai Casimiritani Cracoviae 1693 fol.

171

172 ~~26~~.

Cejzyk Ignacy urodzony w okolicach Sejn około r. 1780 kształcił się w Wilnie w rysunku i rzeźbie pod Franciszkiem Smuglewiczem, osiadłszy na wsi w okolicach Słucka, robił fałszywe banknoty które brat jego Felix w obieg puszczał. Skazani obaj na Syberię; r. 1828 Ignacy pozostał w Tobolsku wspierany przez hr. Piotra Mosyńskiego trudnił się pięknemi wyrobami z gliny. Złapany na nowym fałszerstwie banknotów wysłany do Kopalni w Akatuj, od r. 1857 przeniósł się do Irkucka na osiedlenie. Brat jego Felix również modelista skazany do Nerczyńska + w Błoczach

(rodzaj Palissy) robili naczynia, figury

Gebieten der praktischen Technik, der

IX. Jahrgang 1882.

Unter Mitwirkung von

In vierwöchentlichen Zwischenräumen ersche

Preis des Heftes 36 Kr. ö. W. = 60

Die hiermit zu geneigter Einsichtnahme übern **alle neuen Erfindungen und Verbesserun** anschaulichster und raschester Weise zur Kenn liegt darin, **alle neuen Erfahrungen**, welche in d geben und klarzulegen. In dieser Beziehung komm sondern es unterstützen sie auch **anerkannte Fachm** **Erfahrungen und Beobachtungen** zuwenden. Di durchaus geschäftsthätige Fachmänner.

Die **„Neuesten Erfindungen und Er** **wirklich praktischen Erfindungen, Beobachtunge** stehen in dieser Reichhaltigkeit und Vollständigkeit thätigen Industriellen, welcher den Fortschritten d verwerthen trachtet, unentbehrlich.

Pr

Jährlich 13 Hefte à 36 Kr. ö. W. = 60

173 ~~91~~

Cejzych z Wilna + 1847 w Wschod-
niej Syberyi – mając przeszło
60 lat sławnie modelował z
czarnej massy
(na Syberyi robił fałszywe bank-
noty)

174

Cengler Juliusz Faustyn rzeźbiarz ur. w Krakowie d. 15 lutego 1828 z ojca Wawrzyńca i Reginy Bąkowskiej, kształcił się w złotnictwie i rzeźbiarstwie w Krakowie, w Dreźnie, w Wiédniu Monachium, Paryżu, osiadł r. 1856 w Warszawie otruł się w Krakowie d. 29 Kwietnia 1886.

Lepłowski [L] dłutował sarkofag kamienny dla Maryi Kazimiry Sobieskiej kosztem cesarza Ferdynanda I

[L] nauczyciel rzeźbiarstwa w szkole technicznej w Krakowie 1840

175

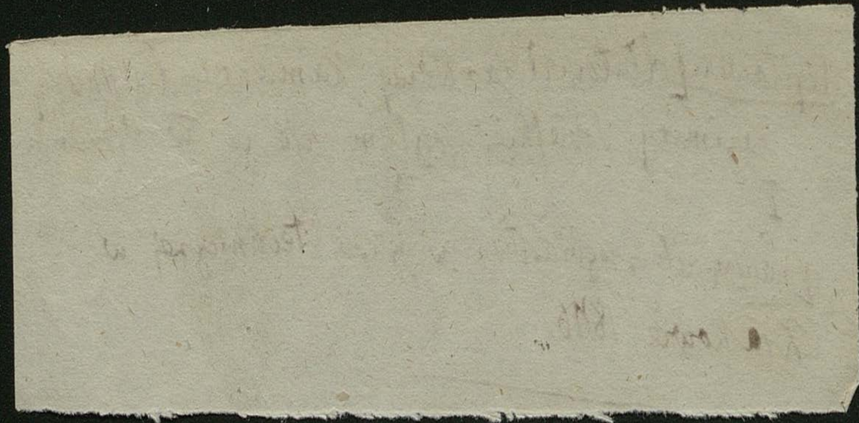

Ceroni Karol budowniczy miejski w Warsza=
wie r. 1686 trudnił się dozorem budowy klasztoru Ka=
pucynow tamże.

Mich. Balińskiego. Fundacyja Ka=
pucynów w Warszawie str. 23.

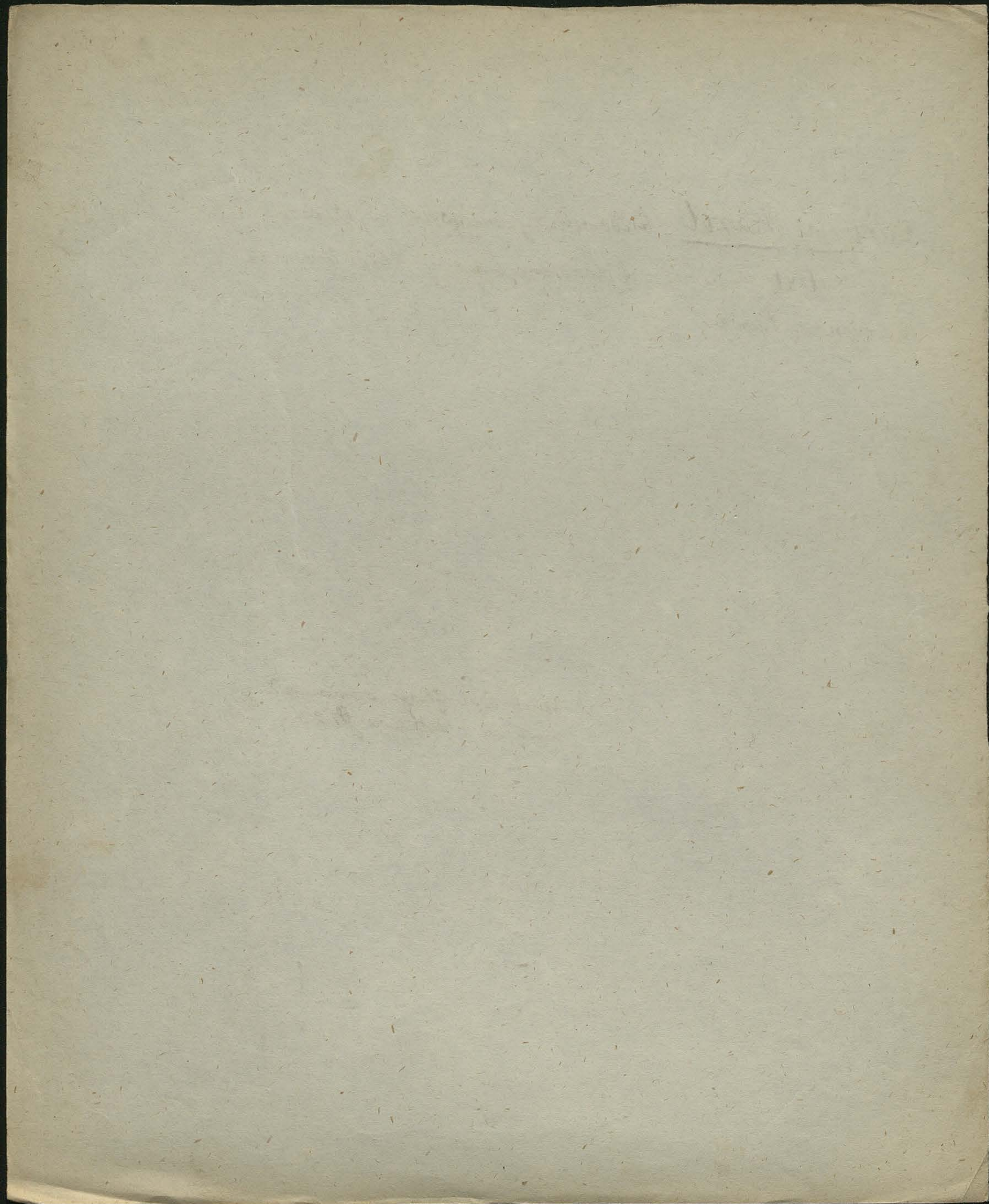

Ceypler Jan złotnik krakowski jego roboty z r. 1695 jest piękna oprawa srebrna głowy S. Jana Kan: tego w kościele S. Anny w Krakowie pięknej obroty z 8 wyrytemi zdarzeniami z historyi S. Jana Kantego

August Charton rzezbiarz w Warszawie robił biusta z marmuru i z pasty 1811.

178

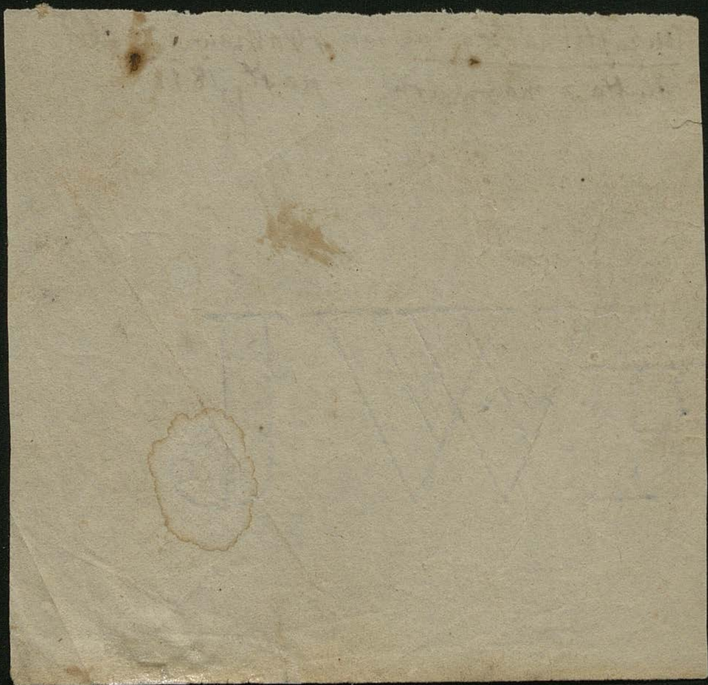

Chiaveri Gaetano architekt urodzony w Rzymie r. 1689 był w służbie Piotra Wielk. i Królów polskich Augusta II i Augusta III budował kościół katolicki w Dreznie. Na początku wojny siedmioletniej wrócił nazad do Włoch, gdzie umarł w Fuligni S Maria r. 1770. L. Zucchi rytował podług niego plan profile i fasadę nowego kościoła katolickiego w Dreznie na 6 rycinach (fol gr.) z portretem króla Augusta III podług Maniocky

Zucchi

Maniocky

Dict. IV str 74.

Chodowiecki Daniel Mikołaj sławny malarz i rytow=
nik przyszedł na świat 1726 d. 16 października. Po śmierci ojca Gotfryda 1740
który był kupcem w Gdańsku uczył się w malarstwie miniatur=
wym od Justyny Ayerin dobrej miniaturzystki. R. 1743
wysłała go matka (Henrieta Ayres) do Berlina na naukę handlu do brata swego
Ayer który miał sklep osobny. W godzinach wolnych od handlu
malował we dnie a rysował wieczorami. R. 1754 porzucił
handel i oddał się malarstwu i rytownictwu. Umarł w Berlinie
7 lutego 1801. Nieumiał wcale po polsku ażkolwiek się swego
polskiego pochodzenia nie wypierał. Najmocniej objawił się
talent jego w rysunkach i rycinach. Celował w wystawieniu
scen historycznych w drobnym przedmiocie (małych rycinkach)
w których twarze lubo jak najdrobniejsze jednak mają rysy
charakterystyczne. Ozdabiał niemi kalendarzyki historyczne
Zbiór Gwalberta Pawlikowskiego obejmuje prawie wszystkie
sztychy Chodowieckiego przez Jakobiego wymienione ze wszyst=
kiemi odmianami, gryfonażami, kontrepreuwami. Jest to naj=
lepszy zbiór do poznania kształcenia się tego artysty w sztuce;
walcząc z niewdzięczną modą współczesną umiał albowiem
Chodowiecki pokazać swą biegłość w rysunku i rozpatrzenie
się w naturze: jest on przeto więcej sztycharzem charakterys=
tycznym. Gryffonaże poboczne przy rycinach w tym zbiorze
można uważać za historią myśli Chodowieckiego. Chodowiecki
robił najwięcej podług własnych rysunków dla księgarzy i kupców
rycin, rytował tytuły do książek, portrety uczonych niemieckich, sce=
ny z życia; do bardzo rzadkich należą figurki polskie rysowane
w Gdańsku. Pierwsza rycina Chodowieckiego jest tak zwany Gracz
w kostki (Le passe dix) która 1758 pod imieniem rytownika
Huquier in 4o na świat wydał. Ostatnia zaś jego rycina która

niedokończoną zostawił a którą r. 1800. podczas choroby rytował
jest wyobrażenie mody ~~[illegible]~~ damskiej z r. 1780 i męskiej
z r. 1800. Podług rysunków Chodowieckiego rytowali: Bause, Ber=
ger Daniel, Geyser, Friedrich Gregory, J. El. Haid, Hegi, J. D.
Laurentz, J. H. Lips (do fizyonomiki Lawatera), J. R. Schellenberger
J. D. Schleuen (12 sztuk z dziejów brandeburgskich do Almanaku
1769) J. G. Schmidt, J. F. Schuster, Glasbach, Nilson; prócz tego
J. Adam w Wiedniu, Endner w Lipsku, Meil w Berlinie, Probst
w Augsburgu, Stalbaum, Sysang w Lipsku, M. Will w Augsbur=
gu, J. Baltzer w Pradze, Liebe w Lipsku, Prestel w Norymber.
dze, Rugendas w Augsburgu, Rosmaesler w Lipsku, Thoenert
w Lipsku, Wolff, E. Henne, J. F. Krethlow. Sam zaś Chodo=
wiecki rytował podług Dietricha, Rembrandta, Am. Vanloo, Weitsch.
Celniejsze Chodowieckiego ryciny są: Pożegnanie Kalasa 17~~74~~67 fol.
śpiący jenerał Ziethen – Fryderyk wielki dowodzący konnicą do
bitwy 1758 fol. min – Fryderyk Wielki w środku jenerałów fol. –
Król pruski w tryumfie do Berlina wjeżdżający 1763 fol. maj. – Jeńcy
rossyjscy w Berlinie żoł biorący 1758. 4° obl. bogata kompozycyja – Bitwa
pod Chocimem 18 Septemb. 1769 Galiczyn przyjmuje zwycięzonych fol.
(z nerytował J. S. Nilson w Augsburgu) – Chrystus pomiędzy dwoma ucz=
niami w Emaus 4° 1778 – Arminius po porażce Warrusa ściska swe
syny fol. 1782 – 18 Tablic do Książki Elementarnej Basedowa należą
do najcelniejszych fol. podłuż – Tablica z 12 głowami ludzkiemi fol. – Dwie
tablice z główkami na każdej 24 główek fol. – W ogóle prace Chodo=
wieckiego podzielić można na a) Głowy i popiersia, portrety różnych
współczesnych uczonych i panujących, królów książąt i osób znakomi=
tych b) przedmioty historyczne święte i świeckie jako to Śmierć Leopolda
zięcia Brunszwickiego – Zaślubiny Stadthoudera z Królewną pruską Fry=
deryka 1767. fol. c) różne układy i inwencyje z scen życia europejskiego
i tureckiego, griffonaże, allegorie między temi 3 Kozaków i 3 Polaków.
d) Widoki berlińskie e) Rysunki w 12° do Almanaków 1769–1781 między temi
z dziejów polskich do almanachów Büstera, do różnych dzieł niemieckich
i francuskich f) tytuły, winiety i ozdoby do różnych książek
Bawił 1750 w Krakowie; bo w zbiorze Birckenstocka w Wiedniu była jego
praca na arkuszu obl. piorem rys. i tuszem lawowana: Représentation d'une
fête de Jubilé à Cracovie. peint Dan. Chodowiecky à Cracovie en 1750.

Chodowiecki Daniel Mikołaj (sztycharz rysownik
ur. 16 Październ. 1726 w Gdańsku; z ojca Gottfrieda
kupca zbożowego i Marji Henryki Ayrer, zaczął ry-
tować 1756; r. 1764 został członkiem Akademii sztuk
pięknych w Berlinie + 7 Lutego 1801 w Berlinie; w sztychach
owych umiał on i najmniejszym figurkom nadawać wyraz fizyo-
nomii, wskutek czego Lichtenberg nazwał go malarzem duszy.
Prace jego wychodziły w małych miniaturowych formatach
Chodowiecki wyrytował 2075 rycin, pomiędzy któremi
1275 w małym formacie do almanachów. Dokładny spis
rycin Chodowieckiego podał Engelmann Wilh. (Leipzig 1857).
M. Meyer Ferdinand: Daniel Chodowiecki der
Peintre-Graveur, im Lichte seiner und unserer
Zeit dargestellt. Berlin (Verlag von Rudolf Mücken-
berger) 1888. 8vo kart nlb. 4, str. 114. 2, z 18 ilustracja-
mi (heliograw.) i portretem (D. Chodowiecki, gemahlt von
A. Graff, gestochen von F. Arnold. 8° heliograw. — z
okularami). 6 mark. Von Berlin nach Danzig. Eine Kün-
stlerfahrt im J. 1773 von Daniel Chodowiecki;
108 Facsimiledrucke nach Handzeichnungen im
Besitz der K. Akademie der Künste in Berlin, nebst
kurzen erläuternden Notizen nach des Künstlers
eigenen Aufzeichnungen. 4e Auflage. Berlin (Amsler
et Ruthardt) 1887. 4° popr. 30 mark. — Aus Daniel Cho-
dowiecki's Künstlermappe, 98 Facsimiledrucke nach
Handzeichnungen und Aquarellen in Privatbesitze
Mit kurzem biographischen Abriss. Berlin (Amsler et Ruth-
ardt) 1887. fol. 30 mark. — Chodowiecki, Auswahl aus des
Künstlers schönsten Kupferstichen in Lichtdruck ausgeführt

33

von A. Frisch. Berlin (Mitscher et Röstell) 1885. I Sammlung (136 Stiche auf 30 Kartonblättern). II. Sammlung (135 Stiche auf 30 Kartonblättern) 40 mark.

List Daniela Chodowieckiego rytownika do
Józefa Franciszka Łęskiego Prof. w Krakowie r. 1796.

—

Ew Hochwohlgebornen geehrtes Schreiben vom 22
d. Monats habe ich wohl erhalten und daraus mit
Vergnügen gesehen daß Hochdieselben meine Kupfer-
stiche und Zeichnung wohl erhalten haben und bis
auf die Bücher auf der Letzten damit zufrieden sind, Letzten
ich erinnere mich nicht der Form die ich ihnen gege-
ben habe, aber wo ich nicht irre, so hab ich sie aus
den Antiquitaeten des Monfaucon genommen.

Es thut mir Leid daß ich Ihnen einen bessern Portr.
des Generals Cosziusko etwas geschrieben habe das
Ihnen nicht gefallen hat, ich war damahls krank
und glaubte nicht lange mehr mich über Kunstsachen
freuen zu können und wolte deswegen nicht daß Sie
sich mehr bemühen solten.

Für die Nachrichten aus Wien danke ich Ihnen ganz
ungemein, Sie haben sehr recht Füger a tous égard
ein sehr schätzbarer Künstler, ich hab eine schöne Zeich-
nung von ihm aus den Ersten Schiffer von Gessner
mit Schwarz und Weiß auf blau Papier mit dem
Pinsel gezeichnet, und eine auf grau Papier mit roth
und weißer Kreide Niobe wie ihr jüngste Tochter 2
sich in ihren // Schoß wirft.

Casanova muß ein Narr seyn der wenig Menschen-
freundlichkeit besitzt. Ich habe seinen Bruder in Dresden

3mahl besucht und niemahls zu Hause getroffen.
Wenn Sie mein hochwohlgebohrner Herr mich für einen Polen ansehen dessen Eltern sich in Deutschland festgesetzt haben so thun Sie mir Unrecht, denn auf solche Art wäre ich kein Pole sondern ein Deutscher, und ich mache mir eine Ehre daraus ein wahrer Pohle zu seyn, obwohl ich mich in Deutschland niedergelaßen habe.

Bartholomaeus Chodowiecki war ein Edelmann in Gross Pohlen, seyn 4ter Sohn Nahmens Matthaeus von Chrystyna Zofia Morawska seiner Frau 1583 gebohren, dieser wurde dissidentischer Prediger in Zychlin und heyrathete Elzbieta Musoniowna.
Matthaeus zeugte 1610 einen Sohn Joanes ebenfalls Prediger zu Thorn verheyrathet mit Elzbieta Rychowska.
Joan zeugte 1655 einen Sohn Nahmens Christian Kaufmann in Dantzig verheyrathet mit Zofia von (de) Gentinowna.
Christian zeugte 1698 einen Sohn Godfried eben||falls
3 Kaufmann zu Dantzig verheyrathet mit Henriette Ayrer.
Godfried zeugte 1726 einen Sohn Daniel, dass bin ich, der erste Chodowiecki der Pohlen verließ und sich in Deutschland niederließ. Daraus werden Sie wohl sehen, daß ich ein wahrer Pohle bin.
Sie fragen ferner, „ich nenne mich nicht so wunderlich Kodowiki, sondern Hodowieczki. Das ist eigentlich recht,

sondern Cho=do=wie=czki: Man nennt mich aber
auch Scho/do/wie/cki.

Die Zeit der künftigen Gemählde Ausstellung ist noch nicht bestimmt u. es wird solches aber 3 Monath vorher bekannt gemacht werden.

Mit meiner Gesundheit steht es jetzt ganz gut. Ich esse mit vielem Apetit, schlafe sehr gut und ruhig. habe aber noch ein krankes Bein und einen Wasser Bruch (Hydrocelle). Ersteres ist aber beynah geheilt, und Letzteres supu=rirt, das ist die Haut des Hoden Sacks schwitzt eine dünne klebrichte nicht riechende Feuchtigkeit, bald mehr bald weniger aus; beydes weder das Bein noch der Hodensack schmerzen nicht, aber um des Letzteren Willen darf ich nicht schnell reiten und das that ich sonst sehr gern. // 4.

Der Professor Becker ist noch sehr mit der Inventur der Churfürstl. Medaillen Kabinets beschäftigt von dem Verzeichniß hat er schon lange ~~[illegible]~~ mir nichts geschrieben.

Ich glaube immer noch daß er vorzüglich gut zu diesem Unternehmen sey und daß wann er einmahl die Zeit dazu haben wird, con amore ausführen ~~[illegible]~~ werde, und besser als ich selbst.

Nun übersende ich Ihnen durch Herrn Gardenie biß auf ein Stück das noch nicht ganz fertig ist, und die ganze Königl. Familie vorstellt, wovon aber beyde schon zwey abgegangen sind (No 832)

Johann (~~Frantz~~ Franz) ein ehrlicher Pommer und Kanonier wird von seinem Offizier aus einer Schanze nach dem Lager gesandt No 821

worden um ihr einen starken Kaffe zu holen, er trägt denselben auf einem Teller mit einer Serviette bedeckt, und verirrt sich und kommt in eine französische Battarie, die Soldaten laufen herzu und wollen sehen was er trägt, er zerrirt mit der Hand rechts und links sie ab. Der Comandirende Officier ein Herzog kommt hinzu, ~~[illegible]~~ hört ihn hart an, aber seine ehrliche Physiognomie spricht für ihn und der Officier befiehlt daß man ihn zurecht weise.

Dzieła do których Chodowiecki ryciny sztychował:

Berliner Calender 1770 (scen 12 z dramatu Minna v. Barnhelm) 12°.
Basedows Elementarwerk tabl XXII 49 in 4°. 1769.
Berliner Calender 1771 scen 12 z Don Kiszota 12°.
Vade mecum. 1770. 8° 5 taczesi tytułowa rycina.
Berliner Calender 1773 (12 scen z Gessners Idyllen) 12°.
Buffons Naturlehre 1771. 8° tytułowa ryc. i winieta
Basedow's Agathocrator 1771 tytuł. 8°.
Berliner Calender 1772. (12 scen z Orlando furioso) 12°
Sulzers Theorie 1771 4° tytuł.
Abt vom Verdienst. 1771. 8° tyt.
Buffons Naturgeschichte der Vögel 1772. tyt. i winiet. 8°.
Berliner Calender 1774 (12 scen: Leben eines Liederlichen) 12°.

185 ~~183~~

Catalogue des estampes gravées par Daniel Chodowiecki (s. l.) 1796.
8°. str. 20. 2.

Spis rycin od Nr. 1-759.

(Kreża) Tyburcy x.

Opowiadania pielgrzyma czyli Przewodnik do Ziemi Świętej z dodatkiem kilku słów o Rzymie i Lorecie dla użytku pielgrzymujących Polaków. Kraków 1866. 8vo

Geogr. pol. 400.

186 ~~93.~~

Engelmann Wilhelm
Daniel Chodowiecki's
sämmtliche Kupferstiche,
beschrieben. Leipzig
1857. 8°.

…e auf den Steine
…rlauben wir uns
…angefertigten Gesell-
…schaften. Photogra-
…angefertigt, bestan-
…lde sind dieselben
… so lustige Sitzun-
…g. Der Käufer ist,
…en würden wir
…der üblichen Weise
…e Gesellschaft mitzu-
zu erfahren, stets
…lich weiter gemacht

187 ~~72~~.

Meyer Ferdinand: Daniel Chodowiecki der Peintre Graveur im Lichte seiner und unserer Zeit dargestellt. Berlin (Verl. v. Rudolf Mückenberger) 1888. 8°.
ppg. 114. mit 18 Illustrationen und Portrait.

Szt. pięk.

Meyer Ferdinand: Daniel Chodowiecki der Peintre-Graveur, im Lichte seiner und unserer Zeit dargestellt. Berlin, 188 (Rud. Mückenberger) 1888. 8. K. 4 str. 114 (2 Illustr. i portretem)

Chodowiecki Auswahl aus Künstlers schönsten Kupferstichen Berlin (Röstell) I Sammlung 106 Stiche. II Sammlung 135 Stiche

" Von Berlin nach Danzig. Eine Künstlerfahrt im Jahre 1773. Berlin (Amsler et Ruthardt) fol.

" Aus Daniels Chodowiecki's Künstlermappe 93 Faksimiledrucke nach Handzeichnungen und Aquarellen im Privatbesitz.

Engelmann Wilh.: Daniel Chodowiecki sämtliche Kupferstiche. Leipzig 1887. 195.

Sztuki piękne

~~637~~ 189

Plan Kowna przez Majora Chomentows=kiego rysowany (1798) (w Mser. był w bibliotece Ign. Onacewicza.

190

Chomińſki uczeń uniw. wileńsk.
r. 1822 były na wyſtawie jego malowa
ne główki z poperſi gipſowych.

191 b.

r. 1827

Chrzczonowicz J. rytował: 1) Popiers Stanisława Bohusza Siestrzeńcewicza arcybiskupa mohylowskiego. 8vo (okrągłe). 2) Widok kościoła zbudowanego r. 1794 w Malatyczach przez Stanisława Bohusza Siestrzeńcewicza. 8vo 3) Widok architektonicznej kościoła katolickiego metropolitalnego zbudowanego r. 1825 w Petersburgu. 8vo (Są te ryciny w Pacześki Stanisław: Mowa nad grobem Stanisława Siestrzeńcewicza 15 Decembra 1826, z francuskiego. Wilno, nakł. A. Marcinowskiego 1827. 8o.)
(: Kopie z litografii petersburgskich :)

192

Michał Chylewski sławny malarz scen woj-
skowych ur. 1787 w Jankówce (bocheńskie)
dziedzicznej wiosce służył w wojsku austr.
+ 1848 w Kaliszu jako major inwalidów

niemców są tu obrazy
Bourguignon i Caracci
Rubens Wincenty Żółk
skupywał

Cichowski Adolf żyjący w Paryżu r. 1841 zgromadził bardzo szacowny zbiór sztychów portretów planów wojennych, planów miast kart jeograficznych i.t.p rzeczy tyczących się Polski. W zbiorze tym są zabytki rzadkie a może i jedyne. Między wizerunkami są Żołkiewskiego Zamojskiego Jana, Stefana Czarnieckiego, Bogdana Chmielnickiego, plany bitew pod Kirchholmem, pod Chocimem Zdobycie Moskwy i bitwy pod Warszawą przeciw Szwedom.

Orędownik naukowy 1841. Nr 13 p. 108.

194 ~~662~~.

Cieverotto rzeźbiarz w Warszawie r. 1731 ~~pomnik~~ S. Jana Nepomucena statua jego roboty przy ulicy Senatorskiej

~~816~~
195

<u>Cinno</u> (de) <u>Jan</u> z Senny (Sennensis).
Włoch kamieniarz królewski, r. 1529 zapisał on w Krakowie
swój majątek Bartłomiejowi Florentczykowi i Ber-
nardowi Rzymianinowi kamieniarzom królewskich.
Zdaje się że go w Krakowie przyjął za syna Franciszek
Florentczyk kamieniarz i murarz królewski

Ambr. Grabowski: Starożytności
I 444.

Cironi Dominik był na początku XVIII wieku budowniczym kościoła franciszkanów w Warszawie.

Gołębiowski Warszawa str. 81.

Collin czyli Collins Jan rytownik w Antwerpij, pracował w Rzymie a potem w Anglij. Wyrytował in 12° portret R. L. Moro d'Aviano. między innemi

Dict. IV 258.

Comstadius Fridericus bawił w Sadogórze przy mennicy Garterberga robił medal z popiersiem Augusta Moszyńskiego stolnika koronnego 1769. i drugi taki sam z inną stroną odwrotną ładny. — piękny medal z popiersiem Piotra Mikołaja barona a Gartenberg Sadogórskiego za Augusta III

~~819~~
199

Constan Paweł odlewacz cynianych rzeczy (cantrifusor) w Krakowie był ławnikiem żył około r. 1594, urodził się r. 1523. Miał żonę Susannę de Radicibus.

Starowolski Monum str. 71.

Corazzi (albo Coracci) Antoni z Liworno architekt rządowy w Warszawie (Ciampi Not. 88) podług jego rysunku wybudowano w Warszawie Kaplicę i dom towarzystwa dobroczynności w Warszawie. (Got. 92) odbudował ładnie tamże pałac Komissyi rządowej spraw wewnętrznych i policyi. Z jego budów celuje najbardziej w Warszawie pałac Komissyi rządowej przychodów i skarbu z dwoma skrzydłami w Koryntskim porządku z portykiem o 6ciu kolumnach na podstawie czyli wiązaniach z sklepień wzniesionych szczęśliwie połączony z jońskiego porządku okrytemi w kolumny pawilonami. (Got. 137) dał rysunek na ~~[illegible]~~ wspaniały dom towarzystwa przyjaciół nauk w Warszawie kosztem Stasica ~~[illegible]~~ (w którym nie dobry gust pokazał) giełdę, i skarb – R. 1841 zrobił plan do gimnazyum realnego w Warszawie i podług jego planu r. 1841 powiększono pawilon po lewej stronie pałacu Kazmierzowskiego w Warszawie – R. 1843 podług jego planu zbudowano instytut nauczycieli wiejskich w Radzyminie

Correggio Antoni. Wiekopomny ten malarz zwał się właściwie Antonio Allegri urodził się r. 1494 w Corregio w obrazach jego widać układ przyjemny (gracyja) harmonia i prowadzenie pędzla właściwe. W światłocieniach (Helldunkel) jest dotąd niewyrównanym. Umarł w r. 1534. Obraz jego pędzla przedstawiający Najśw. Pannę z Chrystusem i S. Ja=nem znajduje się w ołtarzu w Kaplicy S. Piotra w Kościele katedralnym wileńskim, dokąd się pew=nie z daru Ignacego xięcia Massalskiego biskupa wileńskiego dostał. jednak Januszewicz który ten obraz odczyszczał niezgadza się aby to była robota Corregia.

M. Baliński: Opis Wilna
str. 179.

~~125~~
202

Cosway Rickard (Ryszard) malarz akademij londyńskiej żyjący około r. 1790.

Crespi Józef Maria malarz zwany także Espagnoleto de Bologna urodzony w Bononij r. 1665 zmarły r. 1747 rytował także podług własnego rysunku między innemi głowę S. Stanisława (w owalu)

Dict. IV. 429.

204

Schrenck Jac. Der aller Durchleuchtigsten .. Kayser .. Koenigen und Ertzhertzogen .. und anderer treflicher berühmter Kriegsshelden .. wahrhafftige Bildtnussen Ynsprugg bey Daniel Baur 1603 fol. 126 rycin

dessiné par J. B. Fontana grav. par Dom. Custodis fol.

Debora

Obraz cudowny N. L. Mar. w Kościele OO Bonifratrów w Wilnie fol.

Fol. ______ ______, den ______ 1858

Herr ______

empfangen anbei zu geneigter Ansicht von ______

Expl.			
	Gallerie **zur Volksbibliothek der Deutschen Klassiker.** Vollständig in 144 Stahlstichen oder 36 Lieferungen. Erste Lieferung . . . . à — fl. 18 kr. oder — Thlr. 5 Sgr. Serie I. (oder Lief. 1— 8) . . . à 2 „ 24 „ oder 1 „ 10 „ „ II. (oder Lief. 9—16) . . . à 2 „ 24 „ oder 1 „ 10 „ „ III. (oder Lief. 17—24) . . . à 2 „ 24 „ oder 1 „ 10 „ „ IV. (oder Lief. 25—30) . . . à 1 „ 48 „ oder 1 „ — „ „ V. (oder Lief. 31—36) . . . à 1 „ 48 „ oder 1 „ — „ (Vorstehende Subscriptions-Preise sind nur noch für die bis Oster-messe 1859 bezogenen Lieferungen und Serien gültig.) **Zehn Bildnisse** als Titelbilder zur Volksbibliothek der Deutschen Klassiker. Separat-Abdrücke aus der Gallerie. à 1 fl. 30 kr. oder — 25 Sgr. **Ausführlicher Prospectus** über obige Gallerie zu gefälliger Beachtung.		

Die von den löbl. Cotta-Göschen'schen Verlagsbuchhandlungen veranstaltete wohlfeile Volksbibliothek der Deutschen Klassiker, sowohl in der Lieferungs-, wie in der Band-Ausgabe, geht bekanntlich zum October d. J. ihrem Schlusse entgegen; die zu derselben gleichzeitig von der Verlagshandlung von **Karl Göpel** in **Stuttgart** unternommene **Gallerie** von Stahlstichen ist schon früher beendigt und in den Händen ihrer Subscribenten.

Es ist hiemit eine Sammlung von Bildern zur Ausschmückung der in der Volksbibliothek enthaltenen Werke der Deutschen Klassiker dargeboten, wie eine solche in so schöner, gediegener Ausführung — die Mehrzahl der Compositionen sind von wirklichem Kunstwerth — und in einer so reichhaltigen Fülle bisher weder vorhanden, noch auch eine ähnliche zu einem dabei im gleichen Verhältnisse erstaunlich wohlfeilen Preise anzuschaffen möglich war; dieselbe ist nicht nur den ersten Lieferungen entsprechend, sondern mit bis zum Schlusse stets gesteigerten Leistungen durchgeführt.

Viele verehrl. Subscribenten der Deutschen Klassiker haben sich bei Beginn des Erscheinens der Gallerie zu deren gleichzeitiger Anschaffung nicht entschließen mögen, sey es aus Besorgniß, daß ein so umfängliches, über eine Reihe von Jahren sich erstreckendes Unternehmen nicht zur Vollendung gedeihen oder nicht in gleichem Werth durchgeführt werden möge, sey es aus Abneigung gegen Lieferungswerke im Allgemeinen; es mag aber jetzt um so mehr an der Zeit seyn, dieselben von Neuem auf die Gallerie aufmerksam zu machen, nachdem dieselbe vollendet ist und an Stelle des jetzt noch gültigen Subscriptionspreises in nicht ferner Zeit ein um ein Dritttheil höherer Ladenpreis eintreten wird.

Hiemit möge sich die Zusendung der obenbezeichneten Abtheilung des Werkes zu geneigter Einsichtnahme, so wie die Bitte rechtfertigen, den ferner beiliegenden Prospectus Ihrer speciellen Beachtung zu würdigen.

Bei der großen Zahl der Abnehmer der Deutschen Klassiker ist es nicht einmal möglich, Allen gleichzeitig eine Abtheilung, viel weniger aber ein vollständiges Exemplar der Gallerie zur Einsicht mitzutheilen; ohne Zweifel dürfte aber auch eine Abtheilung genügen, um Ihren Entschluß zur Anschaffung des Werkes zu fassen. Ihrem hiemit erbetenen Auftrag zur Completirung des Exemplars mit den übrigen Abtheilungen wird die prompteste Ausführung gemäß Ihren etwa näheren Bestimmungen zugesichert; gleichwohl aber auch, wenn Sie wünschen sollten, das ganze Werk einzusehen, bevor Sie sich zur Anschaffung entschließen, diesem bereitwilligst entsprochen.

☞ **Gestatten Sie schließlich das höfliche Ersuchen um geneigte baldmöglichste Mittheilung Ihrer Entschließung, beziehungsweise um Rücksendung beifolgenden Exemplars, um in diesem Falle dasselbe der möglichst zu beschleunigenden Circulation bei den übrigen Abnehmern der Klassiker nicht längere Zeit zu entziehen.**

205

Cyr Warszawianin bronzownik wspólnik Norblina r. 1830 bawił w Paryżu, gdzie odlewał posąg Stanisława Leszczyńskiego, lecz się nie udał.

~~571~~

64.

Czajkowski Franciszek

urodzony r. 1742 w okolicach Lwowa w którym
to mieście wstąpił do zakonu Jezuitów; po znie=
sieniu zakonu będąc jako świecki xiądz przy bo=
ku prymasa Poniatowskiego, biegły w geometryi
praktycznej rozmierzał wiele miejsc i piękne
ich mappy zostawił. Na życzenie zwierzchności
duchownej zrobił rysunki położenia wszystkich
kościołów i ich okolic w Dyjecezyjach: Płockiej, Kra=
kowskiej, Chełmsko-Lubelskiej, w Archidyjakona=
cie Warszawskim i Archidyjecezyi gnieźnieńskiej.
Zostawszy archidyjakonem łowickim i członkiem
towarzystwa król. warsz. przyjaciół nauk umarł
1820. Pisał także badania historyczne i tłomaczył
Kadłubka po polsku.

Roczniki towarz. k. warsz. przyj.
nauk. T. XV

207

Joan. Franc. Origa del. Henricus Czech sculp. Crac. (herb Krzysztofa Jana Szembeka bisk. warmij. z figurami allegorycznemi - rytowany grubo i miernie. in fol. w panegiryku: Awedyk Michael Joannes Rep.: Pantheon veri Numinis sub titulo SS. Theresiae et Josephi annis a Cruce clarissimum, Rosis gentilitus Joannis Comitis in Stupow Szembek Supr. Regn. Pol. Cancellarii inter solennia Consecrationis encaenia celebratum 1730. d. 16 Aprilis. Cracoviae, typis Jacobi Matyaszkiewicz. fol.

Herb Junosza ryt. Henricus Czech Sculp. Cracoviae A. D. 1771

8. Niebo w herbownym Junoszy Konstantyna Szaniawskiego bisk. Krak. sprowadzone kazaniem od J. W. X. Mikołaja Dönhoffa. 1771. W Krak. fol.

208

~~172~~
209

Henrich Czech sc. Cracoviae

tiny rytownik herb Rawicz

Ożarowskich z emblemat. 1725.

około 1695 † 1788 210 730

Czechowicz rodem z Wieliczki za panowania Augusta III malarz

Ob: Roczn. towarz. Krak. t. III p. 243. Czasop. Ossol. R. I 1828
Zesz. I p. 120 – 125 Dzienn. Wil. t. II p. 621 – 648 r. 1816 II

~~56~~.
211

Dagobert Ludovicus Regiae Majest Secretar. delinea-vit et scripsit Varsaviae. Napis na bogatych ramach w armatury sztychowanych, na dyplomie nobilitacyi Jana Jerzego Kraszyka r. 1685 d. 18 Julii Varsaviae wydanym

Ten Dagobert Ludwik był synem Stefana Dagoberta pod-Komorzego (Kamerdynera) Jana Kazmierza, Michała i Jana III zmarłego w Warszawie 1705.

~~149~~
212

Dalke Collonellus artilleriae regni r. 1734 fortyfikował Stanisławów, Częstochowę, Kamieniec podolski.

Es steht nun den neu hinzutretenden Mitgliedern frei, die schon früher [...] der mit einem Male zu beziehen, oder nach ihrem Belieben an den in unten stehendem Subscriptionsschein zu verzeichnenden Terminen; so dass, da alle halbe Jahr ein Vereinsblatt erscheint, das zehnte Blatt aber im Herbst 1860 vollendet ist, dasselbe mit dem Prämienbilde in Empfang genommen werden kann.

Oben genannte Bilder werden auch einzeln zum Ladenpreise von:

für **1, 3, 5** und **7** .... à $2^1/_2$ Thlr.
„ **2** und **6** .... à $3^1/_2$ „
„ **4, 8** und **9** .... à 4 „
„ **10** .... à 8 „
„ das Prämienblatt .... à 5 „

in allen soliden Kunst- und Buchhandlungen verkäuflich sein.

Wir sind überzeugt, durch obiges Abonnement, welches in Summa 12 Thlr. 25 Sgr. [...] allen Liebhabern dieser so hübschen Kupferstich-Mani[...]

<u>Danninger</u> fabrykant nadworny bronzów w Wiedniu, wykonał r. 1838 wszelkie roboty z bronzu do kaplicy Potockich w katedrze krakowskiej, to jest kapitele, bazy, rozetty, i inne przyozdobienia gzymsów; oraz pyszny ołtarz bronzowy w ogniu wyzłacany nad którem 2 lat pracował za (1200 fl.)

Datschitzky Daniel rysował widoki miasta Wrocławia które David Tscherning r. 1668 wytował i które wyszły pod tytułem: ~~[illegible]~~ Celeberrimae Reipublicae Vratislaviensis vires.

Tscherning

Dict. IV 526.

215 ~~607~~

David (Pierre=Jean) sławny rzezbiarz francuzki (urodz. 12 marca w Angers) uczeń sławnego malarza Davida a potem rzezbiarza Rolanda pomiędzy przeszło 100 jego popiersi marmurowych jest takze Adama Mickiewicza

~~619~~ 216

W Krożach był niedawno obraz Wniebowzięcia Maryi P. oryginalny p. Leonardo da Vinci ten jeden z profesorów malarstwa w gimnazyjum tamtejszym wziął z Kościoła i porznął.

217 ~~101~~

Willielmus Davissonus Scotus Regis Poloniae Protomedicus Aet. 69. D. Schultz pinx. P. Lombart sculp. oval. 4°

Degen Polak budowniczy kształcił się we Włoszech, żył za czasów Króla Stanisława Augusta.

Ciampi Not. 112.

Deisch Matthaeus

~~141~~
219

50 Prospecte von Dantzig fol. obl.
(50 rycin, i tytuł sztychow i 2 druk karty dedy-
kacyi dem Rathe der K. Stadt Danzig
.... Matthaeus Deisch Kupferstecher in Danzig)
wydane za panowania Stanisława Augusta.
Zu Danzig den 10 Julius 1765.

nakład 250 exempl. po 25 zł.

220 ~~90~~

Deisch Matthaeus Kupferstecher in Danzig.

1) 50 Prospecte von Dantzig sind zu haben bey Matthaeus Deisch. (Dantzig 1765) fol. poprzeg. tytuł sztychowany, k. 2 druk. (dedykacja Radzie m. Gdańska i Przedmowa (Danzig d. 10 Julius 1765) i 50 widoków rytow. igiełką.

Hieronymus Florianus S. R. I. Princeps Dux Radziwill Supremus Pocillator Magni Ducatus Lithuaniae.. dziedzic dobr Stuckie uzbroił kosztem 1800 zł. hufiec Woroszyliański przeciw województwu wschowskiemu A. D. 1744 221

Matthaeus Deisch sc. Gedani.

Fol. 3/4 w ramach na dole tekst

w francuskim mundurze — geschabt.

~~174~~

222 ~~5~~

Radziwiłł Hieronymus
Florianus supr. Pocilla
tor M. D. Lithvan. 1744
Matthaeus Deispt fe. Gedani
3/4 carta Schwarzkunst

~~Reytan Tadeusz Posel~~
~~Sepptar. fol.~~

223 ~~182~~

Theses philosophicae Mariae Virgini in ecclesia Lindensi latae per Europam gratiis et miraculis celeberrimae consecratae Praeside Adamo Kmicic Soc. Jes. in Colleg Varsav. Phil. Prof. defendentur a Stanislao Tholo auditore Philos. A. 1694 mense Junii

Geog Eleuter del. Carol de la Haye fecit et ex. Varsaviae in Pal. Casimiri

Archit. gmach z cudowną Matką boską. Xa

A. 1687 Michael Radziejowski Card. ecclesia Lindensi primum lapidem consecravit – A. 1693 Stanislaus Dąbski ep. Varm basilicam consecravit 2 fig

32 medalionów biskx i 2 fig.

224

Tomasz Del'Acqua inżynier twierdzy Zamoscia autor zadziwiającej na swój czas nauki artyllerii w języku polskim

Delft Jakób Wilhelm ojciec
malarz portretów i dobry rytownik urodził się
w mieście Delft w Hollandyi i dla tego też pisał się
Wilhelmus Jacobi Delphus umarł podług jednych
r. 1577 a podług innych r. 1601.

226

210

Ad. Alb. Derpow. J. Pos. Rycina emblemat. przedstawiająca [?] Korab z napisem: Amor Patriae Tibi vela dedit. 4to w dziele: Wieruszewski: Casimirus S. J. Triumphus charitatis et patientiae a Joanne Franciko Regis S. J. promeritus. Posnaniae typ. Collegii Posnan. Soc. Jes. 1717. 4to ded. Adamo comiti de Łonin Łoninski capitaneo Babimostensi.

Deutsch jeometra; r. 1761 za panowania Augusta III zrobił mappę okolic Olkusza.

Łabęcki: Górnictwo I 266.

228 59.

Dietrich junior, Adolf Fryderyk (syn Fryderyka Krzysztofa) ur. 4 Czerwca 1817 w Poznaniu. Kształcił się w Warszawie jako uczeń Sztuk pięknych w Uniwersytecie warszaw., kształcił się od r. 1835 pod okiem ojca w rytownictwie, dostarczając rycin do Muzeum domowego 1835, do Arago: Podróż około świata 1835, do Dmochowskiego: Włochy 1837. Po r. 1837 oddawał się litografii, rytując widoki, winiety, medale na kamieniu, oraz wykonywał rysunki do drzeworytów. Podpisywał się na rysunkach: Dietrich junior lub A. D. Staloryty i miedzioryty jego roboty: S. Filomena (podług Hl. Zabiełły), św. Kazimierz (podług sztychu i obrazu z r. 1740), Wyobrażenie N. P. w Dębem pod Kaliszem (8º sztych.), Obraz N. Maryi Panny cudami sławnej w Żurominie w kościele WW. OO. Reformatów (8º sztych), Wizerunek P. Jezusa w Dederkałach u OO. Reformatów; Ołtarz arcybractwa Niepokalanego Serca N. Maryi P. w kościele x. Bernardynów w Warszawie (16º); S. Walerian męczennik, którego ciało spoczywa w kościele x. Bernardynów pod Czerskiem (1840. 8º sztych), S. Stanisław Kostka (8º sztych), Matka Boska słynąca cudami w Skępem (12º dwa razy sztych.) — Krakowskie wesele (podług J. Suchodolskiego – sztych. fol. poprz.), Wyścigi chłopskie w Warszawie (podług Lillatego), Widok Saskiego placu (fol.), Pieńkowski biskup łucki (portr. miedzioryt.), Le Brun Doktor (portr. miedzioryt.), Metoda do ~~nauki~~ pisania pięknym charakterem (litogr.). ~~Umarł~~ †. 20 Marca 1860 w Warszawie na suchoty.

Dietrich Adolf ryt na miedzi 229

1) Alexander Orłowski malarz w 21 roku życia popiersie 4to (1853)

230 ~~125~~

Dietrich Adolf jun ur. 4 czerw. 1817 w Poznaniu † 21 marc 1860 syn rytownika zmarłego w Łodzi. Ojciec przybył 1817 do Warszawy sprow. przez Stanisł. Potockiego do rytow. pomn. = Był w Dreznie rytował do muzeum domowego 1835-38 Podróż malownicza na około świata 1835-6 Włochy 1837 – potem litograf. do pism – Widoki do Dubrowskiego Opisania Warsz. do Kalendarzyków polit – Cynkotypie

Św. Obrazki S. Kazimierz, Stanisław Kostk. P. Maria we wsi Dębe pod Kaliszem 8o – w Żuromininie u Reformatów 8o – w Skępem 12o – P. Jezusa w Dederkałach na Wołyniu u Reformatów

Krakowskie wesele (Suchodolskiego

Wyższego chłopskie w Warsz: (Zlatego

Widok Saskiego placu fot.
Port. Sienkowskiego był lub
" Dr. Le Brun

miał wydawać Album malarzy
polskich Wojniakowskiego
Sukodolskiego, Orłowskiego
Sokołowskiego —

231 ~~248~~

Ubiory wojska polskie-
go z roku 1831
Warszawa w szedzie [?]
rysun. A. Dal-Trozzo
Dietrich rytował
ryt. aquatinta
kolorow
30 sztuk.

Drachma ćwierć łota
Litera – Głoska
Syllaba – złoż, zbcilanka.
Uncia – dwa łoty
Anta – Podwój, Węgar
Alga – zielsko morskie, żabierzyny morskie
Eruca – Gąsienica albo Wąsienica (robak)
Ferula – Zapaliczka, wywodzipot, sagapentki kopr według Doktora Syreniusa (pag. 134)
Sura – łyst
Matthias Maciej

el.

Lieferung 1 u. folgende
zu M. 1.50
Leipzig.)

Name:

Dietrich Fryderyk Krzysztof miedzio-
rytownik ur. 1779 w Hohenlohe - Oeringen,
uczył się rytownictwa w rodzaju aqua tinta w Augs-
burgu, Dessau, Amsterdamie i Berlinie. R. 1816
osiadł w Poznaniu, zkąd go hr. Stanisław hr. Potocki
sprowadził do Warszawy dla wykonania sztychów
do publikacyi Fr. Stachowicza: Monumenta regum
Poloniae Cracoviensia. Rytował 24 tablic do dzieła
Monumenta regum Pol. - Chór Kapucynów (z Campa-
nellego) obdarzony medalem Wystawy warszaw. - Widoki
Warszawy i okolic (14 wielkich, 6 in 4to i 12 mniejszych) -
Wnętrze Kościoła S. Jana w Warszawie. - Wizerunki
popiersiowe Jana i Piotra Kochanowskich. fol. -
Costumes de l'armée polonaise (Ubiory wojsk pols-
kich - mianowicie nowych półków z r. 1831), Varsovie
chez A. Dal Trozzo. Dietrich rytował lub sc. (18 tabl.
aqua tinta in 4o min. - Ryciny do dzieła: Brincken Jul.
Memoire descriptif sur le forêt de Białowieża. War-
sovie 1826 i 1828. 4to (4 ryciny podług rysunku J. So-
kołowskiego) - Ryciny do Ujazdowskiego: Pamiętnik San-
domirski, do Muzeum domowego, do Arago: Podróż
około świata (ryt. wraz z synem). - Był on także w
urzędzie Towiczego Księstwa Łowickiego, później in-
spektorem wyrobu Listów zastawnych Towarzystwa
ziemskiego. - Rytował także Widoki w 8ce do Przewod-
nika Józ. Krasińskiego, ryciny do pisma Sylwan
i różne widoki okolic. Umarł 1847 w Łodzi.

233 ~~88~~

Dietrich (starszy) rytownik sposobem mieszanym (aqua tinta i igłą) 4 rycinami 4-to 1) Widok Białowieży. 2) Żubr. 3) Łoś. 4) Wyprawa na polowanie – podług rysunku B (J. Sokołowskiego) 1822 i 1823 do dzieła: Brincken de baron Julius: Mémoire descriptif sur la forêt impériale de Białowieża en Lithuanie. Varsovie chez N. Glücksberg impr. libr. 1826. 4-to z [illegible] K. 4 str. 127, z 4 rycinami i mappą in fol.: Carte de la Forêt de Białowiez ... Gouvernement de Grodno (sztych z herbem)

– 2a ed. (tytułowa) tenże 1828. 4-to

234 ~~95~~

Dietrich sc. – a Varsovie chez A. Dal-Trozzo. – Dietrich rytował Ubiory wojska polskiego – Costumes de l'armée polonaise. – (z r. 1831 nowo utworzone pułki) – 18 tabl. sztych aqua tinta. 4to min. 15 f

Ubiory woyska Xięstwa Warszawskiego litografowane w Warszawie 1829 (w Składzie A. Dal Trozzo.) 4to min. tabl. 17 Kolorow. (litograf. Kondratowicz ?)

Ubiory woyska Krolewstwa Polskiego litografowane w Warszawie 1829 (w Składzie Dal Trozzo) 4to min. tabl. 16 Kolorow.

Ubiory wojska polskiego z czasów Księstwa Warszawskiego. Wydanie drugie. Kraków (Czech) 8vo popr.

Wolski Kajetan Sarynsz: Wojska polskie z epoki porozbiorowej fol. 22 tablic. fotografie

Dinglinger Jan Melchior zdatny jubiler (metteur en oeuvre) nadworny Króla polskiego Augusta II urodził się w Biberack w Szwabij, wykształcony we Francyj. Umarł r. 1731. Wiele jego prac widać w Dreznie w zbiorze Grüne Gewölbe. Portret jego malował Kupetsky a rytował B. Vogel a później J. G. Sturm. Drugi portret jego malował Manjocki a rytował Bodenehr, malował także A. Pène a rytował J. G. Wolfgang; biust rytował G. F. Smith.

Diction IV 726.

~~120~~
236

Dittman Chrystyjan von Lawenstein (malarz portretowy dobry Christian
w XVIII wieku w Pradze żyjący, gdzie około r. 1700
umarł

Doel Józef Pijar na Litwie w XVIII wieku architekt, w obszernym kościele jezuickim w Pińsku umiał rzucić sklepienie nad czem kilku przed nim daremnie pracowało.

Wizerunki t. 42 str. 39.

J. Donnet sculp. Gedani rytował dość dobre ryciny do Rubinkowskiego Żak. Kazm.: Jani: na. Poznań 1739 jako to:[1] 2 połączone popiersia Jana III i Maryi Kazimiry*) w profilu 8o. 2) Popiers Krystyny królowej szwed. 8o. 3) Chorągiew Ma: hometa. 4o. i inne winiety. — też same ryciny w Rubinkowski Janina. Poznań w druk. Soc. Jes 1744. 4to.

*) na odcinku rękawa monogram D. O. 4to.

239 ~~55~~

S. Donnet sculp. Dant. Portret in fol. w całej fig. siedzący Andrzeja Chryzostoma Załuskiego bisk. warmijsk. 24 Janu. wierszami u dołu: Quinque Senatorum fratrum..... (r. 1709)

240 ~~086~~

Wiernność Nie ustaiącey Pamiątki, w Koro-
nach złotych Naycudownieyszego Obrazu
Nayświętszey Maryey Panny. Przy solenney
Tego od wieków pożądaney Koronacyi w So-
kalskiey Bazylice WW. OO. Zakonu O. S. Fran-
ciszka Obserwantow, albo raczey Bernardynow
Wystawiona. Jasnie Wielmożney Jmci Pa-
niey z J. W. Cetnerowo z Potoka Na Chrystie-
nopolu, y Kitaygrodzie Theofili Potockiey
Strażnikowey Wielk. Koronney Betskiey,
Kobeyskiey, &c. Starościney Naypierwszey
Koron Rzymskich na Honor Nayświęt. Maryi
Sokal: Prokuratorce Paniey Fundat. y Dobro-
dzieyce Przez Obligowanego Nayniższego
Sługę, Całemu Jaśnie Oświeconych Potockich
Imieniu X. Ignacego Orłowskiego, S. Th. L. Diffin.
Prow. Ruskiey. Aktual Prokuratora Koronacyi
N. P. Sokal. Zakon. O. S. Franciszka Obser-
wantow. Przyznana. w Roku od Wiekow
Narodzonego Boga 1724. 8. Septembr.
Cum licentia Superiorum.

W Drukarni Przestawney Akademii Zamoyskiey 1724. fol.

8307 / 15

Kart nieliczb: 15. – Sygn: A – Fr.

po tytuł. Karcie jest Rycina Matki Boskiey – S. Donnet sculp: Dantzig potym herb Potockich i przypis – &

Dorn Sebastian rytował r. 1773 pilnie i pracowicie ładną mappę pocztową Królestwa polskiego i W. X. Litewskiego z dodaniem wymiaru odległości. Mappa ta in 4o maj. z napisem: Carte Generale et Itineraire de Pologne wyszła w Warszawie nakładem xięgarza Michała Groella i pewnie za granicą była rytowana.

Dornman Jan Jakób z Królewca odlewał w Królewcu r. 1740 dzwon wielki dla Kościoła Świętojańskiego w Wilnie Jezuitów, ważący 142 kamieni berlinskiej oprócz osady i serca

Wizerunki i roztrząsania naukowe Poczet nowy Nr XVII r. 1837 str 149.

243 ~~81~~

A. Drązkiewicz drzeworyt. 1856
w Warszawie.

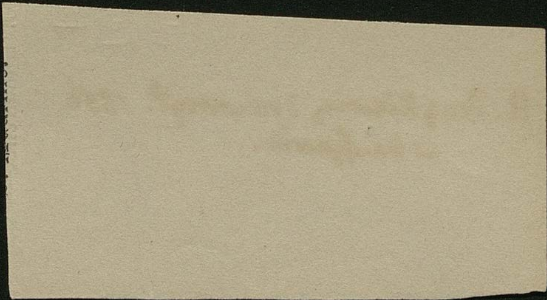

Dudrak A. Krakowianin rytował
244
w Korniku: Sigismundus
Augustus Rex Poloniae 1563.
fol. w zbroi w koronie w całej
figurze otoczony herbami (kopia)
w Źródłopisma II. Odz. I 1861.

<u>Dupont</u> główny inżynier artyleryi i kapitan francuzkiej kompanii złożonej z 200 dragonów służył wojskowo w Polsce za Jana III; opisał on czyny wojskowe owoczesne, których rękopism miał x. Coyer biojograf Jana III

<u>Dupont</u> inżynier francuzki w służbie Króla Jana III. Przytomny owoczesnym wyprawom wojennym opisał je w osobnym dzienniku z którego Coyer korzystał.

21757

Duvivier Ignacy francuz malarz krajo-
widoków, batalij † 1832 w Wiedniu.

Vues de Pologne dediels a Mademoiselle Annette de Tyszkiewicz par son tres humble et tres obeissant serviteur Duviviers pr. peintre de son Altesse Serenissime Monseigneur le Duc de Bourbon

1. Fytut na skale
2. Vue de la Fontaine de Mokotow
3. Vue de la place de Sigismond á Varsovie.
3. Widkok z kobiétą rysującą na skale – Marie de Pse Würtemberg del.
4 Vue de l'eglise Cte de Grodno. – Ann Tyszkiewicz (ruiny)
5. Vue du pont de Jean Sobieski
6. Vue de la Maison de Jablonna.
7. Vue de chateau Royal de Lazienki.
8. Vue de la porte de Cracovie.
9. Vocluse pres de Białystok.
10. Vue de la fontaine de Lazienki.

Numerus Invent.	Litera	Dublet Ros
Dar M. Krupowicza 1892.	Horehlad Osyp	Opyt naczertan nago prawa Rossrore O. Czast I. O nij K. n. 3, sti

86
249

Dworzak Samuel rodem Czech pracował (już 1629) w Pradze czeskiej jako zręczny (igłą i sztycharem) rytownik gdzie r. 1689 d. 30 Oktobra umarł. Pomiędzy wieloma jego sztychami widzimy także obraz Melchiora Grodeciusa Jezuity in fol w dziele: Domus pietatis et litterarum sive Seminarium S. Wenceslai juventutis studiosae sub cura Soc: Jesu. Pragae 1680. fol.

Dlabacz I 356

Sebestian Eckstein r. 1747 malował stancje
na murze alfresko do Kościoła w Krasnem; żył
ten malarz na dworze Błażeja Krasińskiego
(Gawarecki: Pamiętnik histor. płocki T. II.
Warsz 1830. st. 102.)

Sztych in 8° rylcem: Bernardyn siedzący i czytający na stole. napis: R. P. Stanislai Grodicii Ord. min. S. Franc. Observ. — Speculum religiosum (tytuł u dołu) fr. Edel sc.

w dziele: ~~Sp~~ Speculum religiosum to iest Zwierciadło starożytney Zakonności wystawione przez x. Stanisława Grodicinsza Minorytę Obserwanta Wielgopols. Prowinci. — apud Johann. Christian Laurer Bibliopolam Thorunensem 1698 go

albo fr. E del sc. (?)

Poisson – Tardieu l'aîné grav.

252

Édelinck Gérard ur. w Antwerpii + 1707 mając 67 lat w Paryżu sztychował:

1) Nathanael Dilgerus Aetat. circiter 75 – G. Edelinck sculpsi. 1683. – popiers 3/4 ciała oval. fol.

2) Christophorus Gottwaldt M. D. Phys. Civ. Gedan. – Andr. Stech pinx. – Edelinck sculp. – do kolan siedzący fol.

3) Daniel Schraderus Consul Gedan. – Andr. Stech pinx. – Edelinck sculp. 1694. – do pół ciała oval. fol.

4) Morsztyn

prócz tego żyli sztycharze: Jean Edelinck – Gaspard François Edelinck zwany młodszy; Nicolas Edelinck (syn Gerarda)

Eisenbaum (Żelazowicz) Rafał budowniczy Kształ:
cił się w Paryżu 1830.

~~533~~
253

Miedzioryty „aqua forte" tak zwane kwasoryty
wykonane przez Walerego Eljasza.

1. Próba. Figura Stefana Czarnieckiego z jego obrazu:
Zawiązanie Konfederacyi Tyszowieckiej.
2. próba; studyja dwóch głów i widoku górskiego.
3. próba: postać Króla Przemysława I. Króla polskiego.
4. próba: pikieta powstańców z r. 1863.
5. portret Józefa Kraszewskiego.
6. Juhasy w Tatrach.
7. Zagroda wiejska pod Tatrami.
8. szałas na hali. (A.)
9. portret Kościuszki. (kwasoryt popsuty)
10. widok z doliny Kościeliskiej.
11. widok Morskiego Oka.
12. zwóz mleka z hal w Tatrach.
13. kozice w Tatrach.
14. szałas na hali (B.)
15. juhasik na wierchu w Tatrach

} Do dziełka: „Szkice z podróży w Tatry.

8/3 1875.
WE

255

Józef Alexander z Prussow Xiążę Jabłonowski starosta buski. fol. owal z tekstem na dole i dedykacyą Ph. Endlich Amstelodamensis Picarti discipulus. (1743.)

Engelhart Jan robił medal ładny owal gdzie na jednej stronie popiers biskupa w barecie z napisem do koła: Eustachius Wolowicz: D.G. ~~Epus~~ Epus. Vilnen: Aet. LIV (Joh Engelhart) na dole; na drugiej stronie widok miasta Wilna, na przedzie wół stojący między ~~ofiarą~~ ołtarzem z ofiarą a pługiem napis w gorze: In utrumque na dole Civi Vilnensis. ~~A~~ Joh. Engelhart a do koła na krawędzi: Hieronim Kawieczynski F. K. Ten Engelhart był ponoś i rytownikiem w Wilnie

Raczyński Gabinet I 344.

257 ~~bon~~

J. Sulkowski mémoires historiques, politiques et militaires ~~faits~~ par Hortensius de St Albin. Paris 1832 (Alex. Mesnier) portret lith de Engelmann

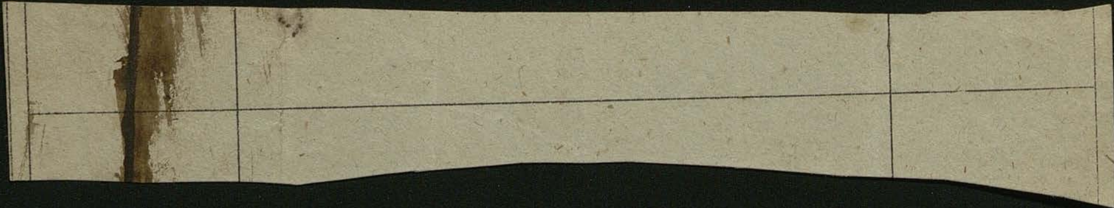

Pierre Mąłzewski[le] Perry d'apres 56.
Vicar. Lith de Engelmann. 258
portret litogr. in 8º

Malcolm

Eosander Baron von Göthen

sławny budowniczy urodzony w Szwecyi, był najprzód inżenierem i budowniczym przy dworze pruskim, gdzie się potem dosłużył stopnia wojskowego Generalkwatermistrza. R. 1705 dokończył budowy zamku królewskiego, zostawszy intendentem budów królewskich. Kierował budową letniego pałacu: Monbijou, oranżeryj w Oranienburgu, i kanału Schönhauzeńskiego który to ostatni mu się nie udał. R. 1713 wystawiono w Berlinie podług jego rysunku katafalk dla zmarłego króla Fryderyka I. Został potem w służbie szwedzkiego króla Karola XII i r. 1715 miał udział w obronie Stralsundu. Bawił potem w Frankfurcie nad Menem, skąd go król polski August II najprzód do Drezna, a z tamtąd do Polski powołał. Umarł w Warszawie r. 1729.

Lön: Kleine Schriften I Thl str. 258 –
Nachrichten von Künstlern. I Thl
str. 41.

Eperyesz starosta Skirstymoński generalny komisarz królewicza Jakóba Sobieskiego, podług jego planu urządzono r. 1733 świetne castrum doloris dla zwłok króla Jana III, jego żony Maryi Kazimiry i wnuka ich a syna królewicza Jakóba Sobieskiego w kościele OO. Kapucynów w Warszawie.

M. Balińskiego: Fundacyja Kapucynów w Warszawie str. 37 i 81.

Eysymont Marcin urodzony 1735 na Wołyniu prowincyjał piarski i regent kollegium w Łukowie zmarły r. 1813 prócz wydanych poezyi pozostawił w rękopiśmie dzieło o architekturze cywilnej i wojennej dotąd nie wydane.

Bielski: Vitae. – Chodynicki: Dykcyjonarz I 141.

Falck Jeremias rytownik polski urodz. około r. 1609-1610 + 1677.
Monografia o nim: Jeremias Falck sein Leben und seine Wer=
ke mit vollständigem alphabetischen und chronologischen
Register sämmtlicher Blätter sowie Reproductionen nach
des Künstlers besten Stichen. Herausgegeben von J. C.
Block Stadtrath a. D. Danzig, Leipzig, Wien. Karl Hins=
torff's Verlagsbuchhandlung (Gustav Ehrke) 1890 (Druck von
A. W. Kafemann in Danzig. Faksimilereproduction von Carl
Reinecke in Berlin). 8vo maj. kartniel. 3, str. 262 (czyli 16 arkuszy)
25 Mark. Faksymile: 1) Herb Falcków (Sokół) podług sztychu. 2) Obrzezanie
Chrystusa, podług Andrea Schiavoni, z gabinetu Reinsta. 3) S. Jan Chrzciciel
Każący na puszczy, podług A. Bloemart, z gabinetu Reinsta 1661. 4) Anna
Krolowa Francyi, portret podług Justus Egmont 1643. 5) Daniel Dilgerus
pastor gdański ur. 1572 + 1614. IV. Cal. Mart., portret podług S. Wägener, 1648.
6) Fryderyk III Król duński, portret. 7) Ludwik XIII Król francuski, po=
piers podług Justus Egmont 1643. 8) Ludwik XIII Król francuski
Konno. 9) Ludwik XIV jako chłopiec, popiers podług Justus Egmont 1646.
10) Il Gran Mogor, popiers podług C. Vignon.*) 11) Popiers nieznajomego
(Polaka?) z wąsami i brodą i 4 brodawkami na twarzy, z gołą głową krótko
strzyżoną w czamarze rysiami wyłożoną i białym kołnierzem — bez
podpisu (fot. w Zbiorze Czartoryskich). —
Falcków było kilka rodzin patrycyuszów w Toruniu i w Gdańsku
, które używały różnych herbów i z których jedne były luterskiego
a drugie kalwińskiego wyznania. Nagler, Heller, de Blanc podają
iż się Falck sztycharz r. 1629 urodził; A. Andresen (Handbuch für Ku=
pferstichsammler. Leipzig 1870) pisze zaś iż się r. 1620 w Gdańsku uro=
dził; Edw. Rastawiecki (Biblioteka warszawska 1856 Marzec), Łoski
Kłosy 1881 z d. 6 Paźdz.) podają, iż się 1619 urodził i że ojciec jego był
profesorem gimnazyum toruńskiego. — To pewne iż na początku XVII stu=
lecia żył w Toruniu Mgr. Michał Falck (syn Franciszka Falck komisarza)
który był profesorem gimnazyum toruńskiego i który r. 1607 pojąwszy
za żonę Sarę córkę Jana Vossow z Heiligenhafen radcy księstwa holsztyns=
kiego, przeniósł się r. 1620 do Gdańska jako pastor luterski kościoła

*) Mylnie Nr. 268 po=
liczony do portretów —
jest idealny, pierwszy
lepszy chłop służył za
model.

kościoła ewangielickiego S. Bartłomieja, i tamże zmarł r. 1624 po:
zostawiwszy dzieci, mianowicie syna Michała pastora ewangielickiego
Kościoła S. Katarzyny w Gdańsku ur. 8 Październ. 1622 + 19 września
1676. – Czy zaś rytownik Jeremiasz Falck wyznania Kalwińskiego
urodzony około 1609–1610 był bratem owego Michała młodszego (+ 1676)
nie jest pewne, bo dotychczas nie udało się jego metryki odszukać.
Miał zaś Jeremiasz brata Jana który był nożownikiem w Gdańsku.
Również nie znamy szczegółów młodości Jeremiasza i nie wiemy,
u kogo się wyuczył rytownictwa. Wnioskować tylko można, iż jego
nauczycielem w rytownictwie mógł być Wilhelm Hondius uro=
dzony 1607 w Hadze i około r. 1630 osiadły w Gdańsku (+ około 1655),
którego styl i metodę przejął. Około r. 1639 udał się młody Jere=
miasz Falck do Paryża, gdzie się kształcił u mistrzów rytowników
holenderskich Korneliusza Bloemaert (ur. 1603 w Utrechcie) i Ab=
rahama Bosse. W Paryżu rytował dla handlujących rycinami: de Blond,
Justus Egmont, P. Mariette i innych, wiele allegorycznych wizerunków
kobiet (5 Zmysłów, 4 Pory roku, 4 Pory dnia, 4 Części świata i t. p.),
które sprzedawano jako Żurnale Mód ówczesnych, Naukę rysun=
ków 1641 (złożoną z 24 tablic), piękne portrety Anny Księżny Orleańskiej
1642, Anny Królowy francuskiej 1643. – Po krótkim pobycie w Holandyi r.
1643, wrócił znowu r. 1644 do Paryża, gdzie bawił do r. 1646 rytując nowe
serye 4 Pory roku, 4 Części Świata czyli Monarchie, portrety geografa
Wilhelma Blaeu, anatoma Adriana Spigelius, Królowej polskiej Ma=
ryi Ludowiki, Króla francuskiego Ludwika XIV i inne. – R. 1646 wrócił
do Gdańska gdzie bawił do r. 1649. Tu rytował wspólnie z Wilhelmem Hon=
diusem r. 1646 Widoki bram tryumfalnych na wjazd Króla Władysława
IV i Maryi Ludowiki, portrety Jana Heweliusa 1647, pastora Daniela Dil=
gera 1648, dla Księgarza Jerzego Förstera tytuły do dzieł: Jerzego Osso=
lińskiego 1647, i 1648 (Stojący), Solikowskiego 1647, Lipskiego Jędrzeja 1648, do
Heweliusa Selenografii 1647, Ornamenta bramy na Długiej ulicy w Gdańsku
1649, Księgę ozdobnych liter alfabetu dla toruńskiego złotnika Jana Chrystia=
na Bierpfaf i inne. – Za rekomendacyą paryskiego kupca przedmiotów
artystycznych Michała de Blond otrzymał Jeremiasz Falck od szwedz=
kiej Królowy Krystyny posadę nadwornego rytownika z pensyą rocz=
ną 900 talarów srebrnych, którą od stycznia 1649 w Stockholmie pobie=
rał (jak pisze Henryk Bukowski w Album Muzeum narodowego w
Rapperswylu 1876 str. 468 opierając się na Raente Kammerbooken

w Stokholmie). Na r. 1650 miał wyznaczonej rocznej pensyi 600 Rix=
dalerów, przyczem mu jeszcze osobno za każdą rycinę płacono. – Roku
1650 d. 9 Czerwca zaślubił w Gdańsku w Kalwińskim Kościele S. Piotra, Annę
córkę zmarłego Arnolda Merkatora, z której mu się d. 3 Stycznia
1653 w Sztokholmie urodziła córka Anna Magdalena (jak pisze Ks.
Bukowski). Od r. 1650 do 1655 przebywał Jeremiasz Falck w Sztokhol=
mie, czasami też w Gdańsku jako nadworny szwedzki rytownik i
w tym czasie wykonał znaczną ilość portretów współczesnych
sławnych Szwedów i Polaków. R. 1654 po złożeniu korony szwedzkiej
przez Królowę Krystynę, utraciwszy protektorkę a zarazem i pensyę
roczną, powrócił Falck r. 1655 do Gdańska, z którego jednak przy roz=
poczęciu wojny szwedzkiej, z obawy przed oblężeniem Gdańska,
tegoż roku 1655 wyniósł się wraz z Wilhelmem Hondiusem i Jerzym
Försterem, udając się do Kopenhagi w Danii. Po krótkim pobycie
tamże, wyjechał 1656 do Hamburga, a z tamtąd tegoż roku do Amster=
damu, gdzie wspólnie z rytownikami Cornelius Visscher, Jakobem
i Teodorem Matham, Schelte a Bolswert podjął się dostarczać
rycin do sławnego zbioru obrazów z galeryi amsterdamskiego
burmistrza Gerharda de Reynst (Variarum imaginum a cele=
berrimis artificibus pictarum caelaturae. Amstelodami 1663)
Do tego zbioru złożonego z 40 rycin, rytował Falck 18 sztuk,
za których robotę otrzymał 2600 zł. holenderskich (Ob. Wussin Joh.:
Cornelius Visscher, Verzeichniss seiner Kupferstiche. Leipzig
1865, str. 270) jeszcze za życia Reynsta; a sam Falck w liście z
Hamburga d. 10/20 Grudnia 1658 do gdańskiego rajcy i astronoma
Jana Heweliusza pisanym (druk. w Neue westpreussische Mit=
theilungen. Königsberg 1849 Band IV Heft 1, pag. 6) donosi, iż
mógłby przy tej pracy jeszcze jakie 1000 zł. holend. więcej zaro=
bić, gdyby był Reinst nie umarł. Od r. 1658 do 1666 bawił Falck
w Hamburgu; poczem wrócił do Gdańska, gdzie zmarł na począt=
ku Lutego 1678, pochowany d. 9 Lutego w Kościele Kalwińskim
S. Piotra w Gdańsku (a nie r. 1663 jak pisze Rastawiecki E. Słownik
rytowników polskich. Poznań 1886, str. 51 opierając się na Bandtkie
J. S. Historia drukarń I str. 93). Falck zostawił dwóch uczniów w
rytownictwie, z których pierwszy był jego wychowankiem: Schenck, a
drugi Owen, który jednak swemi robotami niedościgli mistrza.

Ostatnie roboty rytownicze Falcka były: tytuł i 12 rycin do dzieła: Des P. Alphonsi Roderici S. J. Uebungen christlicher Tugenden und geistlicher Vollkommenheit. Cöln, in Verlag Joannis Weidenfelts S. Wittib, 1666 — i może rycina tytułowa do Hevelius J. Machina coelestis. Dantisci 1673, jeżeli nie była wcześniej rytowana. — Od r. 1666 aż do swej śmierci r. 1677 Falck znękany chorobą i niepowodzeniem porzucił rytownictwo. — Niemasz autentycznego portretu Falcka, a portret Falcka który Antoni Oleszczyński w „Rozmaitościach polskich" ogłosił, jest czystą fikcyją.

O Falcku pisze Block (str. 12) „Falck urodzony w niemieckiem mieście „(?), był artystą niemieckim (?); mimo tego jednak liczne jego dzieła odzna„czające się wysoką artystyczną wartością niezwróciły na siebie szczegól„nej uwagi niemieckich autorów zajmujących się historyą sztuk pięknych." „Dopiero naszym wschodnim sąsiadom Polakom mamy zawdzięczać, iż przy gorliwych poszukiwaniach odnaleźli dzieła (roboty) Falcka i wiadomości o takowych podali: co z tąd mogło pochodzić, iż Falcka za polskiego artystę poczytują. W prawdzie podpisywał się Falck na niektórych swych rycinach „Polonus"; na innych jednakże kładł „Gedanensis," a na kilku w Sztokholmie wykonanych robotach wyrażał się „Sueciae Calcographus." W każdym razie namiętne zamiłowanie w dziełach Falcka, spowodowało autorów polskich, że zwracali na takowe baczną uwagę, i szczerze wyznać muszę, iż jedynie gorliwym staraniom tychże panów, mianowicie pp. J. Kraczewskiego (sic) i Edwarda Rastawieckiego zawdzięczyć możemy dostarczenie notat o dziełach Falcka, które to notaty lubo nieuporządkowane i nieraz mylne, jednak wielce są szacowne, albowiem one tylko tworzą podstawę dokładnego przeglądu dzieł tego artysty." (str. 13) — W innem zaś miejscu pisze Block (str. 3) „Pomimo iż prace rytownicze „J. Falcka, z wszech miar na uwagę amatorów sztuk pięknych zasługują, „zdaje się jednak, iż ta uwaga dopiero na początku bieżącego stulecia znacz„niej wzrosła, mianowicie odkąd niektórzy polscy autorowie poczynili najgorliwsze starania około wyszukania szczegółów dotyczących żywota i dzieł Jeremiasza Falcka, co też z najżywszą wdzięcznością uznać należy. Oprócz zamiłowania tychże panów w dziełach Falcka, była także niemałym bodźcem do ich badań ta okoliczność, iż Gdańsk uchodzi w ogóle za miejsce urodzenia tego artysty, w skutek czego poczytują go za polskiego artystę, pomimo iż Gdańsk był rzeczą pospolitą położoną w polskim kraju i stojącą tylko pod opieką Króla polskiego. Jednakże (niestety) zapiski polskich autorów o Falcku nietworzą uporządkowanej całości i nie podają pewnych wiadomości o szczegółach jego żywota." (str. 4).

Tymczasem p. radca gdański Block prócz krótkiej notaty, iż Jere=
miasz Falck ~~[illegible]~~ d. 18 Września 1646 r. (był kmotrem
~~[illegible]~~ wraz z panną Anną Merkatorowną późniejszą swą żoną
przy chrzcinach dziecięcia brata swego Jana Falcka nożownika gdańs=
kiego, i że tenże Jeremiasz Falck d. 7 lutego 1677 r. pochowany zos=
tał w grobach gdańskiego zboru helweckiego wyznania S. Piotra, nie
podaje żadnej innej nowej wiadomości z życia Falcka, któraby polskim
panom autorom – jak ich z przekąsem nazywa – była nieznaną.
Pierwszą wiadomość o dziełach rytowniczych Jeremiasza Falcka po=
dał x. Michał de Marolles, który w swym Katalogu rycin wyda=
nym w Paryżu 1666 r. przytacza 93 rycin Falcka. Po nim Basan (Dictio=
naire des Graveurs. Paris 1767, T. I. str. 193) wymienia nierównie mniejszą
liczbę. Füssli (Allgemeines Künstlerlexikon. Zürich 1779. T. I) powtarza
liczbę podaną przez x. Marolles. Gwalbert Pawlikowski który pierwszy
najlepszą wiadomość o dziełach Falcka podał, liczył (w Czasopiśmie
naukowym Księgozbioru publ. imienia Ossolińskich. Lwów 1829) 73 ry=
cin Falcka, których później do liczby przeszło 300 doprowadził.
Wilhelm Seidel w artykule „Nachrichten über Danziger Kupferstecher"
(w piśmie: Neue preussische Provinzialblätter 1847 Band III, Heft 3)
wyliczył 112 rycin, a prof. królewiecki A. Hagen w piśmie „Mor=
genblatt (Kunstblatt) Stuttgart und Tübingen. Märzheft 1848 str.
83) wymienił 130 rycin. J. I. Kraszewski w artykule o Falcku (Athe=
naeum. Wilno 1850) wynotował 150 rycin; Le Blanc (Manuel de l'
amateur d'estampes. Paris 1854–1857) cytuje 153 rycin (z których jednak portrety Koenigsmarka
Christiana, i Juel Janusa wykreślić należy); Edward Rastawiecki (Bibliote=
ka warszawska 1856, T. I. str. 525) wylicza 317 sztychów, a później
Słownik rytowników polskich. Poznań 1886, str. 105) 430 sztychów. O robo=
tach Falcka pisze także pobieżnie Józef Łoski (w Kłosach warszaw. 1881
Październik – i Ryciny polskich i obcych rytowników XVII i XVIII wieku w
fotodrukach. Warszawa 1878. fol. Zesz. 1–15). J. C. Block (po wyrzuceniu 19
rycin jako fałszywych) opisuje w swem dziele 296 numerów w 472 sztychach.
Ryciny Falcka posiadają Zbiory Ks. Wład. Czartoryskiego (przeszło 300), Mie=
czysława Pawlikowskiego (przeszło 300), hr. Branickiego w Suchy (dawniej Kraszewskiego)

Joh. Voigt: Beitrag zur Geschichte der Danziger Kupferstecher (Neue preuss. Provinzialblätter. Königsberg 1847 Bd. IV Heft 1. pag. 38)

Towarzystwa przyjaciół nauk w Poznaniu (dawniej E. Raczyńskiego), Muzeum narodowego w Rapperswylu (dawniej Wł. Bukowskiego), hrab. Działyńskiej w Gołuchowie, Biblioteki Zakładu Ossolińskich we Lwowie, Wład. Bartynowski; Gabinety rycin w Berlinie, Dreznie, Wiedniu, Gdańsku, Paryżu (przy bibliotece narodowej przeszło 300 sztuk). — Wszystkie ryciny Falcka wykonane są rylcem; jedyna rycina kwasorytem: Minerwa w bibliotece: Er. Quellinus delin. J. Falck sculp. aqua fort. 1656. 4to. — Jedyny drzeworyt roboty Falcka: Herkules rozdzierający lwa przytacza Heinecken (w Dictionaire des Artistes dont nous avons des estampes - rękopis w Dreznie). —

Ryciny podawane mylnie za roboty Falcka (str. 17)

1. Św. Rodzina z Józefem i S. Anną w krajowidoku — rytował Cornelius de Visscher.
2. Zaślubienie S. Katarzyny z dzieciątkiem Jezus — rytował Jakób Matham.
3. Zuzanna — rytował Cornelius de Visscher.
4. Sylen w towarzystwie dwóch Bachantów — rytował Schelte a Bolswert.
5. Pictoria ars — rytował Teodor Matham.
6. Antykwariusz — rytował Cornelius de Visscher.
7. Memento mori; w pokoju trumna z napisem: Mors ultima linea rerum. — nie Falcka.
8. Kart 14 Przedstawień scenicznych — nie Falcka.
9. Kart 3 Alegorycznych młodych postaci kobiet z 4 i 6 wierszami, wydał Le Blond — nie Falcka.
10. Tytuł: Orichovii Annales.
11. Tytuł: Kojałowicz: Historia Lithuana.
12. Tytuł: Fredro And. Max.: Gestorum populi Poloni.
13. Tytuł: Sobieski Jac.: Commentariorum Chotinensis belli.
14. Tytuł: Starowolski Sim.
15. Jonstonus ~~And~~reas ~~w~~ (popiers) z 4 wierszami łacińsk. Andreas Gryphius J. C. fecit.
16. Lady Gwin księżna Nassavii (portret - Schwarzkunst) — rytował Gerard Valck.
17. Portret hr. Christiana Koenigsmark, który cytuje Le Blanc (Manuel de l'amateur d'estampes) — nie istnieje.
18. Janus Juel, portret cytowany tamże — nie rytował Falck.
19. Kardynał Richelieu konno (który cytuje W. E. Drugulin: Portrait-Catalog. Leipzig 1859. Nr 17894) — rytował H. Hondius.

Sztychy Falcka na których niema jego podpisu Nra 3. 4. 5. 7. 8. 9. 13. 15. 17. 18. 20. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 38-49. 50. 51. 55. 61. 62a. 64. 69-80. 89-93. 94-98. 109-112. 123-126. 131-134. 135-138. 147-150. 156. 159. 160. 161. 162. 164. 169. 171. 172. 173-182. 195. 203. 204. 205. 206

Das Leben und die Werke des Kupferstechers Jeremias Falck, str. 5–15. (6 Kart)

Ryciny Jeremiasza Falcka (podług spisu J. C. Blocka).
(z wypisem brakujących w Rastawieckim)

I) Stary Testament Nr. 1–2 . . . .
II) Nowy Testament Nr. 3 – 24.
18) Chrystus upadający pod krzyżem. Andrea Schiavoni pinx. – z Galeryi Reynsta. fol. wys. bez wszelkiego podpisu. 1½ thl.
20) Chrystus upadający, któremu Szymon Cyreneusz krzyż podnosi fol. wys. bez podpisu (u Pawlikowskiego)
(może ten sam co Nr. 18)
23) Złożenie do grobu Chrystusa. Michel Angelo Corregio pinx. J. F. sc. fol. wys. (u Pawlikowskiego i w Dreźnie.
24) Złożenie do grobu Chrystusa – podług Michel Angelo da Caravaggio, z 6 wierszami łacin. – bez podpisu, z Galeryi Reynsta fol. wys. (może ten sam co Nr. 22 i 23.)
III) Święci Patronowie. Nr. 25–53.
26) Święty w extazie słucha muzyki aniołów, z podpisem: Rupe sub excelsa.... podług Jana de Lys. fol. wys. (w Muzeum miejsk. w Gdańsku) – bez podpisu sztych. pag 44 excesa (excelsa)
32) S. Rochus. – Just Egmont pinxit. J. Falck fecit. L. Giffart exc. fol. wys. (w Bibl. narod. parysk.)
38–49) Dwanaście proroków. 12 rycin każda z 4 wierszami francusk. i łacinsk. (podług obrazów C. Vignon) fol. wys. – bez roku i sztycharza. à Paris. Le Blond exc. (w Dreźnie)
IV) Mythologia. Nr. 54 – 60.
V) Rękodzielnicze przedmioty (Gewerbliche Darstellungen). Nr. 61–68. ?
61) Krzew z kwiatami, z osobami siedzącemi przy stole, w tyle widok Paryża (Grosse Goldschmiedspalmette) fol. wys. François le Febure inventor. Moncornet exc. – bez nazwy sztycharza (u Czartoryskich)
62a) Godło złotników (Feuille d'orfeverie): Krajowidok: mężczyzna oparty na lasce dźwiga wyroby złotnicze i chłopiec klęczący z mieszkiem. 4to Avec privilege. – bez roku i sztycharza. (u Czartoryskich) ?
66) Verscheyde Bloemen Aardig na't Lewen geteKent door Jeremias Falck, an werden verkogt in de wackere Hondt tot Amsterdam. 8vo tytuł z liczbami Nr. 1 – i Nr. 16 i 16 kart kwiatów w naturalnej wielkości – Na karcie Nr. 1 stoi: G. Valk cum priv. (w Poznaniu) ?
67) Kwiaty w naturalnej wielkości z nazwami kursywą. 8vo małe, 12 kart Nº 1–12 – bez wyrażenia sztycharza. (w Poznaniu) ?

? 68) Kwiaty w naturalnej wielkości, z nazwami kursywą. 8vo małe
12 kart Nr. 1–12 (odmienne) bez nazwy sztycharza (w Poznaniu
Prócz tych są jeszcze w Poznaniu kwiaty bez nazwy sztycharza
7 kart folio małe poprzeczne z numerami 21–24 = także
18 kart kwiatów bez nazwy sztycharza fol. większe z numerami
140–158 (z innego zbioru kwiatów)

VI) Allegoryczne przedmioty. Nr. 69–154.

113 i 114) Cztery pory roku: Jesień i Zima – u Le Blond le jeune
Block (str. 93) pisze: „Der Name des Malers beider Blätter
ist unbekannt" – Rastawiecki: Słownik (str. 55) opisując te ry-
ciny powiada iż na Zimie stoi: J. Falck fecit. C. Lebrun pinxit
Le Blond excud.

139–142) Cztery części świata – à Amsterdam chez Pierre Mortier
fol. wys. w postaci kobiet: Europa – Asia – Africa – America. J.
Falck sculpsit (na tej jednej tylko) podług obrazu Mikołaja Berghem..

151–154) Cztery Monarchie (są drugie odbicia z poprawą na blasze
G. Duplessis pisze (w Katalogu dzieł Abrahama Bosse, iż Falck
rytował tylko postacie królów, resztę zaś dorabiał Bosse)

VII) Rozmaitości (Genre) Nr. 155–182.

? 159) Pies i chłopiec śpiący w krajobrazie. 4to wys. (bez malarza i
sztycharza (zdaje się w Paryżu rytowany) (bardzo rzadki w zbiorze
Jerzego Księcia Saskiego w Dreźnie) (Rastawiecki Słown. str. 71)

163c–165c) Sześć aktorów francuskich: 163) Gandolin. 164) Guillot
Gorju. 165) Turlupin (w roli arlekina) Nr. 3. – 165a) Jodelet
(w roli arlekina) Nr. 4 – 165b) Le Capitan Matamore (w roli Kapi-
tana) Nr. 5 – ~~Jodelet~~ 165c) Jodelet (w innej roli) – każdy z
8 wierszami francuskiemi u spodu. Le Blond excud. ~~[illegible]~~
Tylko na Gandolinie i Guillocie podpis Falcka. w całych figurach
4o wysok.

171) (Rycina do panegiryku): Trumna pokryta całunem stoi na marach
na boku wiszą zbroje i 2 trąby myśliwskie, w górze leci aniołek trą-
biący. fol. małe – bez rytownika – napis: Contecta Tumba, delecta Tuba.

VIII) Architektura i Plastyka. Nr. 183–196.

195) Osiem emblematów umieszczonych na bramie tryumfalnej dla
Władysława IV na rynku w Gdańsku 1646 roku – fol. na jednym
arkuszu, należy do Nru 194 – Obie blachy Nr. 194 i 195 są w Ma-
gistracie w Gdańsku, z których r. 1860 robiono odbicia.

IX) Tytuły i ryciny do dzieł drukowanych. Nr. 197–206.

266 87/c

X) Portrety No. 207 – 295.

208) Abu Ben Alhazen astronom (3/4 ciała) z 6 wierszami łaciń. przez Johan Mochingerus – Helmik a Iwenhusen pinxit. Jerem Falck sculpsit. (dla Heweliusza?) 4to

219) Karol XI Król Szwedzki – David Clöcker de Ehrenstrahl pinx. J. Falck sculps. (Rastawiecki w Bibl. warsz. No. 204. a)

225) David Cloecker von Ehrenstrahl malarz nadworny Królowej szwedzk. Krystyny; owal – D. Cloecker se ipse pinxit. J. Falck sculps. (Rastawiecki Bibl. warsz. No. 429 – Block nie widział.)

232) Adam Engelke consul Gedanensis. Münichhoven pinx. Falck sc. wspomina tylko Heinecken l. H. v. – Block nie widział.)

Adrian Engel
ke + 1662

+1654

233) Constantinus Ferberus praeconsul Gedan. – i 2 wiersze łacińskie przez V. F. S. G. – A. Boy. J. delin. – J. Falck sculps Hamburgi. fol. 54 Mark (pół figury – w górze 2 aniołki – u dołu herb) jest w Rastawiecki Słownik str. 38 No. 29.

234) Ferdynand III cesarz (w zbroi z bertem i jabłkiem – podpis: Caesaris effigiem... popiers – fol. (bez rytownika i malarza)

235) Serenissimus.. Princeps Friedericus haeres Norwegiae fol. oval – przy panegiryku: Die Hochfürstliche Leichbegengniss des Fridericus Erben zu Norwegen, Herzog zu Schleswig Holstein so gestorben den 10 August 1659. Gedruckt Schleswig 1662. fol. – (Rastawiecki Słownik str. 90 No. 23)

– 239) Jacobus de la Gardie... Eqnes (zamiast Eques str. 191) – Rastawiecki Słownik str. 89 No. 16)

245) Joannes Hevelius... Contemplare Firum (zamiast Virum) str. 196

248) Johannes Adolphus Comes Palatinus (str. 199) – jest to taż sama rycina powyżej opisana pod Adolph Johann Prinz Palatin, Herzog von Baiern. No. 207 str. 163. (podług D. Beck.)

251) Erzherzog Leopold Wilhelm Statthalter. oval. fol. (Block cytuje tylko z Katalogu Rudolfa Weigel) 8 talar.

258) (Ludovica) Maria Gonzaga D. G. Regina Poloniae et Sueciae 1649. Justus Egmont fecit cum privilegio Regis Christianissimi et Ordinum Confoederatorum 1645 (siedząca do pół ciała w koronie z bertem w ramie ośmiokątnej, ozdobionej kwiatami – bez rytownika – u spodu dedykacja do Wacława Leszczyńskiego bisk. warm. i Krzysztofa Opalińskiego wojew. poznań. – dwa odbicia fol. 13 talar.

263) Ludovico XIV Franciae et Navarrae Regi Christianissimo. Justus Egmont advivum pinxit. D. Danckerts excudebat. fol. w ramie bogatej z medalionami (tej samej co Nr 262), Król młodzieniec w zbroi (odmienny od Nr 262). fol.

264) S. Luvy (mężczyzna z bródką w czapeczce przy stole, herb w tyle. Napis: Aedibus hic coluit: at Gedano jussit – Hoglina juga Urbs vicolit(?) nomen – S. Luvy: sibi jungit Olympus – quem cujus spectas hic modo schema nepos. J. Z. B. Y. M. R. – A. Boy pinxit. J. Falck sculps. 4to (Kwadrat)

265) Mariae Principis Mantuanae Ducissae Nivernensis – (w ramie ośmiokątnej z 4 medalionami, u górze korona, siedząca w koronie trzyma kwiatki i wachlarz) – bez rytownika i malarza. – fol.

266) Don Francisco de Melo Grave van Assumar etc. Gouverneur General voor de Konink van Spanien in de Niederlanden... Excellentissimo... Francisco de Mella Comiti de Azumar... Belgii ac Burgundiae Gubernatori, aulae Princ. Cardinalis Hispan. Inf. praefecto.... J. Falck sculp. fol. oval.

281) Generoso Johanni Silfwerstierna Domino in Ludgonäs, Stiernerup et Nygart S. R. M. Sueciae Consiliario dicat... J. Falck. M. Münich-hoven pinx. J. Falck sculp. Stockholmiae 1655. fol. oval. (opis w Bukowskim № 24)

287) Portret nieznajomy. W owalu mężczyzna w średnim wieku, którego twarz... z krótko ostrzyżonemi włosami z brodą i wąsami koło nosa i na czole ma 4 brodawki, kołnierz biały krótki wyłożony; suknia z sznurami naszytemi czamary, sznury i na rękawach, kołnierz szyi. U spodu brak w pustem polu kwadratowem napisu, tylko: J. Falck fecit. (w Zbiorze Czartoryskiego)

288) (str. 236) Portret nieznajomy z podpisem: Aedibus his coluit... Adolf Boy pinx. Jer. Falck sc. in fol. (Cytuje Block podług manuskryptu C. H. v. Heinecken w Dreźnie, gdzie to zowie Anonymes Portrait. – lecz jest to ten sam portret S. Luvy powyżej pod Nr 264 (str. 214) opisany.)

291) i 192) Arfwed Wittenberg (str. 238 i 239.) jest właściwie ta sama blacha tylko z poprawionym podpisem.

Alphabetisches Register sämmtlicher Blätter. str. 245–250.
Register der Stiche № 1–206 (z podaniem malarzy i miejsca sztychu) str. 251–255.
Alphabetisches Register der Portraits, str. 257–259 (89 osób)
Chronologisches Register str. 261–262. (Paryż 1641–1645; Gdańsk 1646–1649; Stockholm 1649–1655; Hamburg 1655–1666.)

__Falk__ Jeremiasz sztycharz ur. w Gdańsku 1619;
bawił 1641–1646 w Paryżu i Holandyi; gdzie w Paryżu
dla Le Blonda sztychował cztery pory roku, miesiące, cztery
pory dnia F. obrazki święte, portrety i szkołę rysunków Franciszka
Barbieri wydanej przez Hermana Weyen w Paryżu 1641. —
Od 1647–1653 bawi w Gdańsku gdzie dla Jerzego Forstera
robił ~~[illegible]~~ portrety polskie i tytuły do dzieł. Z Gdańska wyjeż:
dzał do Sztokholmu i Kopenhagi gdzie robił portrety szwedzkie i miał tytuł nadwornego sztychatora kró: la szwedzkiego.
R. 1655–1658 bawił w Holandyi w Amsterdamie rytując
do galeryi Gerharda Reynst (Variarum imaginum a celeberrimis
artificibus pictarum caelaturae Amstelodami ~~166~~ 1655–1663)
Od r. 1658 bawił stale w Hamburgu do r. 1663 gdzie pewnie zmarł.
(Ob: Ryciny Jeremiasza Falcka Gdańszczanina przez Edwarda bar.
Rastawieckiego w Bibliot. Warsz (1850?) 1856. T. I Zesz III s 525–550 —
który 317 rycin Falka wyszczególnił znanych.

(F w postaci dam w strojach XVII wieku podług rysunków C. Vignon, Le Brun)

Ryciny polskie: Zbiór portretów (owalne) 1) Fryderyk Wilhelm
margrabia brandebur. 1647. 2) Władysław IV Król pol. 3) Tenże
sam odmienny. 4) Karol Ferdynand królewicz pol. biskup płocki.
5) Michał Przyłęcki kasztelan oświecimski dziedzic Piotrowic
i Zembrzyc podług D. Schultz. 1652. 6) Łukasz Opaliński
marszałek podług D. Schultz 1653. 7) Jerzy Lubomirski mar:
szałek podług D. Schultz 1653. 8) Bogusław Radziwiłł koniu:
szy lit. podług D. Schultz 1654. 9) Piotr Gembicki bisk. krak. 10)
Adam Kazanowski marszałek podł. D. anckertsa (mylnie Czapskim
zwany) 11) Andrzej Leszczyński bisk. kamieniecki kanclerz — 12)
Bogusław Leszczyński pod kanclerzy podług D. Schultz. 13) Wacław
Leszczyński kanclerz. 14) Maciej Łubieński arcyb. gniezn 15) Jerzy
Ossoliński kanclerz 16) Stanisław Ostrokoński bisk. chełmsk. —
17) Jerzy Tyszkiewicz bisk. wil. — 18) Daniel Dilger pastor gdański
ur. 1572 + 1645 podł. J. Waegener 1648. 19) Mikołaj Kopernik
in 12°. 20) Helmich van Twenhusen malarz gdański 1647.

21) Jan Heweliusz astronom gdański podług Helmich van
Kwenhusen 1647. 22) Hieronim Radziejowski kanclerz
podług H. Munnich-hoven. 23) Janusz Radziwił hetman
w. lit. wojewoda wil. podług D. S. Schultz. 24) Jan Ka-
mierz król. 25) Gabriel Schumann radca gdański podług
L. de Neeter 1654. 26) Nathanael Schmieden radca gdań-
ski 27) Konstantyn Ferber burmistrz gdański podług Adolfa
Boy. 28) Joachim Nochinger pastor gdański podł. Ad. Boy.
29) Stuvius Gdańszczanin podług A. Boy 30) Bramy tryum-
falne i posągi na przyjazd Władysława IV i Maryi Ludowiki
do Gdańska 1646; (5 rycin podług rysunku A. Boy, a pod-
ług utworu architekta Andrzeja Scato w Gdańsku) 1646
31) Brama miejska gdańska r. 1612 przez architekta Abrah.
Block zbudowana do której rzeźbiarz Piotr Ringering
robił posągi. (9 rycin podług rysunku Gaspar Gockhellen
1649. 32) Wzory dla złotników podług rysunku złotnika
nadw. polsk. i toruńskiego Jana Christ. Bierpfaf, 26 rycin:
(Libellus novus elementorum latinorum cum aeneis picturis
usui aurifabrorum inservientibus edidit Joh. Christ. Bierpfaf
4°) 33) Tytuły do dzieł: Andr. Max Fredro: Monita politico
moralia 1664 – Georg. Ossolinski: Orationes. Gedani 1647 w
2 odbiciach na których Ossoliński klęczący (rzadkie) i stojący
(pospolitsze) – J. Hevelii Selenografia Gedani 1647. – J. He-
velii Machina coelestis Gedani 1673. (i do innych dzieł
których Rasławiecki nie wymienia np. Starowolski Polonia
Kuszewicz i t. p.)
W Szwecyi sztychował Falck portrety podług D. Beck,
A. Cooper, Van Mander, D. Cloeker (i w Puffendorfie
oraz w żywocie Pontusa de la Gardie)
W Hollandyi i Hamburgu sztychował portrety podług
G. Dithmaers, F. de Neijs, Piotra van der Fees, P. Westphel
(Filips Westfal malarz królewiecki.) – W Holandyi rytował
Aufzug Amazonischen Heldinnen. Hamburg 16° (18 rycin) – Diver-
ses exercices de cavalerie. Hamburg. 16° (19 rycin) – Novae florum
icones. Hamburgi 1662 (16 rycin) – Verscheyde nieuwe Tulipen. Amster-
dam. 8° 16 rycin (Ob. W. Seidel: Nachricht über Danziger Kupfer-
stecher w Neue Preuss. Provinz. Blätter III. 166)

Krystyna królowa szwedzka biust w postaci Minerwy (u m. le Blond) fol.

Anselme Casimir Wambold de Wenbstat ar-cheuesque de Maience 4° owal z herbem w górze. B. Moncornet excudit cum privilegio.

S. Rochus fol. cała fig. z psem (bez podpisu)

S. Maria Magdalena. Guido Reni Bonon invent. F. L. D. Ciartres excudit cum Priv. 4° do poł ciała.

J. C. Schultz: Über altert. Gegenst. in Danzig 1841.

77
268

Falck Jeremiasz

Ryciny wymienione w spisie bar. Rastawieckiego których niema w zbiorze Pawlikowskiego: I) Sztychy paryzkie (z r. 1641-1646) 1.-4 cztery ~~[illegible]~~ monarchie starozytnego swiata podług rysunku C. Vignon, Paris chez Le Blond, z 4 wiersz. franc. na kazdej u spodu: Senacheryb asyryjski, Darius medyjski, Augustus rzymski: 5. Paris w kapeluszu z kwiatami i 8 wierszy (u Le Blond) 8-11) Cztery wiatry w postaci 4 królów. J. Falck 1644-1645. 20) Cztery pory roku: L'hyver w postaci kobiety (u Le Blonda) z wierszami franc: Je purge... 25. 26-29) Cztery pory dnia J. Falck. Sculp. Le Blond excud.: L'Aurore ou le Matin _ Venus le Midy - Diane le Soir (w kapeluszu z piorami z sokołem i 2 psami), Proserpine la Nuit - pod kazdą ryciną 12 wierszy franc. 30. 32. 33) Cztery pory dnia u Le Blond z 4 wierszami francusk. i angielsk: kobiety: Le Matin: Quand au matin (z koszem kwiatów) Le Soir: "Le soir jamais (z dzidą i rogiem myśliwskim, chart) Le Nuit: "Quand de rayons (odsłania kotarę z świecą). 34) S. Genowefa ~~[illegible]~~ C. le Brun inv. Le Blon exc. J. Falck. fec. 35) S. Mikołaj ~~[illegible]~~ Le Blon exc. 36) Narodzenie Chrystusa Le Blond exc. (bez podpisu(?)) 37. 38) Dwie karykatury aktorów franc. z 8 wiersz franc a) Gandolin b) Gullot Gorju. Le Blond exc. 40) Anna Maria Aureliana Justus d'Egmont inven. F. sculp. 1642. 44) Kardynał Richelieu konno M. David pinx. 45) Matka Boska w koronie z dzieciątkiem Jezus stojącem: Justus Egmont inven. J. Falck sculp. Herman Weyen a Paris. 46 i 47) S. Piotr i S. Paweł. 50-73) Le livre de portraiture de Jo. Franc. Barberius 1641 Paris impr. d'Hermam Weyen in 4o. 2 zeszyty (w kazdym tytuł i 11 tablic szkoła rysunków) 78. 79) Pięć zmysłów: La veue, L'ovye (w postaci niewiast

z wierszami francusk. (Paris impr. de Huart). 83) Charles de Lorraine duc de Guise gouverneur en Provence. II) Sztychy polskie z r. 1647–1653 w Gdańsku i 1658–163 w Hamburgu.
3) Władysław IV odmienny. 19) Nicolaus Copernicus 12° z wierszami łaciń w Hamburgu 20) Helmich a Zwenhusen malarz gdański (w Selenografii Heweliusza 1647) 23) Janusz x. Radziwiłł wojewoda wileń hetman w. x. lit. S. Schultz pinx. 24) Johannes Casimirus. 35) Porta honoris quam Vladislao IV erexit Andreas Scato Gedani 1646 z portr. Króla. 37) Tytuł do J. Hevelii Machina coelestis Pars I Gedani 1673 A. Boy delineav. 47–72) Libellus novus elementorum latinorum cum aeneis picturis usui aurifabrorum inservientibus invenit et edidit J. Christian Bierpfaf S. R. M. Pol. aurifaber aulicus civis torun. 4° (26 wzorów dla złotników) 73) La bibliotheque d'un Polonais. 74) Kobieta z koroną w ręku i księgą na kolanach siedząca po niej dwoje dzieci Boy inv. Falk sculp. 75) Tytuł do A. M. Fredro: Monita politico moralia A. B. del. J. F. sc. 76) Ryciny podług malarza M. Thiel. 77) Tytuł do Georg. duc. in Ossolin Orationes 1647.
III) Ryciny szwedzkie i duńskie: 1.) Carolus Gustavus Comes palatinus ad Rhenum Sveciae praefectus exercitum per Germaniam D. Beck pinx. Stockholmiae 1649. 27) Joh. Adolphus comes Palatinus D. Beck. pinx. 30) Ticho Brache z dewizą (w Hamburgu) 32) Prince Contrand duc de Mechelburg. C. Kloeker pinx. 33) Karol XI król szwedzki. D. Kloecker von Ehrenstrahl pinx. 34) Molière – D. Cloeker pinx. 35) Tytuł do: Koeniglichen Schwedischen in Teutschland geführten Kriegs. Stockholm bey Jansson 1653
IV) Ryciny w Hollandyi i Hamburgu: 1) Hugo Bourdon. delin. 2) Eberhard Cratz 2) Die Hertzogin von Massavia (pani Gwin metressa Karola II Króla angiel.) C. Petrus vander Fees (Lely) pinx. 7) Hartnicus Wichelmanus Luneburgensis philosophus L. Westphahl pinx.
V) Ryciny z galeryi Gerharda Reynst: 6.) Estera i Mardocheusz podług Guerano 8) Satyr i Ceres podł. Jacob. Jordaens 29) Nawiedzenie pasterzy podł. Tycyana VI) Inne ryciny: 2–5) Cztery części świata podł. Berghem

6.) Ryciny podł. Sebastiana Bourdon. 10) Ryciny podług Pio: tra van Mol 11) Minerwa z dzidą i tarczą podł. Eraz: ma Quellinus: Je. Falck sculp. aqua fort. 1656. 12) Św. Jan chrzcic. mający napawać baranka: 4o Eneas Salma: tia (Salmeggia il Talpino) Bergom. inven. 16) Dies Joach. Sandrart pinx. Jer. Falck sculp. 18) Chrzest Chrystusa podł. Tiziano Vecelli 19) Narodzenie Chrystusa podł. Paulo Veronese. F. de Witt excud. 22-25) Czterej ewan: geliści pod postacie 4o 26-43) Aufzug etzlicher amaso: nischen Heldinnen 1659 J. Falck excud. Hamburgi 16o (18 rycin) 44-62) Diverses exercices de cavalerie a Ham: bourg chez J. Falck. 16o (19 rycinek)

Zastawiecki liczy robót Falcka: Sztychy paryskie 83
" gdańskie 77
" szwedzkie 35
w Hollandyi portret. 8
" Gabinet Reynsta 20
" Rozmaitości 94
317 sztuk

Falck Jeremias rysownik i ceniony rytownik ur. w Gdańsku około r. 1620. Nieznamy notat biograficznych o nim. R. 1643 był w Paryżu i wtedy jako uczeń artysty Chaveau'a rytował portret Ludwika XIII którego artystyczne wykonananie wnioskować każe iż Falck od dłuższego czasu kształcił się w rytownictwie i że niemógł być dopiero r. 1629 jak niektórzy twierdzą, urodzonym. Falck prowadził życie ruchliwe albowiem rytuje w Stockholmie, Kopenhadze, Amsterdamie i Hamburgu (a wprzód w Paryżu). ~~[illegible]~~ w Hollandyi rytował kilka historycznych wizerunków z obrazów gabinetu Reinsta podług Guercino, Caravaggio, Robusti, Giorgione, J. van Lys, w latach 1661–1663 z których to rycin najwięcej cenią Bordell podług J. van Lys. Falck jednakże celował głównie jako rytownik portretów które dzisiaj od przyjaciół sztuk pięknych bardzo bywają poszukiwane i drogo płacone. Wykonane są mocnym (pewnym) rylcem, dobrze rysowane i każdy portret charakterystyczny. W tym rodzaju Falcka z słusznością postawić można obok najlepszych francuskich i holenderskich rytowników portretowych. (Der Künstler steht auf diesem Gebiete der Bildnisse den besten französischen und holländischen Stechern vollkommen ebenbürtig zur Seite. – Wessely) Wiele portretów jego roboty są dziś rzadkie, może dlatego iż blachy rycin były własnością familij i w handel nie były puszczane, co się głównie dotyczy pojedynczych portretów polskich, po mistrzowsku wykonanego portretu arcyksięcia gubernatora (Statthalter) Leopolda Wilhelma – ulotna karta z portretem Jana III Króla pol. i z biografią, które

wyszła u G. Scheurel w Norymberdze (?). Za wielu rycinach podpisywał się artysta ~~Falck~~ „Gedanensis lub Polonus" (weil Danzig zu seiner Zeit noch polnisch war; es bleibt aber unentschieden ob er von polnischen Eltern abstammte.) Podają r. 1709 (Wessely) jako rok śmierci jego, lecz to za daleko posunięte. Szwykowski pozostawił w rękopisie monografię Jerem. Falcka, którą r. 1859 z jego zbiorami na aukcji sprzedano i niewiadzieć gdzie się dziś znajduje. (Allgemeine Deutsche Biographie. VI Band. Leipzig 1877 8o str. 538 – 539)

Seidel Nachricht. über Danziger Künstler

Hagen v. Meckelburg in den Neuen Preussischen Provinzialblättern Band III.

Wessely J. E. in Berlin.

75.
271

Wędrowne życie Falka, zbyt długa dla niego obojętność i rozproszenie artystycznej spuścizny utrudniają. - Datę urodzenia podają 1619, nie jest ona dostatecznie dowiedziona. Około 1641 udał się do Paryża dla wykształcenia się w sztuce rytowniczej. Kraszewski mniema iż pracował pod kierunkiem holenderskiego sztycharza Korneliusza Bloemaerta 1630 w Paryżu. Podług Karola Leblanc Manuel de l'amateur d'estampes T. I p. 436 pracował wspólnie z Abrahamem Bosse (ur 1605 + 1678) sławnym malarzem i rytownikiem. Falk sztychował dla handlów rycin i nakładców Leblond, Jaspin d'Egmont, Herman Wegen. In fol wydał portret konny Kard Richelieu (?), Ludwika XIV i Krystyny Król. szwed. postacie allegoryczne, wizerunki bogiń, pór roku, miesięcy, dni, zmysłów, żywiołów i t. p. Rastawiecki mniema że wydawnictwo Leblonda służyło za rodzaj dziennika mód; Łoski twierdzi że w tych mitologicznych postaciach są portrety ówczesnych dam wielkiego świata.

Falk z Paryża udał się do Holandyi gdzie bawił krótko.

R. 1645 Falk bawi znów w Paryżu i rytuje dla

Justyna d'Egmont rycinę Marji Ludwiki Krol. pol. w Koronie z berłem 2 odmiany: jedna ma na dole dedykacyję Wacławowi Leszczyńskiemu bisk. warm. i Krzysztofowi Opalińskiemu wojew. pozn. (posłem po Marji Ludwice). W tym czasie rytował dla Leblon. da 4 pory dnia, gdzie Aurora i Venus podobne są do Marji Ludwiki:

Falck r. 1646 wrócił do Gdańska (równocześnie z przyjazdem Marji Ludwiki) gdzie sztychował bramy tryumfalne. Od 1646–1649 robił dla Gdańszczan, karty tytułowe dla Heweliusza, Förstera podług Adolf Boy, Wagnera, własnych rysunków. Wydał wtedy dla Förstera portret Fryderyka Wilhelma margrab brandenburg. 1647.

R. 1649 nie mając widoków w kraju udał się do Szwecyi gdzie mu portret Krystyny robiony poprzednio w Paryżu zrobił reputacyję. R. 1650 mianowany nadwornym sztycharzem z pensyją 600 rykxdalerów tu robił 2 portrety Królowej Krystyny, Karola Gustawa z piękną ornamentacyją, Kanclerza Oxenstierna, i wielu dostojników i generałów szwedzkich podług Dawida Beck (ucznia Van Dycka), Dittmaersa, Dawida Kloeker – Zajmował się tu sam rytowaniem i odbijaniem.

Od r. 1649–1655 przebywał na przemian w Sztok:
holmie i Gdańsku, gdzie rytował piękne portrety
panów polskich zajmujące i ważne miejsce w iko:
nograf. polsk. 19 portretów (nie licząc Gdańszczan 272
tworzy szereg znakomitych Polaków; z tych 13
wydane dla Förstera (między niemi Władysław IV);
– Rytował je 1652–1654 podług Danckertsa, Schult-
za; Radziejowskiego sztychował w Sztokholmie
1654; tu też zaprzyjaźnił się z malarzem Iwenhusen.
Ożenił się w tym czasie i urodziła mu się córka w
Sztokholmie. Po abdykacji Krystyny 1654 i w skutek
wojny młodego Karola Gustawa opuścił dalek Szwe-
cyę, i wrócił do Gdańska, z kąd w czasie oblężenia
wyjechał z Försterem, Hondiusem. – Bawił w Ko:
penhadze gdzie rytował pyszny portret Fryderyka
III Kr. duń. który wydał w Hamburgu 1656 – Od
1655 bawił w Amsterdamie gdzie z Korneliuszem
Visscherem wspólnie rytował obrazy galerji bur:
mistrza Reynst: Variarum imaginum a cele:
berrimis artificibus pictorum caelaturae elegantis:
simis tabulis repraesentatae. Ipsae picturae partim
extant apud viduam Gerardi Reynst, quondam
hujus urbis Senatoris et Scabini partim Carolo II
Britaniarum regi a potentissimis Hollandiae West:
frisiaeque ordinibus dono missae sunt. Amstelodami
Dziś ta Kollekcya znana pod nazwą Cabinet du Bour=

gemeștre Regart podobno nigdzie w Komplecie
nie jest dochowany. W tej publikacyi 33 sztychów, kilka
zaś z roboty Falka kopie obrazów Van Dycka,
Van-Lys, Jordaens, Berghem, Guido-Reni i Tycy-
cyan, Guercino, Caravaggio, Andrea del Sarto,
Palma i innych. Za te rycina otrzymał 2600 guldenów
robił je w Amsterdamie i Hamburga do kąd
1658 wrócił. Portrety, przedmioty religijne, mitologicz-
ne, tytuły Książek, obroty Kawaleryi, jego ten zbiór
Kwiatów 15 tablic (w Amsterdamie r. 1662)
Podług Krasenskiego ostatnia praca tytuł do
Heweliusza machina coelestis 1663; już r. 1658 pi-
szę z Hamburga do Heweliusza uskarżał się na
złe zdrowie. Nagler pisze że † 1709 toż samo
po nim Karol Leblanc, Duplessis (Historia sztycho-
charstwa Paryż 1880) - Pisał się Polonus
Znakomity rysownik, umiejętne użycie światłocienia
podnosi plastycznoś postaci. Technika jego użycie
ciągłych linii, unika złe mozolnego monotonnego
Kratkowania. Za pomocą śmiałego silnego lub lekkiego za-
głębienia rylca wywołuje effekta, które inni
ledwie osiągają. Z smakiem oddaje włosy, połyski
zbroi i drapery w faliztych zwrotach. W Edelincku,
Nanteuil, Drevet, Balechon i innych więcej miękkości
i drobiazgowego wykończenia, żaden jednak nie przewyższył
Falka w oddaniu charakteru.

273 ~~74~~

Najcelniejsze portrety Bogusł. Radziwiłła, Radziejowskiego, Tyszkiewicza, Gębickiego, Heweliusza, Dilgera; Karola Gustawa kr. szw., Fryderyka III kr. duń., Howerbeka, — W obrazach religijnych umiał oddać charakter oryginału; najpiękniejszy Chrystus ukrzyżowany (Van Dycka) S. Jan na puszczy (Blomaert), s. Radzina (Palma), 4 Cyklopy (Caravaggio), Stara zalotnica (Jordaensa). Prace te stawiają go w rzędzie pierwszych artystów.

Do rozszerzenia sławy Falcka przyczynił się prócz Gwalb. Pawlikowskiego, Kraszewski (w "Atheneum 1850) który podał obszerną wiadomość o życiu i pracach. Edw. Rastawiecki (Bibl. warsz. 1856 T. I. str. 525 umieścił spis jego 31 rycin — później odkrył jeszcze z wariantami 451 rycin. (między któremi paryskich 182, szwedzkich 43, holenderskich 141, polskich 85.

Najwięcej rycin Falcka posiadają zbiory:
Drezdeńskie gabinetu publicznego i Królowej wdowy w Wiedniu Albertina — biblioteki publiczne w Paryżu, Londynie, Muzeum w Poznaniu Tow. nauk. (dawniej

zbiór Rastawieckiego), Muzeum w Rappersville (ze zbioru Bukowskiego) – Zbiory Bawlikowskiego we Lwowie, hrabiny Działyńskiej w Gołuchowie, hr. Branickiego w Suchej (dawniej Krasińskiego) Muzeum Czartoryskich (dawniej Lichotkiego) w Krakowie posiada około 300 rycin Falka, Zbiór Zakładu Ossolińskich we Lwowie. Żaden zbiór nie może się poszczycić kompletem. Sztychy Falka cenione są za granicą, cena w ostatnich latach bardzo się podniosła.
Do najrzadszych należą: Ukrzyżowanie Chrystusa, S. Jan na puszczy, portrety Kopernika, Króla duńskiego, Hoverbecka, Jana Tristana, 2 karykatury aktorów paryskich, Alfabet czyli wzory dla złotników 26 tablic kupione w Paryżu za 500 frank. dla Muzeum Czartoryskich
Fototypowe wydanie Józefa Łoskiego rycin historycznych polskich Jeremiasza Falcka obejmuje na 30 tablicach in fol. 43 fototypy z rycin ze zbiorów Muzeum Czartoryskich, Biblioteki Ordynacji Krasińskich, Zbioru generałowej Kickiej: – Portret Falcka przez Antoniego Oleszczyńskiego fatoryczny.
Ob. Kraszewski: Księga zbiorowa Muzeum w Rappersville.

274 ~~79.~~

p. 45. Josef de Ribera – zamiast: Joseph de Ribera.

4. Spis rycin Falka przez Rastawieckiego
Biblioteka warszaw. 1856 Tom I str. 525.
(317 rycin – w późniejszym artykule także 459 rycin)

275 153

Falck Jeremias. - rytował: Variarum imaginum a celeberrimis artificibus pictarum caelaturae, elegantissimis tabulis repraesentatae. Ipsae picturae partim extant apud viduam Gerardi Reynst. Amstelodami fol. Rycin 33 sztuk z galeryi Reynsta

276

Falck Jerem.

4 Ewangelistów do postciąta w owalach

4 Kart. J. Falck sc. H. Weyn exc.

in 4to

8

XI – I ¼

277 67

Il gran Mogor. 4to J. Falck fe. C. V.
podług rysunku C. Vignon - wydał około r. 1646
w Paryżu Franciszek Langlois de Chartres
Rastawiecki: Słownik rytowników polskich
str 68 No 157 - C. V. invent. F. L. D.
Chartres excudit cum privil

toż samo nieco zmniejszone: J. Falck
Rastawiecki str. 68 No 158.

1748
20
1 68

Kostiumy włościan polskich podług rysunku Gersona litogr. w Paryżu u Lemercera 1855 nakład D'azziaro 12 Tablic. ~~228~~

278

Ryciny Jeremiasza Falcka Gdańszczanina Polaka p. Ed. bar. Rastawieckiego (317) Bibl. warsz. 1856. T. I Marzec st. 525 – 550

Bibliot warsz. 1856 1859.

+18 98 w grudniu w Poznaniu
Agnieszka z Lipskich
Baranowska
ur. w Gostkowie w Łęczyckim
wdowa po Stanisławie Baranowskim
dziedzicu dóbr Sobiesernie + 1846
Starzowie dramat
Hałszka z Ostroga

Drzeworyty

IB Bitwa pod Orszą w Gwagninie polsk. (z r. 1611)

" " Bitwa pod Wiśniowcem z Tatarami (Gwagnin r. 1611)

~~1~~0
" " 1563." – Skrzęto Xiążę lit.

5. potret Gwagnina oval (z r. 1611)

Sejm in fol. w Gwagninie łacińsk. z r.

~~I~~B. Virago Venda (dama) z edyc. Gwagnina łacińsk.

7.
280

Verschyde | Bloemen | Aardig na't Leven | geteykent door | Jeremias Falck | en werden verkogt | bij Gerard Valck | inde Wackere Hondt | tot Amsterdam.
(tytuł sztych w wieńcu kwiatów fol. min.
Kart 28 z tytułem.
Tabl. (tytuł) 4. 8. 10. 3. 9. 0. 0. 0^e. 12. 8 (inny) 8 (inny)
11. 5. 6, 4 (dublet). 7. 10. 21. (na odwrocie text łaciński z kustoszem Y i N^rem XXII.) 23 (z textem na odwr.)
22 (z textem na odwr.). 24 (z textem na odwr.) 3.
8. 3. 11 (dublet). 4. (inny)

Novae | et exquisitae | Florum Icones | Hujus generis artium | cultoribus perutiles, | maxima cura delineatae | et tabulis aeneis incisae | per | Jeremiam Falck | Hamburgi Ano 1662 |
t'Amsterdam gedruckt bij Fredrick de Wit in de Kalverstraet bij den | Dam in de Witte paskaert.
(tytuł sztych w wieńcu kwiatów fol. min. Kart
Kart. 37 z tytułem)
Tabl. 6. (inne) 5 (inne) 7. (inne) 12 (inne) 4 (inne)
6 (inne) 8 (inne) 14. 6. 16. 7. 5. 3. 2. 1. (N^r 61 G. Valck exc. cum Priv.) 5. 3. 7. 6. 9. 0^e (dublet). 13. 10. 15.
4. 4. 2. 1 (N^r 61 G. Valck ex. cum Priv. – dublet). 0
7. (dublet). 11. 6. 6. 5. 2. 4.

|: Tulipany roże, hyacynty, anemone i inne kwiaty ogrodowe :|

281 ~~76~~

Album muzeum narodowego w Rapperswylu na r. 1876 pod redakcyą J. I. Kraszewskiego. Lwów (druk Gazety narod.) 1876. 8ᵒ. (Czasopis. 681)

str. 91 Zdanie x. Piotrowskiego niepochlebne o Possewinie (r. 1581)

str. 467 – 482: Jeremiasz Falck sztycharz polski. Pobyt jego i prace w Szwecyi. Poszukiwania Henryka Bukowskiego.

Prace tego genialnego artysty którego rylec zachował nam najwybitniejsze postacie z czasów Władysława IV i Jana Kazimierza, zagraniczni lubownicy i zbieracze rycin wysoko szacują, wskutek czego prace jego w ostatnich czasach na sprzedażach europejskich do wysokich cen się podniosły. Wizerunki jego sławnych ludzi są arcydziełami. W kraju zbiory Władysława Czartoryskiego, hrab. Działyńskiej z domu Czartoryskiej, Pawlikowski, Rastawiecki, Instytut Ossolińskiego, muzeum w Rapperswylu.

Bukowski opisuje tu 33 rycin szwedzkich portretów sztychowanych przez Falka.

Jeremiasz Falck przez Józefa Łoskiego
(Kłosy czasopismo illustrowane tygodniowe
1881. fol. Tom XXXIII. Nr. 849 str. 220-221
d. 24 Wrzesn. / 6 Paździer. 1881)

Jeremiasz Falck przez Józefa Łoskiego
Kłosy 1881 Tom XXXIII. Nr. 849
str. 220–221. d. $\frac{24 \text{ Wrześn}}{6 \text{ Paźdz}}$ 1881.

Jeremiasz Falck (Wyjątek ze Słownika artystów i Ikonotheki polskiej przez J. I. Kraszewskiego).
Athenaeum. Wilno 1850

222

Numerus Invent.	Litera	*Nro*

Falck + 1678

~~226~~
284

Wydania Forstera

Solikowski: Commentarii

Hevelius: Selenographia. Gedani 1647 fol.

" Machina coelestis. Gedani 1673 fol.

nie Fredro: Monita politico-moralia. Dantisci 1664. 16°

nie " Gestorum populi. Dantisci 1652. 4°

" " " 1660. 12°

Ossoliński Georg: Orationes. Dantisci 1647. 4° Kleczy

" " " " . 1648. 4° stojąc.

nie Lipski And: Practicae observationes. Dantisci 1648. 4° wątpliwe

nie Orzechowski: Annales. Dantisci 1643. 12°

nie Kojałowicz: Historia Litvaniae. Gedani 1650. 4°

nie Starowolski: Polonia. Gedani 1652. 12°

nie Sobieski: De bello Chotin.

Caraffa Vinc.: Fasciculus myrrhae. Lublini 1646. 12°

Dobrosielski

Kön. Schwed. in Teutschland Krieg. Stockholm 1653.

Kraszewski Atheneum 1850

Rastawiecki Falck: Bibl. warsz 1856. I. 525. i drugi

nie Olszarovius: Dic. politica. Gedani 1651. 4° nie Falka

Łoski: Kłosy 1881 Październik

Pawlikowski: Czasopismo 1829.

Roderici Alphonsi: Übungen christlicher Tugenden. Köln 1666

Theatrum politicum (moje Falka ?.)

Machiavelli Canbrost. Dantisci 1645. 8°

Sanktpeterburg,
w typogr. II Otdiel. Sobstw.
J. I. W. Kancelarii,
1861.

	Forma	Armarium	Forulus	Series
Nojabra 1859 goda istwie Piemonta i nych k nemu prowin- Perewod z italianskago.	8vo		Ross ~~532~~	

, str. 80.

Koryański : Perspectiva

Opaliński :

227

Marlianus 8º	Prawo	285.
Olizarovius 4º	"	3085
Lipski Practicae obser. 1648	"	3071.
Caraffa: Schismatis 1646.	Teol.	205.
Fredro: Gest. 4º 1652.	Hist.	3035
" " 12º 1660.	"	230
" Monita 12º 1664.	Prawo	89
" Scriptor. 12º 1660.	Matem.	762.
" Militaria 4º 1668.	Matem.	425.
Orzechowski Annal. 1643. 8º	Hist.	641.
Ossolinski: Orat. 1647. 4º Kleczany	Hist.	3155
" " 1648. 4º stojący	"	3156.
Sobieski: Commentar. 1646. 4º	"	3214.
Solikowski Comment 1647. 4º	"	3835
Starowolski Polonia 1652. 16º	Geogr.	360.
Koryciński: Perspectiva 1652. 4º	Prawo	3085
Opaliński: Polonia defensa 1648. 4º	Prawo	3086
" "	Hist.	3148

225

Numerus currens	Litera	
50 fen.		[illegible] drukarni w Poznaniu i spis drukarń oraz pism polskich w Pozn
		Życie i zasługi Karola Marcinkowskiego. z okazyi 50letniej rocznicy Towarzystwa pomocy naukowej w Poznaniu popularnie opracowane przez J. L. Poznań nakładem Jarosława Leitgebra 1891 25 fen z portretem Marcinkowskiego i ryciną jego pomnika w Dąbrówce [illegible] Krolikowski Leopold: Kilka słów o sztuce drukarskiej w Polsce z uwzględnieniem literatury porozbiorowej w W. X. Poznańskiem. Poznań (w druk. N. Kamieńskiego i spółki) 1891.

~~229~~
286

Bibl. war.
1877 T. IV.
str. 327.

Athenaeum
~ 1878 T. III
str. 171

Data	Nazwisko pożyczającego:
3/10 1887	Józef Górski
	Nazwisko ręczyciela:
	[illegible]

Zn 3

Tytuł dzieła.

Korespondencya Ad. Mickiewicza

~~834~~
287

Falkner (Volckhner) Oktawian z Krakowa

budowniczy w Wiedniu około r. 1144

288

Caspar ~~Felbinger~~ drzeworytownik ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ 1561 + przed 1595 Formschneider

Landtaffel oder Mappe des Landes Preussen.

herausgegeben von Caspar Hennenberger

1561. 1595

rytował Hochmeisterbilder (C F i 2 noże

do rytowania na Krzyż X)

Prussiae das ist des Landes zu Preussen

Eigentliche Beschreibung. Königsberg

bei Georg Osterberger 1576. (4 Folio-bogen)

= Kopia sztych. wyszła w Harlem 1657 przez

Salomo Rogers i E. S. Hamerveldt sztychow.

do Historji Prus.

289 ~~752~~

<u>Ferdinandus</u> pictor r. 1616 malował wewnątrz katedrę wileńską i wielki obraz Zdjęcia z Krzyża Chrystusa (Wizerunki Rozet nowy drugi Ser. III Tom. 23. St. 93.)

U
e
z
ü
h
D
n
Z

290 ~~307~~

Ferian Domp[illegible]
bud 1714 Kop. w
Obrzycku Koszt.
Władysł Radomicki
go kaszt. i wojewod
poznan. starosty
wałeckiego

wloskie.

Rogacci B.

Pratica, e compendiosa istruzion[e]
emendato, ed elegante della lingu[a]
in-12°. cmp. (f. 4.)

2 exemplare.

Petronela z Brat
Jablonow Władzia
6 VIII 1856 +
Józef
Karolina Mycielska
Emilia Zborowska
Henryk
Kazimierz

291 ~~231~~

__Filipowicz__ Jan miedziorytownik lwowski.
Król August III przywilejem danym ~~[illegible]~~ w
Warszawie d. 14 Septembr. 1752 nadaje mu
serwitorat królewski i pozwala założyć dru-
karnię we Lwowie. Po jego śmierci r. 1770
drukarnia ta przeszła na klasztor Franciszka-
nów lwowskich. (Sprawozdania Komisyi do hist.
sztuki w Polsce Tom V. Zesz III str. 33. roku 1892)

292 ~~161~~

Anna de Ossy Wielhorska
Castellana Volhyniae (+1706)
J. Filipowicz sculp. Leopoli. fol.
w dziele Sikorski Marianus
a S. Stanislao: Hypomnema.
Varsaviae 1753 fol. pag. 30?
popiersie oval.

Joannes Casimirus Dönhoff S. R.
E. Cardinalis Episcopus Cesenen.
(+20 Junii 1697 aetat. 44). Filipowicz sc.
popiersie oval. fol. tamże pag. 106.

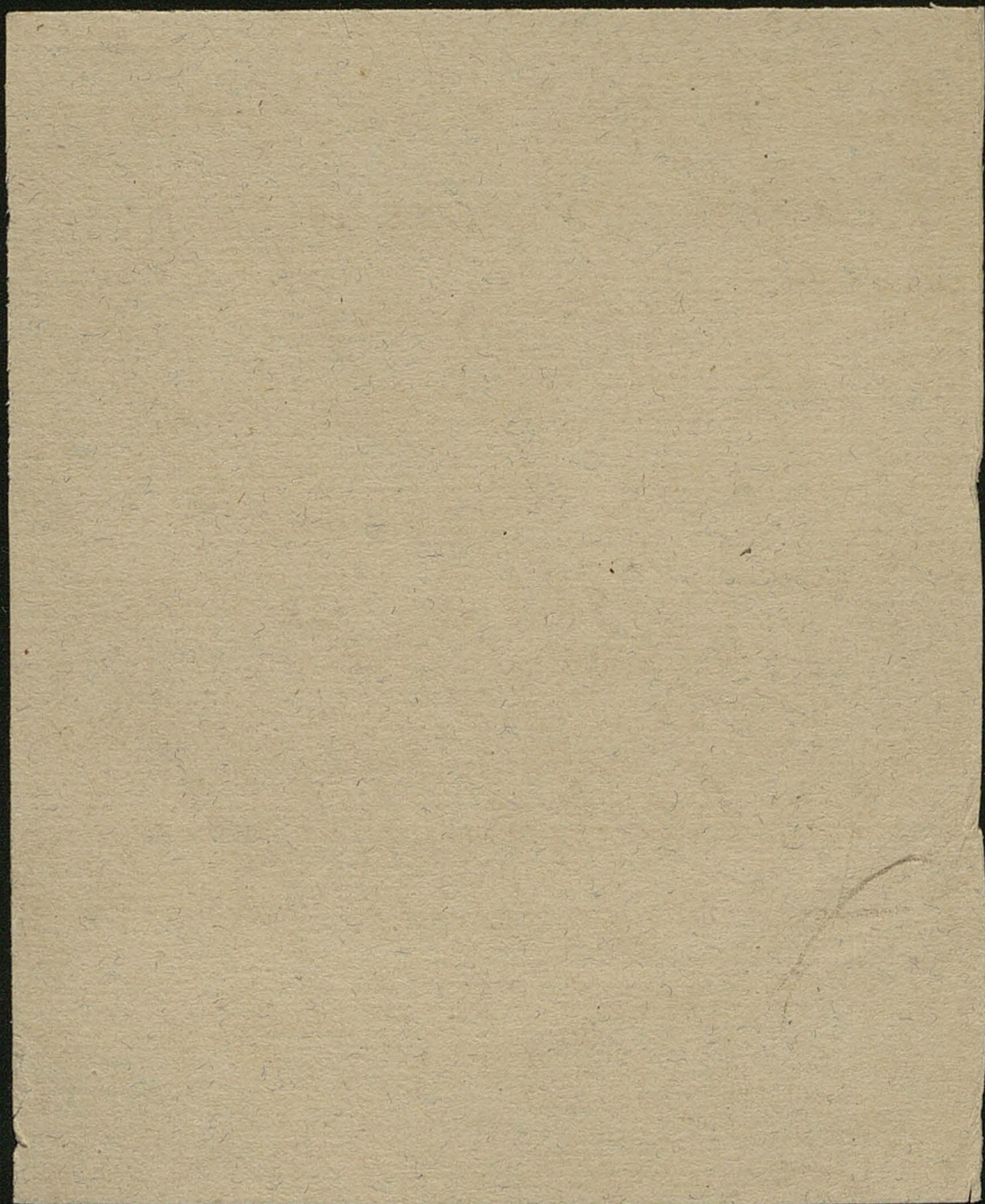

293 ~~25.~~

Atanazy Szeptycki metropolita Kijow. episkop lwows. +1747. (Portret w owalu podtrzymywany przez czas i śmierć, na dole herb familijny – bez podpisu) J. Filipowicz sc. 4to (w kształcie nagrobka) na końcu dedykacji w dziele: Kotwicki Benedykt bernardyn: Otwarta droga do nieśmiertelnej sławy X. Athanazego Szeptyckiego (Kazanie pogrz.) Lwów w druk. Colleg. Soc. Jes. fol.

Filipowice góra Rozanica Św. 1732. obrazy 2 sztych. 234

235 24

Filipowicz Joan, wydał we Lwowie
Ithika jeropolitika so szesdesiat
ikon symwolicznych izjasnenna
Rukodijanjem Joanna Filipowycza.
8° (Ithika ieropolitika
ili filozofia nrawouczytelnaja
Symwolami i prinpodobienii
izjasnenna. Inogda w inostran-
noj nynieże w typografii
stawropigialnoj Lwowskoj
Bratstwa Uspenija Preswiatyja
Bohorodycy typom izdanna
Roku 1760.)
Ded. Leonowi Szeptyckiemu lwowsk.
episkopu.... Nikołaj Szadurskij
Protonotarij Apostolskij.

236 ~~19.~~

Ithika jeropolitika. W Lwowi w typograf.
Staurpigialnoj 1760. 12°
autor
Nikołaj Szadurskij (z 67 miedziorytami
symbolicznemi „ rukoditnem Joanna
Filipowicza.

297

(Szadurski Nikołaj). Etika Jeropolitika. Lwów 1760. 8°

(z miedziorytami Joana Filipowicza emblematycznemi)

Z. 1) Domicella Chrząstowska.

2) Stanisławska.

Anna

Romiszowska za Maciejem Warszyckim

Hieronimus Victor

Otwarta droga do nieśmiertelnej sławy Ojczystej Podkowie J. | 5 2
gmli I. Athanazego Szeptyckiego Arcy-Biskupa Kijowskiego
Lwowskiego, Kamienieckiego y Halickiego Biskupa wyprowa-
dzona przez X. Benedykta Kolwickiego 1747. We Lwowie
w druk Koleg. Soc. Jes. fol. Misc 1754 dubl. Jest tyt.
herb i portret Szeptyckiego ktory czasi śmierć trzyma
J. Filipowicz sc. (Kart. 14)
298

Lanci

Filippi Paweł odlewacz wzorów gipsowych mieszka w Krakowie przy ulicy Sławkowskiej. R. 1841 odlał gipsowe popiersia znakomitszych królów i mężów zdjęte ze starożytnych nagrobków i pomników znajdujących się po Kościołach Krakowskich a zwłaszcza w Katedrze i Kościele S. Trójcy. Celniejsze z tych popiersi są: 1) Władysław Jagiełło 2) Kazimierz Jagiellończyk 3) Zygmunt I 4) Zygmunt August 5) Anna Jagiellonka 6–11) sześć popiersi z posągów kaplicy zygmuntowskiej w Katedrze Krakowskiej 12) Jan Albrecht 13) Kazimierz W. 14) Dębiński kasztelan 15) Stefan Batory 16) Jan Sobieski 17) Michał Korybut. 18) Władysław Łokietek. 19) Samuel Maciejowski bisk. krak. 20) Piotr Kmita wojew. krak. 21) Piotr Boratyński. 22) Piotr Gębicki bisk. krak. 23) Jerzy Xiążę Zbaraski 24) Władysław pobożny xiążę kaliski i t. p.

Rzeźbiarz w Krakowie R. 1833 wyrobił podług rysunku Franc. Lanci architekta sarkofag w kształcie grobowca greckiego charakteru męzkiego i poważnego pełen wzniosłości i prostoty, z półmarmuru Dębnickiego ~~[illegible]~~ dla zwłok Tadeusza Kościuszki spoczywających w Katedrze Krakowskiej. Grobowiec ten kosztuje 3000 złp pol. ze składek ziomków.

Athenaeum T. III r. 1841. str. 187

300 ~~576~~

Fischer Samuel z Gdańska był architektem i majstrem mularskim r. 1779 kościoła farnego w Wyszogrodzie.

Sztych.

Nagrobek. – Przed Krucyfixem klęczy uzbrojony mężczyz=
na; na dole napis: Cette Epitafe a esté erigée dans
la nef de St. Sulpice a la memoire d'un Gentilhomme
Polonois. – A.B. Flamen fe. 4to
(Albert Flamen rytownik w Paryżu 1648 – 1664, urodz.
1564.)

Florentczyk (Florentinus) Bartło=
miej Włoch rodem z Florencyi sprowadzony
od Zygmunta I do zbudowania pięknej kaplicy
Zygmuntowskiej na zamku Krakowskim. R.
1529 zapisał mu Kamieniarz Jan de Cinno z
Senny majątek swój w Krakowie. Był on ka=
mieniarzem Królewskim czyli rzeźbiarzem (Bartholo=
meus Italus lapicida Reg. Maj.) Osiadł w Krakowie gdzie
miał dom na Kazmierzu. Umarł przed r. 1539 zosta=
wiwszy dwie córki Katarzynę i Annę.

był uczniem Michała Anioła.

Ambr. Grabowski: Starożytności I 444.

303 ~~340~~

Bartłomiej Florentczyk murator et lapicida regius r.
1537 trudnił się odbudowaniem zamku Król. w Krakowie po
pożarze.

Florentczyk (Florentinus) Franciszek

z Florencyi rodem kamieniarz i murarz (budowniczy) Króla Zygmunta I stawiał wraz z swym towarzyszem Bartłomiejem piękną kaplicę Zygmuntowską w katedrze Krakowskiej. Przyjął on za syna Jana kamieniarza (lapicida) któremu przed r. 1518 w testamencie 300 zł. węgierskich zapisał. Umarł Franciszek w Krakowie. † 1516 Stawiał północną

Ambr. Grabowski: Starożyt. 444

<u>Follin</u> (czyli Folino) <u>Bartłomiej</u> z Wenecyi, nauczyciel ~~[illegible]~~ miernictwa w szkole inżynierów za czasów Stanisława Augusta i kapitan Artylleryi. Rytował on także podług układu swego r. 1764 jeneralną mappę Polski, prócz tego zrobił ryciny na miedzi portretów całej królewskiej familij. Otrzymał w nagrodzie szlachectwo Polskie. Kwitnął około r. 1778.

Portret króla Stanisł. Augusta sztychował w Warszawie podług Bacciarellego – Portret Alojzego fryderyka ~~[illegible]~~ hrabiego Brühl gravé par Folino.

Ciampi not: 89.

Folino Bartłomiej, kapitan w korpusie artyleryi Koronnej i profesor inżynierji w szkole artylerji, urodzony w Wenecji, zdolny rysownik i rytownik, uczył się rytownictwa u Zucchiego w Dreznie, gdzie poprzednio był w służbie wojska saskiego. Są jego portrety Alojzego Brühla i Poniatowskich wykonane r. 1758–1778.

Fontana Baltazar malarz, sztukator i budow= ┌ rodem z Campo
niczy. Za panowania Króla Jana III przybył do Polski, gdzie
nad przyozdobieniem sztukateryjami Kościoła S. Anny w
Krakowie budującego się r. 1689 pracował. Najpracowit=
sza ta sztukateryja gipsowa pokrywa wewnętrzne mury
i sklepienie tegoż Kościoła i tak jest obfita w ozdoby iż się
one przeładowaniem swym niejako uchybieniem przeciw
dobremu smakowi wydaje. Z Końcem XVIII wieku bawił ┌ Tamże są jego (sztukateryje)
Fontana w Morawij gdzie malował Kościoł w Welehradzie. płaskorzeźby w Kaplicy Niepo kalanego poczęcia P. M.
i P. maryj na Świętej-gorze pod Ołomuńcem.
Buchowski pisze o nim: Balthasar Fontana Comensis
~~[illegible]~~ 1689.

A. Grabowski Kraków str. 156 - Anna=
len der Litteratur und Kunst v. J. 1810.
in 8o. str. 541 i 542. - Dlabacz I 414.

308

Fontana Jakób architekt 1743 budował w Warszawie na miodowej ulicy Konwikt Pijarów.

Fontana Joachim, w kościele S. Anny w Krakowie w kaplicy S. Krzyża jest jego roboty w ołtarzu wypukło rzeźba wyobrażająca zdjęcie z Krzyża.

Fontana

Fontana Józef z synem swym Jakóbem byli budowniczemi Kościoła Franciszkanów w Warszawie, który dokończono r. 1732. Fontana Józef był za Augusta II budowniczym Kościoła i Klasztoru Bonifratrów w Warszawie. — Ciampi ~~[illegible]~~ (Notizie str. 89) wspomina o jakimś Fontanie ~~[illegible]~~ ojcu budowniczym za Stanisława Augusta.

Gołębiowski Warszawa 81.

311

Fontanni kapitan wojsk. Kor. za Augusta III wystawił w Warszawie w (Kościele) Reformatów bardzo pięknej sztuki doryckiej architekturą pogrzeb Pani ~~Bielińskiej~~ marszałkowej W. Kor. Doroty Henryki z Przebendows-kich Bielińskiej. R. 1755.

~~338~~

Kuryer polski 1755.

Fiorillo Geschichte d. zeichn. Künste
Göttingen 1808 Tom 3, 4 i 5.

XVI A. 14. 15. 16 Nr. 858. Jnv.

Füßlein Künstlerlexikon 1779 fol.
754

312 ~~611~~

Fortzmarg Florian braciszek fran=
ciszkański + w Klasztorze bełchatowskim
d. 8 marca 1727 snycerz dobry jego roboty
są 5 ołtarzy, chór i ambona w Klasztorze w
Bełchatowie u Franciszkanów (o 3 mil od
Piotrkowa)

Franciszek (Francesco) budow-
niczy z Włoch; r. 1506 przebudował większą część zam-
ku królewskiego w Krakowie. Umarł r. 1516. (Decius)
(Franciscus Italus architectus) Odbudował stronę zamku Krak.
od miasta i od Katedry. Jego roboty są także rzezby cudne
na ścianach Kaplicy jagiellońskiej.

Ciampi not: 89 – Decius de ve-
tustatibus Polonorum ad calcem
Miechovitae. –

314 ~~589~~

Franciscus architectus italus bardzo zdatny +1516 d. 16 Octobris gallico morbo anteá multis annis correptus.

Decius p. 118.

315 ~~217~~

Franko (Francus) Piotr rodem Włoch geometra i rytownik w służbie Króla Stefana Batorego, nobilitowany w Polsce d. 7 listopada 1582 z herbem Jelita. Stefan Batory Król pol. wydał mu w Dziśnie d. 19 Septembris 1579 pięcioletni przywilej na wydanie zrobionych przez siebie miedziorytów widoku, oblężenia i zdobycia zamku Połocka, zamku Sokol i innych. (Metryka Koron. 119 fol. 214) (Sprawozdania Komisyi do badania historyi sztuki w Polsce. Tom IV Zesz. I str. XVI.)

Frączkiewicz Antoni snycerz około r. 1690 wykonał snycerską robotę do kościoła S. Anny w Krakowie.

317 ~~318~~

Podług planu pułkownika Frediani wystawił na rzece Wilii w Wilnie most cieśla J.K.M. Fick

Kraszewski Wilno III p. 341.

B. Joannes Cantius A. Freindt sculp. Olo. 1733

L. Z. Obraz P. Jezusa na Zamku fol. 1742.
Gramina tot

318

1696 Com celt

Freudenthail czyli Fredental Jan odlewacz (rotgisser); jego roboty są w Krakowie 1) dzwon duży w kościele P. Maryi 2½ łokci wysoki, 9 łokci i 5 cali dokoła, r. 1435 odlewany z herbami napisem i figurą P. Maryi. 2) piękna krzcielnica z płaskorzeźbami w kościele S. Krzyża w Krakowie odlewana 1320 (per Johannem Fredental)

320 ~~65~~

Zbiór widoków sławniejszych pamiątek narodowych, jakoto zwalisk, zamków, świątyń, nagrobków, starożytnych budowli i miejsc pamiętnych w Polsce, przez Zygmunta Vogel Professora rysunku w Liceum J. K. M. Warszawskiem.... z natury rysowany a przez Jana Frey sztychowany. W Warszawie 1806 w drukarni przy Nowolipiu

Recueil des Vues des plus célèbres, monumens nationaux tels que: châteaux, temples, mausolées, edifices antiques et lieux mémorables de la Pologne, dessiné d'après nature par Sigis. Vogel ... (Nr. 321)

fol. kart 2 tytut. 2 dedykacyj i 19 widoków

(Wydanie drugie:) w Warszawie, w drukarni Gazety Warszawskiej 1807. fol. poprzedza obejmuje: tytuł drukowany, dedykacyja sztychow. i 20 widoków sztych. na 15 tablicach. (Nr. 322)

Widoki

1) Tarnow. 2) Krzeszowice. 3.) Rozwaliny zamku Tęczyńskiego. 4) Pieskowa Skała. 5) Łobzów 6) Wieża w Radziejowicach. 7) Nadgrobek Kazimierza W. w Krakowie w Katedr. 8) Wnijście do zamku U-jazdzkiego 9) Kaplica gorka w Arkadyi przy Nieborowie. 10) Kaplica S. Ducha w Wislicy. 11) Nadgrobek Jana Kochanowskiego w Zwoleniu. 12) Zamek w Ojcowie. 13) Puławy. 14) Pałac w Jabłonnie. 15) Pałac w Mokotowie 16) Zamek w Kazimierza. 17) Świątynia w Arkadyi. 18) Kościoł S. Anny w Wilnie. 19) Galerya gotycka w Wilanowie. 20) Świątynia Sybilli w Puławach.

?
Freytag Adam rodem z Torunia Doktor Medy=
cyny i profesor matematyki w gimnazyum Kiejdańs=
kiem, towarysz podróży Księcia Janusza Radziwiłła
umarł 1650 mając lat 42 Wydał: Architectura mi=
litaris nova et aucta oder Newe vermehrte Fortifi=
cation von regular Vestungen auf die niederländi=
sche Praxin gerichtet. Leyden 1642. fol. (Ded. Wła=
dysławowi Królewiczowi) z rycinami – tamże 1631. –
w Amsterdamie 1665 fol – w Frankfurcie z poprawami
Gerharda Melder r. 1666 fol. – Przełożone na język
francuzki:

Portret Zygmunta Augusta Krola pol. drzewo
ryt z monogramem FF (Franz Friedrich
w Frankfurcie nad Odrą 1550-1583.)
tegoż Herb polski
tegoż portret Jan Jerzy Zraski (może Łobżeń-
ski albo Zbaraski ?)

Frigdianus budowniczy łuceński
kierował r. 1668 budową kościoła S. Piotra (kanoników regularnych) w Wilnie na Antokolu.

Kraszewski Wilno T. I
str. 367.

1841) 324 ~~336~~

Pałac dyrekcyi Mennicy Warszawskiej wybudował (podług planu swego Piotr Frydrych (budowniczy przy Komis: rządzącej przychodów i skarbów; ~~w froctonie płaskorzeźba profesora Malińskiego~~ ~~Symbole władzy oraz osoby większe jeszcze) który wiele gmachów w Warszawie przyozdobił.~~

~~Srebrniarze w Warszawie Konstant i Hlegel~~ bronzownicy i cyseler Trouvé.

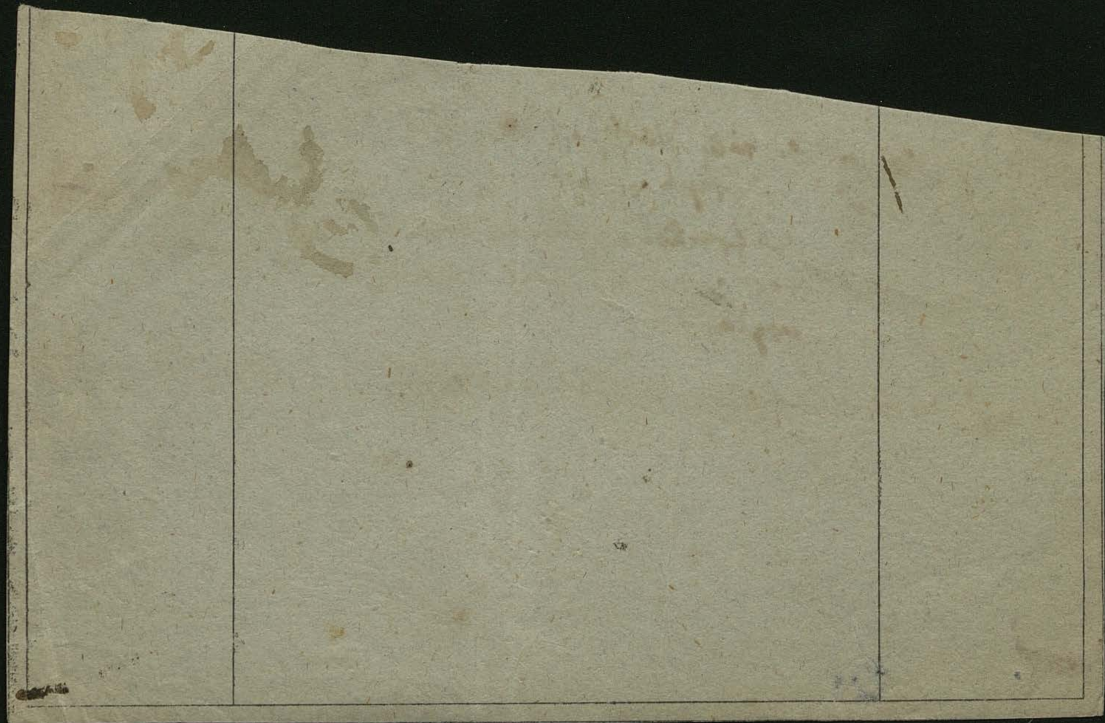

~~324~~
325

Tomasz Frydrychowicz Dominikan (z Kraków
Końcem XVII w. ręku „ex sua in:
dustria pictor multas imagines de
pinxit mirabiliter"
Sejkowski Świątnica
p. 6.